

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อม
สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

PROFESSIONAL CHARACTERISTICS OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND PREPARATION TO ASEAN COMMUNITY
OF SCHOOL IN AMPHOE LUMLUGGA UNDER THE OFFICE OF
PATHUMTHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

วงษ์เดือน ทองคำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อม
สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอดำลูกกา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

วงษ์เดือน ทองคำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียม
ความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
Professional Characteristics of School Administrators and Preparation to
ASEAN Community of School in Amphoe Lumlugga under the Office of
Pathumthani Primary Educational Service Area 2

ชื่อ - นามสกุล

นายวงษ์เดือน ทองคำ

สาขาวิชา

เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์, ปร.ค.

ปีการศึกษา

2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ค.)

..... กรรมการ

(อาจารย์พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์, ปร.ค.)

..... กรรมการ

(อาจารย์เกียรติคำกิ่ง คำสุระ, ปร.ค.)

..... กรรมการ

(อาจารย์กล้าหาญ ฌ น่าน, ปร.ค.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(อาจารย์เรืองศักดิ์ ภูธรราช, ค.อ.บ.)

วันที่ 6 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2556

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
ชื่อ – นามสกุล	นายวงษ์เดือน ทองคำ
สาขาวิชา	เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์, ปร.ค.
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 199 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมากโดยภาพรวมและรายด้าน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

Thesis Title	Professional Characteristics of School Administrators and Preparation to ASEAN Community of School in Amphoe Lumlugga under the Office of Pathumthani Primary Educational Service Area 2
Name - Surname	Mr.Vongduan Tongcom
Program	Educational Administration Technology
Thesis Advisor	Mrs. Porntip Suriyachaivatana, Ph.D.
Academic Year	2013

ABSTRACT

This research was to study 1) the level of professional characteristics of school administrators 2) the level of preparation to ASEAN community of school and 3) the relationship between the professional characteristics of school administrators and preparation to ASEAN community of school in Amphoe Lumlugga under the office of Pathumthani Primary Educational Service Area 2.

The sample used in this study were 199 administrators and teachers of school in Amphoe Lumlugga under the office of Pathumthani Primary Educational Service Area 2. The research instruments used for collecting data were five level rating scale questionnaire. Mean, Standard Deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The research revealed that 1) the level of professional characteristics of school administrators and 2) the level of preparation to ASEAN community of school under the office of Pathumthani Primary Educational Service Area 2 at a very level both of over alls and aspect 3) the relationship between the professional characteristics of school administrators and preparation to ASEAN community of school in Amphoe Lumlugga under the office of Pathumthani Primary Educational Service Area 2 were related with significant at the .01 level .

Keywords: professional characteristics, preparation to ASEAN community

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง ประธานกรรมการ ดร.กล้าหาญ ภู น่าน กรรมการ และ ดร.เกียรติคำ เกิง คำสุระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะ แก้ไขข้อบกพร่องวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณในความเมตตากรุณาที่ได้รับเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ 5 ท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบพร้อมให้ คำแนะนำเพื่อแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม พันธุ์ไสว ดร.ต้องลักษณ์ จิรวัชรากร ดร.ธัญญภรณ์ เลอาหะเพ็ญแสง อาจารย์ชัชxonันต์ มั่นคง และผู้อำนวยการ วิจัย ภูพรายงาม รวมทั้งผู้อำนวยการจำลอง จันทร์รุ่งเรือง และคณะครู โรงเรียนวัดราชบูรณะบำรุง อำเภอหนองเสือ ที่กรุณาให้เข้าทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครูอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่ให้ความร่วมมือตอบและเก็บรวบรวมแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณคุณพ่ออุดร - คุณแม่ถาวร ทองคำ, คุณอาเพ็ญวิฑู ทองคำ, นายบัณฑิต ทองคำ นายรัชชัย ทองคำ ที่ดูแลและสนับสนุนในทุกๆ ด้าน รวมถึงภรรยาผู้วิจัย นางสุพรรณษา ทองคำ และ เด็กชายปิยะบุตร ทองคำ(บุตร) ที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง คุณประโยชน์ใดๆ ที่เป็นกุศลอันเกิดจากผลของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ข้าพเจ้าขอมอบให้แก่ทุกๆ ท่านที่มี ส่วนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี หากการวิจัยครั้งนี้ขาดตกบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอกราบขออภัยมา ณ โอกาสนี้

วงษ์เดือน ทองคำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	13
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	13
1.2 วัตถุประสงค์งานวิจัย	16
1.3 คำถามการวิจัย	16
1.4 สมมติฐานการวิจัย	17
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	17
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	18
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	21
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	21
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารและผู้บริหารสถานศึกษา.....	23
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารมืออาชีพและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ.....	25
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา.....	35
2.4 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา.....	69
2.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2	76
2.6 ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน.....	79
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	82

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	90
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	90
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	93
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	95
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	96
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	99
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2	101
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2	114
4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2	122
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	128
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีดำเนินการวิจัย.....	128
5.2 สรุปผลการวิจัย.....	129
5.3 อภิปรายผล.....	133
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	152

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	154
ภาคผนวก.....	165
ภาคผนวก ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย.....	166
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญกรรมการสอบวิทยานิพนธ์.....	168
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย.....	173
ภาคผนวก ง ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อแบบสอบถาม.....	181
ประวัติผู้เขียน.....	190

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์แนวความคิดของนักการศึกษา นักวิชาการเกี่ยวกับ ความเป็นมืออาชีพผู้บริหารสถานศึกษา.....	50
ตารางที่ 2.2 การสังเคราะห์แนวความคิดของนักการศึกษา นักวิชาการเกี่ยวกับ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน.....	72
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	91
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	99
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม	101
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านวิชาการ.....	102
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการบริหารจัดการ.....	104
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ด้านการจัดระบบที่ดี.....	106
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปทุมธานีเขต 2 ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร.....	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม.....	110
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านประสานสังคมและชุมชน	112
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม.....	114
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพผู้เรียน.....	116
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา.....	118
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้.....	120
ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม.....	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพผู้เรียน.....	124
ตารางที่ 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา	125
ตารางที่ 4.16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้.....	126

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	21
ภาพที่ 2.1 ชงสัญลักษณ์อาเซียน	79

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงที่กระทบด้วยกันทั้งโลกทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการไหลของข้อมูล ข่าวสาร สินค้า เงิน และบริการ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการพัฒนาระบบทุนนิยมที่เศรษฐกิจเป็นตัวขับเคลื่อนและผลักดันให้ประเทศต่างๆ ก้าวรุดไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว ประกอบกับประเทศต่างๆ นั้นอยู่ร่วมกันเป็นสังคมโลก ไม่สามารถอยู่โดดเดี่ยวได้จึงต้องมีการรวมตัวกันของประเทศในแต่ละภูมิภาค เพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรอง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ร่วมและพัฒนาประเทศในภูมิภาคไปพร้อมๆ กัน ด้วยเหตุนี้ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงมีข้อตกลงรวมตัวเป็นกลุ่มเดียวกัน ชุมชนเดียวกัน หรือประชาคมเดียวกัน ซึ่งการรวมตัวนั้นจะนำมาซึ่งการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ ในฐานะพลเมือง (กองบรรณาธิการ, 2555) จึงทำให้ประเทศไทยที่ถือว่าเป็นผู้นำในการก่อตั้งประชาคมอาเซียน ที่มีศักยภาพในการเป็นแกนนำในการสร้างประชาคมอาเซียนให้เข้มแข็ง ภายใต้ยุทธศาสตร์ “วิสัยทัศน์เดียว เอกลักษณะเดียวและประชาคมเดียว” ภายใต้การก่อตั้งนี้จะต้องยึดหลักสำคัญ 3 หลัก ได้แก่ หลักประชาคมการเมืองและความมั่นคง หลักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียนซึ่งการศึกษานั้นจัดอยู่ในประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้ประชาคมด้านอื่นๆ มีความเข้มแข็ง เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาในทุกด้าน (ชินวรณ์ บุญยเกียรติ, 2553)

ซึ่งการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมเยาวชนให้พร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตั้งอยู่บนบริบทแห่งความท้าทายที่ทั้งผู้บริหาร นักการศึกษาและบุคลากรฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องพิจารณา และให้ความสำคัญ ทั้งในเรื่องของการสร้างสมดุลของเป้าหมายและหลักการของการศึกษา ที่ควรกำหนดให้มีความชัดเจน คือ มุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อันจะนำไปสู่การสร้างระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาที่เป็นธรรมและยั่งยืน (เฉลิมลาภ ทองอาจ, 2555) และ

เหลือเวลาไม่มากนักที่จะเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ ซึ่งคนไทยเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ค่อยตื่นตัวกับการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียนเท่าที่ควร และยังขาดความตระหนักในการเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ซึ่งการศึกษาถือว่าเป็นอีกด้านที่สำคัญที่ต้องเตรียมความพร้อม อันจะเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจและการนำองค์ความรู้มาพัฒนาศักยภาพของเรา เพื่อรองรับการเปิดเสรีในหลายๆ ด้าน ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงเมื่อเปิดประชาคมอาเซียน(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2555, น. 38)

สำหรับประเทศไทยนั้นกระทรวงศึกษาธิการในฐานะเป็นองค์กรหลักทางการศึกษาคงต้องให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินนโยบาย 5 ประการ ตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน, 2552)

นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน อัตลักษณ์อาเซียน และเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษาและประชาชนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558

นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษา และครูอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียนและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ

นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วยการจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษาคณะพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

นโยบาย 5 การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวเป็นการจัดทำความร่วมมือด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อขับเคลื่อน ผู้ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยการผนึกความร่วมมือของหน่วยงานทั้ง ในประเทศและประเทศสมาชิกอาเซียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการโครงการเกี่ยวกับการจัดการ เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนโดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้ผ่านสื่อ อุปกรณ์ วัสดุทัศน นิทรรศการ เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ออกแบบและจัดประสบการณ์ให้โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ นักเรียนในโรงเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียน ได้ประสบการณ์ตรง ซึ่งในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาเป็นการพัฒนา ความรู้และเสริมสร้างความเป็นพลเมืองอาเซียน ดังนั้นการเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่าง สูงสุดอันจะเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนในทุกพื้นที่อย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษาจึงกำหนดแนวทางปฏิบัติให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้เตรียมความ พร้อมสู่ประชาคมอาเซียนและได้ดำเนินการทำวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนา สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 8 มาตรฐาน 39 ตัวบ่งชี้ และ 4 ยุทธศาสตร์หลัก 19 ยุทธศาสตร์ย่อย (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

การดำเนินการดังกล่าวเป็นการจัดทำความร่วมมือด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มอบเป็นแนวปฏิบัติลงสู่สถานศึกษาเพื่อเตรียมความ พร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะตัวแทนสถานศึกษาที่ ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก จึงถือเป็นบุคลากรหลักในการที่จะนำพาองค์กรไป สู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงเกิดคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำหรือ “ผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพ” ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในยุคของการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำพานักเรียนและ บุคลากรเข้าสู่การเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน (ศักดิ์ชัย ภูเจริญ, 2550; จิรินทร์ แสกระโทก, 2551, น. 4; วีระ ภูเจริญ, 2553, น. 20-25) และเนื่องจากในอำเภอลำลูกกาไม่มีโรงเรียนนำร่อง สู่ประชาคมอาเซียนที่เป็นทั้ง Sister School, Buffer School หรือแม้กระทั่ง ASEAN Focus School

แต่กระแสดการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในระดับประถมศึกษาที่มีอย่างต่อเนื่อง และในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้นำนโยบายก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ซึ่งอาจเกิดปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อแนวทางในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาที่อาจไม่ตรงกับความต้องการที่ชัดเจนของผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีแนวทางอย่างการปฏิบัติที่ตรงประเด็น รวดเร็วและทันเวลาในปี พ.ศ.2558 ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงจะเป็นตัวบ่งชี้ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำของสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมในทุกด้านของสถานศึกษาสู่การเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 อย่างมีศักยภาพที่น่าภาคภูมิใจ

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับใด

1.3.2 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับใด

1.3.3 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 หรือไม่

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

1.4.1 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก

1.4.2 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก

1.4.3 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยมีขอบเขตดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

1.5.1.1 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้านดังนี้

- 1) ด้านวิชาการ
- 2) ด้านการบริหารจัดการ
- 3) ด้านการจัดระบบที่ดี
- 4) ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร

5) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

6) ด้านประสานสังคมและชุมชน

1.5.1.2 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ตามกรอบแนวทางการปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) มี 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านคุณภาพผู้เรียน

2) ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา

3) ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

1.5.2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอ ลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 30 โรงเรียน รวมประชากรทั้งหมด 414 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2555) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2555)

1.5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.5.3.1 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการจัดระบบที่ดี 4) ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร 5) ด้านคุณธรรม จริยธรรมและ 6) ด้านประสานสังคมและชุมชน

1.5.3.2 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา 3) ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง สิ่งชี้ให้เห็นถึงลักษณะที่เป็นเครื่องหมายประจำตัวเฉพาะบุคคลที่อาจมีมาแต่กำเนิดหรือจากการเรียนรู้ปฏิบัติ ซึ่งสามารถสังเกตจากพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกมาของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในการ

วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ด้าน ดังนี้

1.6.1.1 ด้านวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่นที่จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งมีการนิเทศการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการนำการจัดการความรู้ มาใช้ในการพัฒนาครู โดยให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษารวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน

1.6.1.2 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ในการวางแผนกลยุทธ์ กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ในการบริหารสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและสอดคล้องกับนโยบายต้นสังกัดและการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งมีการบริหารความขัดแย้ง การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่

1.6.1.3 ด้านการจัดระบบที่ดี หมายถึง คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถด้านการจัดระบบที่ดีในการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จัดและใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพ และการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบของผู้บริหารสถานศึกษา

1.6.1.4 ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร หมายถึง คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพ พัฒนาวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิทยาการใหม่ๆ ในด้านการบริหาร มีการศึกษาเอกสาร ตำราทางวิชาการและนำมาเผยแพร่ให้ความรู้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

1.6.1.5 ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพที่ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมคำสอนตามหลักศาสนา มีจรรยาบรรณยึดระบบธรรมภิบาลเป็นที่ตั้ง และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับตนเอง ครู นักเรียนและบุคคลทั่วไป

1.6.1.6 ด้านประสานสังคมและชุมชน หมายถึง คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อให้ชุมชนและสังคม มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสังคมและชุมชนเพื่อประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นศูนย์กลางให้ความร่วมมือสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.6.2 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง การปฏิบัติหรือดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษามีคุณภาพใน 3 ด้าน ได้แก่ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา และด้านคุณภาพสังคมแห่งการเรียนรู้ ให้สำเร็จลุล่วงตามที่สถานศึกษาได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า

1.6.2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณภาพผู้เรียนในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ที่ผู้เรียนควรมีประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สามารถเป็นผู้นำและแก้ปัญหา รวมทั้งมีทักษะในการทำงาน สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ และเป็นพลเมืองที่อยู่ร่วมกับผู้ที่ดีต่อประชาคมอาเซียน

1.6.2.2 ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา หมายถึง คุณภาพการจัดการศึกษาในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการสร้างมาตรฐานในการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาในด้านการบริหาร ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอนที่มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อการพัฒนาผู้เรียน และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

1.6.2.3 ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเป็นการสร้างมาตรฐานในการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายพร้อมใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาสถานศึกษาและสามารถนิตศติดตาม ผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

1.7 กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จากการสังเคราะห์แนวความคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการ โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน และการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) โดยมีด้วยกัน 3 ด้าน มาใช้เป็นแนวทาง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.8 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.8.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาตนเองให้ได้เป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพเพื่อดำเนินการเตรียมความพร้อมและขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

1.8.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวทางในการเตรียมความพร้อมสถานศึกษาในด้านต่างๆไปพัฒนาสถานศึกษาในทุกระดับเพื่อก้าวสู่การเตรียมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษา คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพระยะต้นของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ประกอบด้วยหัวข้อที่สำคัญดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารและผู้บริหารสถานศึกษา
  - 2.1.1 ความหมายของผู้บริหารและผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารมืออาชีพและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
  - 2.2.1 ความหมายของผู้บริหารมืออาชีพและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
  - 2.2.2 บทบาทและความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 2.3.1 ความหมายของคุณลักษณะ
  - 2.3.2 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.4 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา
  - 2.4.1 ความหมายของการเตรียมความพร้อม
  - 2.4.2 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา
- 2.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
- 2.6 ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.7.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารและผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ดังนี้
ไซมอน (Simon, 1977) กล่าวว่า การบริหาร คือ กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป
ร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน

ดริคเกอร์ (Drucker, 1954) กล่าวว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
ร่วมกับผู้อื่น

เทเลอร์ (Taylor, 2002) ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า งานบริหารทุกอย่างจำเป็นต้อง
กระทำโดยมีหลักเกณฑ์ ซึ่งกำหนดจากการวิเคราะห์ศึกษาโดยรอบคอบ ทั้งนี้ เพื่อให้มีวิธีที่ดีที่สุด
ในอันที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์สำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ความหมายของผู้บริหารและผู้บริหารสถานศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายของ “ผู้บริหาร” ไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้
ประสิทธิ์ ชูณิกากอน (2549, น. 14) ได้ให้ความหมายว่าผู้บริหาร คือ ผู้ที่ได้รับ
มอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการดำเนินการให้กลุ่มหรือองค์การที่ตนสังกัดอยู่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่
ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

บุษราภรณ์ จรดล (2550, น. 13) ให้ความหมายของผู้บริหารว่า ผู้บริหาร คือ ผู้ที่ดำรง
ตำแหน่งในการบริหาร ทำหน้าที่เป็นผู้นาองค์การโดยการจัดระเบียบงานต่างๆ ตลอดจนประสาน
ทรัพยากรที่มีอยู่ให้สามารถปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมายได้

รังสิทธิ มังคะศิริ (2551, น. 10) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารว่า เป็นบุคคลที่ได้รับการ
แต่งตั้งให้สามารถใช้วิธีการต่างๆ ที่คิดว่าเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ
นำความสำเร็จสู่องค์การ ตามเป้าหมายขององค์การนั้น

จิรินทร์ แสกระโทก (2551, น. 31) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารว่า บุคคลที่ได้รับการ
แต่งตั้งให้เป็นผู้ที่มีอำนาจ หน้าที่ในการบริหารจัดการงานการดำเนินงานต่างๆ ขององค์การให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในการบริหารซึ่งเป็นผู้บังคับการในการดำเนินงานต่างๆ ขององค์การ ให้บรรลุเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้

ส่วนคำว่า “ผู้บริหารสถานศึกษา” ก็ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่าน ผู้วิจัยขอนำเสนอ ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545)

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชนและในข้อบังคับของคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2548 ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคคลที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา ประถมวิทย์ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

กรมวิชาการ (2544, น. 1) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา ว่าเป็นผู้นำทางการศึกษาเป็นบุคลากรที่สำคัญในการดำเนินการบริหารโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้าบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และตามนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา

กชกร นิมกระโทก (2547, น. 21) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย ที่สามารถนำความรู้ความสามารถของตน มาพัฒนาบุคลากรและพัฒนาสถานศึกษา ตามแผนและนโยบายที่วางไว้ให้บรรลุผลสำเร็จ

ประสิทธิ์ ชูณิกากอน (2549, น. 14) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้บังคับบัญชาและเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บุษราภรณ์ จรดล (2550, น. 19) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่มีบทบาทในสถานศึกษาและดูแลบุคลากรในสถานศึกษารวมทั้งมีบทบาทความเป็นผู้นำและทักษะด้านต่างๆ ตามคุณสมบัติของผู้บริหารโดยรวม เพื่อส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา

จิรินทร์ แสกระโทก (2551, น. 31) ได้สรุปความหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่าเป็น บุคคลที่ดำรงตำแหน่งบริหารสูงสุดในสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทในกระบวนการบริหารงาน บริหาร บุคคล และบริหารจัดการทรัพยากรในสถานศึกษา โดยสามารถควบคุมดูแลการดำเนินงานต่างๆ ภายในสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตรงตามแผนและนโยบายที่กำหนดไว้

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคล ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทในฐานะผู้นำสามารถ ควบคุมและดูแลการดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ให้บรรลุตามแผนและ นโยบายที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารมืออาชีพและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

2.2.1 ความหมายของผู้บริหารมืออาชีพและผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

จากการปฏิรูปการศึกษามาสู่การกระจายอำนาจ จนถึงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปีพ.ศ. 2558 นั้น การปฏิบัติหรือการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนที่มุ่งหวังสู่ความสำเร็จต้องมี ผู้นำที่เป็น “ผู้บริหารมืออาชีพ” ที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งมีนักวิชาการ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่าผู้บริหารมืออาชีพไว้ดังนี้

ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel, 2001, p.144) ได้นิยามคำว่า “มืออาชีพ” ไว้ว่าเป็น ลักษณะความสามารถเฉพาะที่เกิดจากการฝึกอบรมในระยะที่ยาวนานเป็นไปตามปทัสฐาน ที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์โดยการคำนึงถึงส่วนรวม องค์กรรวมของหน่วยงานรวมถึงการให้บริการที่เป็นส่วนระบบกลุ่มมีการตัดสินใจด้วยตนเอง การควบคุมตนเองที่เป็นความรู้ตามมาตรฐานและการ ยอมรับเพื่อนร่วมงาน

จำลอง นักฟอน (2548) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารมืออาชีพ ว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาได้อย่างยอดเยี่ยม สามารถทำให้เป้าหมายหรืออุดมการณ์ทางการศึกษาขององค์กรที่กำหนดไว้บรรลุได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องเป็นผู้ที่มีทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ในการปฏิบัติงานอย่างสูงสุดเป็นแบบอย่างและเป็นตัวแบบที่ดีแก่ผู้บริหารการศึกษาอื่นๆ และ องค์กรอื่นๆ ต่อไปได้

หวน พินรุพันธ์ (2549, น. 17) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารมืออาชีพไว้ว่า เป็นผู้บริหารที่พยายามทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายหรือนโยบายขององค์กรด้วยเหตุผลและหลักการซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยประยูคต์ทฤษฎีหรือแนวทางต่างๆ อย่างกลมกลืนกันและนำไปสู่การปฏิบัติ

ปิยพจน์ ตูลาชม (2549, น. 19-20) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพว่าหมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จเป็นที่ยอมรับแก่สังคมโดยมุ่งส่งเสริมพัฒนา บริหารจัดการและดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนทุกคนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพในลักษณะพึงประสงค์ คือ เก่ง ดี มีความสุข ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พร้อมทั้งทำให้ครูมีคุณภาพในลักษณะเก่ง ดี มีความสุขและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

พรพิมล นิยมพันธ์ (2550, น. 14) กล่าวว่า ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่มีการใช้หลักวิชาประยุกต์กับความสามารถมีการใช้ศิลปะหรือยุทธศิลป์ควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่างๆ ในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย

ชนาภัทร เกิดประกอบ (2552, น. 13) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพว่าผู้บริหารที่มีความสามารถมีทักษะในการกำหนดเป้าหมายในการทำงานกำหนดนโยบายและวิธีการทำงานที่ชัดเจน สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการใช้ศิลปะหรือยุทธศิลป์ควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่างๆ ในการบริหารงานอย่างสูงสุดจนเป็นแบบอย่างหรือเป็นต้นแบบที่ดีแก่ผู้บริหารการศึกษาอื่นๆ และองค์กรอื่นๆ ต่อไปได้

พระประสิทธิ์ วิชโย (2552, น. 28) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หมายถึง ผู้ที่มีวิสัยทัศน์มีความรู้ความสามารถในการบริหารได้อย่างยอดเยี่ยม สามารถทำให้เป้าหมายหรืออุดมการณ์ที่กำหนดไว้ให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติงานอย่างสูงสุด เป็นแบบอย่างแก่ผู้บริหารอื่นๆ ได้ ได้รับการฝึกฝนอบรมตามมาตรฐานของวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถในการครองตน ครองคน และครองงาน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำที่ดี ที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารสถานศึกษา มีความรอบรู้ในทุกๆ ด้าน มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ สามารถที่จะแสวงหาข้อมูล เพื่อประโยชน์ ในการตัดสินใจได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็วและปราศจากความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดผลเสียแก่สถานศึกษา และสามารถนำสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเป็นที่ ยอมรับของสถานศึกษา สังคม ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 บทบาทและความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ

ผู้บริหารมีอาชีพในปัจจุบันมีอยู่หลายกลุ่มอาชีพซึ่งความเป็นมืออาชีพถือเป็นสิ่ง ที่องค์กรต้องการให้มีโดยเฉพาะในส่วนของสถานศึกษาก็มีความจำเป็นที่จะต้องมี “ผู้บริหาร สถานศึกษามีอาชีพ” ด้วยการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์จนเข้าสู่การเป็นสมาชิก ประชาคมอาเซียน ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจึงมีบทบาทและความสำคัญความจำเป็นในการที่ จะเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพที่จะทำให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และคุณภาพที่พึงปรารถนาเนื่องจากหลักการและเหตุผลหลายประการ (ธีระ รุญเจริญ, 2553, น. 111) ได้แก่

- 1) ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบัน
- 2) การมีกฎหมายกำหนดให้การบริหารจัดการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูงและให้มีมาตรฐาน วิชาชีพ
- 3) ความจำเป็นในการยกระดับการบริหารการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูงให้สง่างาม
- 4) ผลการจัดการศึกษายังไม่ได้คุณภาพ
  - 4.1 การปฏิรูปการศึกษายังไม่คืบหน้า
  - 4.2 การประเมิน สมศ. บังชี้สถานศึกษายังไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐาน
- 5) การบริหารจัดการยังไม่เหมาะสม และไม่มีประสิทธิภาพ
- 6) การผลิตและพัฒนาผู้บริหารการศึกษายังไม่ได้มาตรฐานและมีปัญหามาก
- 7) ความสลับซับซ้อนในการบริหารจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยมาตรฐานและ คุณสมบัติเฉพาะของผู้บริหาร

8) การบริหารจัดการต้องอาศัยระบบและรูปแบบการบริหารที่ครอบคลุมสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบมากมาย

9) การใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารสถานศึกษา

ปิยพจน์ ตุลาชม (2549, น. 20-21) ได้สรุปเกี่ยวกับความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามแนวคิดของนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ไว้ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ เป็นบุคคลสำคัญในการที่จะทำให้สถานศึกษาหรือโรงเรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่คาดหวังไว้

2) ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ เป็นบุคคลในการปฏิบัติการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จ

3) ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ถือเป็นกลไกสำคัญของการปฏิบัติการศึกษาที่มุ่งเน้นต่อการให้ความสำคัญกับผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร

เหมรัฐ อินสุข, นิรุตติ คุรุทหลวงและสมชาติ บุญมัติ (2552, น. 13-18) ได้กล่าวถึงผู้บริหารความสำคัญและบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1) การเสริมสร้างความมีประสิทธิผลของสถานศึกษาหรือการเสริมสร้างสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพหรือเป็นสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ สิ่งที่ผู้บริหารพึงกระทำมีดังนี้ คือ เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีแผนงานวิชาการที่ดีจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเสริมสร้างบรรยากาศสถานศึกษาในทางบวก ส่งเสริมความเป็นกลุ่มมีการพัฒนาบุคลากรอย่างกว้างขวาง ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

2) การสร้างสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้วยว่ามีหน้าที่สร้างสรรค์กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม การอำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล การพัฒนาวิชาชีพ การบริหารงบประมาณการนำเทคโนโลยีมาใช้ และการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลง

3) การเสริมสร้างการเป็นองค์กรวิชาชีพได้แบ่งออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ องค์กรที่มีโครงสร้างอย่างง่าย องค์กรราชการแบบเครื่องจักร องค์กรราชการแบบวิชาชีพ องค์กรราชการอย่างง่าย องค์กรราชการวิชาชีพแบบง่าย องค์กรราชการแบบกึ่งวิชาชีพ และองค์กรแบบการเมือง

ในบรรดาองค์การประเภทต่างๆ เหล่านี้ องค์การราชการแบบวิชาชีพดูจะเป็นองค์การที่คาดหวังให้เกิดขึ้นมากโดยเป็นองค์การที่เน้นทั้งเรื่องการกระจายอำนาจ(Decentralization) และเรื่องการทำให้เป็นมาตรฐานในด้านทักษะ(Standardization of Skill) ของสมาชิกในองค์การ ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้การพัฒนาจนถึงระดับความเป็นวิชาชีพให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความสามารถในการกำหนดมาตรฐานงาน การปฏิบัติ และการประเมินผลด้วยตนเอง

4) การตัดสินใจร่วมและการมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการตัดสินใจแบบกระจายอำนาจที่ให้โอกาสกับครูและผู้เกี่ยวข้องช่วยกันตัดสินใจ เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานสังคมประชาธิปไตย โดยการตัดสินใจร่วม (Shared Decision Making) จะช่วยปรับปรุงคุณภาพของการตัดสินใจหากใช้กลยุทธ์และสถานที่ถูกต้อง จะทำให้เกิดความเกี่ยวข้องที่จะนำไปสู่การมีพันธะผูกพัน และนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุโดยผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น อาจประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ สำหรับการมีส่วนร่วมซึ่งเป็นการแสดงถึงสภาพที่พึงปรารถนาหรือเป็นไปได้ในอนาคต จากการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการบริหารใหม่ ถือว่าการกำหนดวิสัยทัศน์นั้นจะไม่ใช่เรื่องเฉพาะของผู้บริหารอีกต่อไปแล้วแต่จะต้องเป็นวิสัยทัศน์ร่วมที่เกิดจากการกำหนดร่วมกันของสมาชิกในองค์การ แม้จะต้องใช้เวลาก็ตาม

5) การเสริมสร้างกลุ่มบริหารตนเอง (Self Managed Group) ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้นำ จะต้องพยายามสร้างแรงกระตุ้นหรือความมีอิทธิพลบนพื้นฐานของอำนาจ หรือโดยการใช้พฤติกรรมรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้ตามปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

6) การเสริมสร้างการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพการติดต่อสื่อสารในองค์การหนึ่ง ๆ อาจกระทำได้หลากหลายวิธี ขึ้นอยู่กับบรรยากาศขององค์การนั้นๆ ว่าต้องการเป็นแบบเปิดหรือแบบปิดมากน้อยเพียงใด ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะแม้จะมียุทธศาสตร์ดีเพียงใดก็ตาม หากขาดการติดต่อสื่อสารที่ดีแล้วก็ยากที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรเสริมสร้างให้มีการติดต่อสื่อสาร ทั้งที่เป็นแบบทางการและไม่เป็นแบบทางการทั้งในแนวนอนและในแนวตั้ง เป็นการติดต่อสื่อสารแบบสองทาง ตลอดจนแบบหลายช่องทาง

7) การเสริมสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศองค์การ การสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศองค์การต้องอาศัยผู้นำที่จะต้องให้ความใส่ใจต่อวิถีชีวิตขององค์การสถานศึกษา

8) การจูงใจ เพื่อการสร้างสรรค์ในการบริหารงานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำการจูงใจให้คนทุ่มเทแรงกายและแรงใจอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามจุดหมายขององค์การที่ตั้งไว้

9) ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการบริหาร นักวิชาการหลายท่านชี้ให้เห็นว่า ในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงมากกว่าเป็นผู้นำแบบแลกเปลี่ยนโดยลักษณะของผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงนั้นผู้บริหารจะเป็นผู้จูงใจให้บุคคลปฏิบัติงานเกินกว่าความคาดหวังปกติ มุ่งไปที่ภารกิจด้วยความสนใจที่เกิดขึ้นภายในตนเอง มุ่งการบรรลุความต้องการในระดับสูงมากกว่าความต้องการในระดับต่ำ

10) การบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับสถานศึกษา หน้าที่พื้นฐานของสถานศึกษา คือ การให้บริการ โดยมีเป้าหมายอยู่ที่นักเรียน ชุมชน และสังคมสถานศึกษาจึงจะต้องตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมการเกิดขึ้นของเทคโนโลยีใหม่ๆ โครงสร้างทางสังคมใหม่ๆ และค่านิยมใหม่ๆ ที่ถูกพัฒนาขึ้นแล้วจัดเตรียมให้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการสอน และองค์การเพื่อให้ทำหน้าที่ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงนั้น

11) การบริหารหลักสูตรและการสอน ในการบริหารหลักสูตรและการสอนนั้นอย่างน้อยผู้บริหารต้องรู้และเข้าใจในทฤษฎีและปรัชญาในหลักสูตรกลุ่มต่างๆ เพื่อให้เกิดกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่จะทำให้การบริหารเป็นไปอย่างถูกต้องทิศทาง

12) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้บริหารสถานศึกษาพึงตระหนักถึงแนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ว่า เป็นความพยายามที่จะเพิ่มขีดความสามารถและการใช้ทรัพยากรที่ถือว่ามีคุณค่ามากที่สุดขององค์การ นั่นก็คือ “มนุษย์” ให้เต็มศักยภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด และการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาที่เกิดจากภายในตัวบุคคลหรือองค์การเอง

13) บทบาทตามทฤษฎีทางการบริหารในยุคต่างๆ ที่มีวิวัฒนาการตามลำดับคือ

ยุคทัศนะดั้งเดิม (Classical Viewpoint) เมื่อประมาณปี ค.ศ. 1890 เป็นต้นมา ได้ให้ความสำคัญกับการมีประสิทธิภาพ โดยบริหารงานตามหน้าที่และหลักการที่นักวิชาการทางการบริหารในยุคนั้นกำหนดขึ้น โดยเชื่อว่า หากได้ดำเนินงานตามหน้าที่และหลักการต่างๆ เหล่านั้นแล้วก็จะทำให้เป็นผู้บริหารที่ดีหรือเป็นผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จได้ กรณีหน้าที่ทางการบริหารที่มี

การนำไปใช้กันอย่างแพร่หลายและมีอิทธิพลมาถึงยุคปัจจุบันนี้ เช่น หน้าที่ในการวางแผน หน้าที่ในการจัดองค์การ หน้าที่ในการจัดบุคลากร หน้าที่ในการสั่งการ หน้าที่ในการประสานงาน และหน้าที่ในการควบคุม (ชอ้อน วงศ์เล็ก, 2548)

ยุคทัศนะเชิงพฤติกรรม(Behavioral Viewpoint)ซึ่งเริ่มเมื่อประมาณปีค.ศ.1910 เป็นต้นมา ผู้บริหารถูกคาดหวังให้ทำหน้าที่ทางการบริหารที่เน้นให้ความสำคัญกับคนมากขึ้น โดยแบ่งออกเป็นสองแนวคิด คือ แนวคิดที่เน้นหลักมนุษยสัมพันธ์ และแนวคิดที่เน้นหลักทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งทั้งสองแนวคิดนี้เชื่อว่า องค์การที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจะต้องเข้าใจและให้ความสนใจกับการเสริมสร้างปัจจัยจูงใจที่จะมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานของคนในองค์การ โดยกลุ่มที่เชื่อในแนวคิดหลักมนุษยสัมพันธ์ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของกลุ่มที่ไม่เป็นทางการซึ่งมีพื้นฐานจากความรู้สึกด้านจิตใจและความสัมพันธ์ระหว่างคนงานในกลุ่มตนเอง มองคนงานเป็นมนุษย์สังคมมากกว่าเป็นมนุษย์เศรษฐกิจ ส่วนกลุ่มที่เชื่อในหลักทรัพยากรมนุษย์ ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยจูงใจในระดับสูง เช่น การให้รางวัลใจภายใน เช่น การให้การยอมรับนับถือ การมอบหมายงานที่มีความสำคัญและมีคุณค่าการให้มีความอิสระในการทำงาน (ชอ้อน วงศ์เล็ก, 2548)

ยุคทัศนะเชิงปริมาณ (Quantitative Viewpoint) ซึ่งเริ่มเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1940 เป็นต้นมา เป็นยุคที่ผู้บริหารต้องทำหน้าที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ การใช้ตัวแบบทางคณิตศาสตร์ วิธีการเชิงสถิติ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อประกอบการตัดสินใจมากขึ้น ตามหลักการบริหารศาสตร์ การบริหารปฏิบัติการและหลักระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

ยุคทัศนะร่วมสมัยปัจจุบัน (Contemporary Viewpoint) ซึ่งเริ่มเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา เป็นยุคที่ผู้บริหารต้องทำหน้าที่ตามอิทธิพลของทฤษฎีที่เกิดขึ้นใหม่ๆ ในระยะนี้หลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีเชิงระบบ ทฤษฎีการบริหารตามสถานการณ์ ทฤษฎี Z ทฤษฎีการบริหารคุณภาพ โดยรวมทฤษฎีการบริหารแบบเน้นวัตถุประสงค์ ทฤษฎีการรีอปรับระบบและทฤษฎี การบริหารเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น ตัวอย่างการบริหารตามแนวคิดของทฤษฎีเชิงระบบนั้น ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงการทำหน้าที่ทั้งในปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ ปัจจัยป้อนออกและข้อมูลย้อนกลับหรือในกรณีการบริหารเชิงวัฒนธรรม ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้สมาชิกในองค์การมีวัฒนธรรมร่วม (Shared Culture) ที่เหนียวแน่นและแพร่กระจายในวงกว้างแสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกภาพและความเป็น

เอกลักษณ์ขององค์การนั้นอย่างชัดเจน ทั้งในระดับที่เป็นปรัชญาหรือวิสัยทัศน์ลงไปถึงระดับค่านิยม และระดับที่เป็นปทัสถานการทำงานขององค์การ(อนุชา กอนพวง, 2550; ชอ้อน วงศ์เล็ก, 2548)

14) บทบาทหน้าที่เชิงบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามี 3 บทบาท คือ

บทบาทเชิงสัมพันธ์บุคคล (Interpersonal Roles) เป็นบทบาทที่เกิดจากอำนาจและสถานะตำแหน่งแบบทางการของผู้บริหารเองเป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารมีลักษณะเป็นเสมือน “ศูนย์รวมปราสาท” ขององค์การ โดยแสดงออกในบทบาทย่อยต่างๆ คือ บทบาทในการเป็นสัญลักษณ์ขององค์การ บทบาทในการเป็นผู้นำองค์การ เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อองค์การ

บทบาทสารสนเทศ (Informational Roles) เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารมีลักษณะเป็น “ศูนย์กลางข้อมูลข่าวสาร” ในฐานะผู้รับและผู้ส่ง โดยแสดงออกในบทบาทย่อยต่างๆ ดังนี้คือ บทบาทในการเป็นผู้กำกับติดตามผลการดำเนินงาน บทบาทการเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่บุคคลในองค์การ และบทบาทในการเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารขององค์การต่อบุคคลภายนอกองค์การ

บทบาทเชิงตัดสินใจ (Decisional Roles) เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารมีลักษณะเป็น “นักตัดสินใจ” โดยแสดงออกในบทบาทย่อยต่างๆ ดังนี้คือ บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจแบบผู้ประกอบการ ที่มุ่งการริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในองค์การ บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจในการเจรจาเพื่อจัดสรรทรัพยากรให้แก่ส่วนต่างๆ ขององค์การ และบทบาทเป็นผู้ตัดสินใจในการเจรจาท่องรองกับบุคคลหรือองค์การอื่น เพื่อให้ได้สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ

15) บทบาทหน้าที่ตามภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทคือ ผู้ที่ทำหน้าที่ประสานการทำงานของระบบต่างๆ ขององค์การให้สามารถทำงานร่วมกันจนบรรลุเป้าหมายผลสำเร็จลงได้ด้วยดี โดยตลอดเวลาผู้บริหารจะต้อง “จัดการ” ให้ “ระบบงาน” และ “ระบบคน” ทำงานร่วมกันเป็นกระบวนการวิธีทำงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะมีวิธีการปฏิบัติที่เรียกว่าเป็น “หน้าที่งานบริหาร” ที่เป็นมาตรฐานที่จะต้องกระทำโดยตัวผู้บริหารเอง 5 ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การสั่งการ (Directing) และการควบคุม (Controlling) (อนุชา กอนพวง , 2550)

ถวิล อร์ญเวศ (2544, น.15-19) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารมีอาชีพเขตพื้นที่การศึกษาไว้ดังนี้

- 1) บทบาทผู้ตัดสินใจผู้บริหารต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ เป็นคนที่สุ่ม รอบคอบ มีเหตุผลในการตัดสินใจ
- 2) บทบาทเป็นผู้ที่ไวต่อข้อมูล ผู้บริหารมีอาชีพต้องเป็นผู้ที่ไวต่อข้อมูลที่ทันสมัย อยู่เสมอ
- 3) บทบาทผู้เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ ผู้บริหารมีอาชีพจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลสามารถ สื่อวิสัยทัศน์ได้เป็นอย่างดี
- 4) บทบาทผู้ซื้อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน ผู้บริหารมีอาชีพต้องเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงาน มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้
- 5) บทบาทผู้ประสานสิทธิ ผู้บริหารมีอาชีพจะต้องสามารถประสานกับหน่วยงานและบุคคลได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและจัดปัดเป่าปัญหาต่างๆ ในหน่วยงานได้
- 6) บทบาทเป็นผู้คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ ผู้บริหารมีอาชีพจะต้องยึดหลักการหาวิธีทำงานใหม่ๆ อยู่เสมอ
- 7) บทบาทผู้จูงใจเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารมีอาชีพจะต้องสามารถโน้มน้าวเพื่อนร่วมงาน ให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานและรับผิดชอบต่องานสูง
- 8) บทบาทผู้ทนทานต่ออุปสรรค ผู้บริหารมีอาชีพต้องอดทนอดกลั้นต่ออุปสรรค พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาและสยบปัญหาอย่างสันติสุข
- 9) บทบาทผู้รู้จักยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ผู้บริหารมีอาชีพต้องยึดหลักทางสายกลาง ในการดำเนินงาน
- 10) บทบาทผู้บริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารมีอาชีพจะต้องให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้อง ในการศึกษาได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบต่อผลงานที่เกิดขึ้น

อุทัย บุญประเสริฐ (2546, น. 23-32) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษาที่ระดับสถานศึกษา
นี้เองได้มีการกล่าวถึงครูมืออาชีพและนักบริหารมืออาชีพ และถือกันว่าจะเป็นกลไกที่จะมีบทบาท
สำคัญอย่างยิ่ง ทำให้การปฏิรูปการศึกษาไทยบรรลุเจตนารมณ์ และช่วยให้การดำเนินการตามแผน
แม่บท ในการปฏิรูปการศึกษาของไทยเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ที่น่าจะมีบทบาทสำคัญ
ที่สุดในการบริหารจัดการในแต่ละสถานศึกษา คือ ผู้ที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือ
ผู้บริหารสถานศึกษานั้นเอง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษานั้น โดยภาพรวมแล้วจะมีภาระหลัก
ที่สำคัญ 3 ด้านด้วยกันคือ

1) ภาระด้านการบริหารงานภายในของสถานศึกษา ซึ่งมีงานวิชาการและกิจการนักเรียน
เป็นงานหลัก จากนั้นเป็นงานการเงินและงบประมาณ งานบริหารบุคคล งานบริหารทั่วไป ฯลฯ

2) ภาระด้านการพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนหรือของสถานศึกษา ซึ่งมีกิจกรรมด้านการประกันคุณภาพเป็นงานพื้นฐาน และมีงาน
การพัฒนาอื่นๆ ประกอบ ซึ่งจะต้องมีการวางแผน มีการกำหนดการดำเนินงานให้สอดคล้อง
กับบริบททางการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

3) ภาระด้านการประสานงานและติดต่อกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาทั้งในระดับ
ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานอื่นภายนอกในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศและ
ระดับนานาชาติ (ถ้ามีและเป็นประโยชน์กับการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา)

จากกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการที่มีเจตนารมณ์กำหนดให้
สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล เพื่อให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ตามหลักการ
กระจายอำนาจโดยการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมุ่งการบริหารจัดการเบ็ดเสร็จที่สถานศึกษา
และปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้อันได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วย
ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องดำเนินการต่างๆ ได้ตามกรอบของอำนาจและหน้าที่ ซึ่งอำนาจ
และหน้าที่ที่กำหนดไว้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น โดยกำหนดให้มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็น
ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตาม
กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการรวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ส่วนการ

ดำเนินการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ตามมาตรา 39 แห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้แทนของสถานศึกษาในกิจการ ทั่วไป รวมทั้งการทำนิติกรรมสัญญาต่างๆ ในนามสถานศึกษา เป็นต้น ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีฐานะเป็นผู้แทนนิติบุคคลหรือเป็นตัวแทนสถานศึกษานั้นเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3.1 ความหมายของคุณลักษณะ

จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณลักษณะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550) ไว้ดังนี้

คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำ บุรุษรากรณ จรดล (2550, น. 13) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะไว้ว่า คุณลักษณะ หรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นเฉพาะตัวของบุคคลผู้นั้นทั้งที่มีมาแต่กำเนิดหรือเกิดจากการเรียนรู้ซึ่งเป็นการ แสดงออกที่สามารถสังเกตเห็นได้

จิรินทร์ แสกระโทก (2551, น. 40) ได้สรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะไว้ว่า คุณลักษณะ หมายถึง สิ่งที่ชี้ให้เห็นลักษณะประจำตัวของบุคคล ซึ่งสามารถสังเกตและเห็นได้จากพฤติกรรมหรือ การกระทำที่เป็นการแสดงออกของบุคคลนั้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะ หมายถึง สิ่งที่ชี้ให้เห็นถึง ลักษณะที่เป็นเครื่องหมายประจำตัวเฉพาะบุคคล ที่อาจมีมาแต่กำเนิดหรือจากการเรียนรู้ปฏิบัติ ซึ่งสามารถสังเกตจากพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกมาของบุคคลนั้น

2.3.2 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

การจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพจึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามที่พึงประสงค์ (ธีระ รุณเจริญ , 2553, น. 21) ดังนั้นจึงมีการให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ของนักการศึกษา นักวิชาการไว้หลากหลายแนวคิด ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอ ดังนี้

แคทซ์ (katz, 1974) ซึ่งได้เสนอคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย 3 ทักษะ อันได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษย 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด

เดร์กและโรล์ (Drake and Roe, 1996) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาว่าประกอบด้วย 5 ทักษะได้แก่ 1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 2) ทักษะด้านมนุษย 3) ทักษะด้านเทคนิค 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และ 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด

จำลอง นักฟอน (2548) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งแบ่งออกได้ 3 คุณลักษณะได้แก่

1) คุณลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ดีทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาได้แก่ มีความรับผิดชอบสูง ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน/อดสาหะ ความซื่อสัตย์สุจริต ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์/กระตือรือร้นในการทำงาน ทักษะในการวินิจฉัยสั่งการ การรักษาระเบียบวินัยที่ดีความตรงต่อเวลา/การบริหารเวลา บุคลิกภาพที่ดี

2) คุณลักษณะด้านทักษะและความรู้ความสามารถในเชิงวางแผน กล่าวคือ มีความรู้ความสามารถในการกำหนดเป้าหมาย แผนกลยุทธ์การควบคุมและการติดตามงาน การจัดการระบบงานและประเมินผล เชิงผู้นำ กล่าวคือ มีทักษะและมีความรู้เรื่องการกำหนด วิสัยทัศน์ การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล การบริหารเชิงกลยุทธ์ การใช้เทคนิคการบริหารสมัยใหม่ การบริหารคน ฯลฯการเป็นนักจัดการ คือการระดมทรัพยากรการบริหารทั้งหมดมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารอย่างสูงสุด มีประสิทธิภาพที่สุด การเป็นนักวิจัยพัฒนา เพื่อแสวงหาความรู้ นวัตกรรม และรูปแบบใหม่มาใช้ในการบริหาร การเป็นนักประสานงานและประสานประโยชน์ เชิงการสื่อสาร และการมีมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ความรู้และทักษะในการใช้ภาษา นอกเหนือจากภาษาไทยจะต้องรู้ภาษา ที่สองและใช้งานได้เป็นอย่างดี การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่นการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานการศึกษา ข้อมูลข่าวสารและเป็นผู้มีพลังหรือศักยภาพที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

3) คุณลักษณะด้านประสบการณ์ เป็นการประเมินผลงานและประสบการณ์ที่ผ่านมา ในภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย คุณวุฒิ/ประสบการณ์/ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ที่ผ่านตามภารกิจหน้าที่ที่กำหนดหรือเกี่ยวข้อง การศึกษา/ฝึกอบรม/ดูงาน การผลิตผลงานทางวิชาการ/เอกสาร/การวิจัย/ตำรา ฯลฯ ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานในช่วงที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถและงานที่ปฏิบัติจนบรรลุแผนการดำเนินงาน/แผนพัฒนา ฯลฯ ในตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน

ศุภศักดิ์ ปาเฮ (2543, น. 72-73) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคปฏิรูปการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงบริบทต่างๆ ไปอย่างมากมาในปัจจุบัน ซึ่งควรมีลักษณะพื้นฐานดังนี้

1) มองกว้างไกลอย่างต่อเนื่องและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง ต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ (Vision) สามารถที่จะกำหนดกลยุทธ์ในการบริหาร (Strategic Management)

2) สามารถที่จะวิเคราะห์สถานการณ์ (Analyze Situation) เพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายได้อย่างเหมาะสม

3) ไวต่อการรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งสังคมภายนอกและภายในองค์กร ทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งรู้จักวิเคราะห์ความเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาอีกด้วย

4) ความสามารถในการจัดระบบการสื่อสารให้ได้ผล (Effective Communication) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้ทั่วถึงทุกระดับขององค์กร หน่วยงาน/สถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างดี

5) ความสามารถในการบริหารทรัพยากรบุคคล (Human Resources Management) ต้องสามารถวางแผนบุคคล สรรหา คัดเลือก กำหนดระบบงบประมาณ ความก้าวหน้าในอาชีพ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ทราบแนวคิด ทัศนคติต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น และนำมาเป็นข้อมูลในการบริหารทรัพยากรบุคคล

6) มีคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหาร สามารถที่จะเป็นแบบอย่างที่ดี ในการประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เป็นแบบอย่าง ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่การงาน แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม

ถวิล อนุรักษ์เวศ (2544, น. 17-19) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพระยะยาวของผู้บริหารสถานศึกษาควรมีลักษณะดังนี้

1) กล้าตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ต้องมีข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการเป็นคนที่สุ่มรอบคอบ มีเหตุมีผลในการตัดสินใจ

2) ใฝ่ต่อข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จำเป็นต้องเป็นคนที่ทันสมัย ใฝ่ต่อข้อมูลหรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ฉะนั้นจำเป็นต้องเป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารต่างๆ อยู่เสมอ

3) เพิ่มพูนวิสัยทัศน์ นักบริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล สามารถมองเห็นภาพ ในอนาคตและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี

4) ซื่อสัตย์และสร้างสรรค์ผลงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจะต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีการสร้างสรรค์ผลงาน ให้ปรากฏต่อสายตาเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ

5) ประสานสืบทอด ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่สามารถประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลต่างๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถไกล่เกลี่ยข้อกรณีพิพาทได้ และสามารถขจัดปัดเป่าปัญหาต่างๆ ในหน่วยงานได้

6) คิดสร้างสรรค์วิธีการทำงานใหม่ๆ ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจะต้องคิดหาวิธีการทำงานแบบใหม่ๆ อยู่เสมอ นั่นคือ “หลักการทำงาน” เช่น ต้องรู้ว่า “จะทำอะไร” ควรตั้งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายไว้ชัดเจน มีสติสัมปชัญญะ กำกับการทำงานอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้ลี้มวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนั้นๆ ต้องรู้ว่า “จะทำอย่างไร” โดยเลือกวิธีการหลายๆวิธี แล้วตัดสินใจนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ต้องตั้งใจทำ คือ มีความจริงใจหรือตั้งใจทำงานนั้นๆ ให้บังเกิดผลสำเร็จเต็มใจทำงานคือทำงานให้สนุกและมีความสุขกับงานที่ทำ สุ่มรอบคอบในการทำงาน โดยเฉพาะภาวะทางอารมณ์ของผู้ นำ มีใจเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ในการทำงาน ไม่โลเลที่จะดำเนินงานที่ได้วางไว้ ประเมินผลการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยใจที่เป็นกลาง ยุติธรรม เปิดเผย

7) จูงใจเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพจำเป็นต้องมีบุคคลที่สามารถโน้มน้าวหรือจูงใจเพื่อนร่วมงาน ให้เกิดความกระตือรือร้น ในการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่องานสูง ประเมินผล การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม รู้จักให้การชมเชย ให้รางวัลหรือบำเหน็จความชอบ

8) ทนทานต่อปัญหาและอุปสรรค ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจะต้องมีความอดทน อดกลั้นต่อปัญหาอุปสรรคที่กำลังเผชิญ และพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปด้วยความ เรียบร้อยอย่างสันติสุข ไม่หนีปัญหาและไม่เก็บปัญหาไว้

9) รู้จักยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจะต้องรู้จักยืดหยุ่นและ อ่อนตัวตามเหตุการณ์นั้นๆ ไม่ตึงเกินไปหรือไม่หย่อนเกินไป บางครั้งก็ต้องดำเนินการในสายกลาง แต่ในบางครั้งก็ต้องมีความเด็ดขาด

10) บริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจะต้องบริหารงานในแบบ การให้ทีมงานมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ

สมบัติ บุญประเคน (2544, น. 20-21) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของบริหาร ในยุคปฏิรูปการศึกษาไว้ว่า แบบผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาจะต้องประกอบด้วย 6 ป. สรุปได้ดังนี้

1) ปฏิรูปการทำงานของผู้บริหารแบบนี้จะเป็นนักคิด นักพัฒนา ปรับเปลี่ยนหน่วยงาน และ พัฒนางานตลอดเวลา การดำเนินงานต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ ผู้ได้บังคับบัญชาจะต้อง กระตือรือร้นในการทำงานอยู่เสมอ

2) ประชาธิปไตย เป็นการบริหารงานที่ผู้ได้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชาจะต้องพบกัน ครึ่งทาง หาแนวทางที่พึงประสงค์ให้ได้ ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจปัญหาที่ไม่มีทางออกให้ได้ ผู้บริหาร จะต้องมีบุคลิกภาพ และการทำงานเป็นประชาธิปไตย จึงจะเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงาน

3) ประสานเป็นลักษณะของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพมากทำคนเป็นแบบอย่างที่ดี การทำงานจะคำนึงถึงผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ รู้จักใช้ความสามารถ ของผู้ได้บังคับบัญชาให้เป็น ประโยชน์มากที่สุด มีความสัมพันธ์กับผู้ได้บังคับบัญชามาก ให้เกียรติปูนบำเหน็จรางวัล และยกย่อง อย่างสมศักดิ์ศรี ไม่แย่งเอาผลงานของผู้ได้บังคับบัญชา

4) ประนีประนอม บุคลิกลักษณะของผู้บริหารแบบนี้ จะพยายามไม่ให้ผู้ได้บังคับบัญชา เกิดความขัดแย้งในหน่วยงาน จะอะลุ่มอล่วยตลอดเวลา สิ่งใดที่พอยอมได้ก็จะยอม ไม่ติดใจกับปัญหา

5) ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารลักษณะนี้จะมีบุคลิกที่ว่าจะทำอะไร จะพูดที่ไหนจะเป็นเรื่อง สำคัญทุกเรื่อง มีความสามารถในการโน้มน้าวใจสูง มีมนุษยสัมพันธ์ดี การทำงานจะสนับสนุน ให้ทุกคนทำรายงาน และ นำรายงานมาประชาสัมพันธ์

6) ประชาสงเคราะห์ ผู้บริหารลักษณะนี้จะให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานทุกเรื่อง เป็นห่วงเป็นใยตลอดเวลา จะประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความช่วยเหลือผู้ร่วมงาน การพัฒนาบุคลากรจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ทุกคนมีความก้าวหน้าในอาชีพ และครอบครัวอยู่เสมอ มีการให้อภัยเพื่อนร่วมงาน ไม่มีการดักเตือนอย่างรุนแรง ผู้ร่วมงานจะมีความสุขมากในการทำงาน เป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน

สุพล วังสินธุ์ (2545, น. 29-30) ได้สรุปคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา ไว้ดังนี้

- 1) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
- 2) มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน
- 3) มีจิตสำนึกในความมุ่งมั่น
- 4) ใจกว้าง เปิดโอกาสให้ครูมีเสรีภาพในการคิด
- 5) ปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา
- 6) มีศักยภาพในการจัดการระบบบริหารโรงเรียน โดยการนำระบบคุณธรรมมาใช้ในโรงเรียน

อุทัย บุญประเสริฐ (2546, น. 23-32) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษานั้นควรมีคุณลักษณะให้เห็น ดังนี้

- 1) ความสามารถในการเชิงวิชาการที่เป็นที่ยอมรับของคนในวงการ บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องโดยทั่วไปกับงานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) ความเป็นคนซื่อสัตย์ สุจริตและยุติธรรม
- 3) การเป็นผู้มีวิสัยทัศน์เห็นการณ์ไกล มองอนาคตขององค์กรและวางแผนสำหรับวันข้างหน้าเป็นหลัก
- 4) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปฏิรูปการศึกษา
- 5) ความสามารถในการบริหารจัดการ
- 6) ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการสอน รูปแบบการเรียนการสอน และความก้าวหน้าทางวิทยาการที่เกี่ยวกับการเรียนรู้
- 7) ความรู้และความสามารถทางด้านเทคโนโลยีในระดับที่เพียงพอ

8) ความสามารถในการแสวงแหล่งทุนและการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

9) การเป็นผู้มีจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ศิลปและวัฒนธรรม

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดและบริหารตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ไว้ดังนี้ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545)

1) ด้านสติปัญญา กล่าวคือ ผู้บริหารควรมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ การเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย รู้กฎเกณฑ์และวินัยของสังคม มีปฏิภาณไหวพริบดี เป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้มีการตัดสินใจปัญหาที่ดีมีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการสื่อสาร มีความพร้อมและเข้าใจต่อเหตุการณ์ เป็นผู้บริหารและจัดการที่ดีรู้จักมอบอำนาจและความรับผิดชอบ แก่ผู้ที่เหมาะสมมีความเข้าใจในศาสตร์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาเป็นผู้ตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ เป็นนักอุดมคติหรือเป็นผู้มีอุดมการณ์

2) ด้านคุณลักษณะทางกาย กล่าวคือ ผู้บริหารต้องเป็นผู้มีสุขภาพแข็งแรง ร่างกายสง่าผ่าเผย เป็นผู้มีความอดทน มีพลังสามารถทำงานได้นาน โดยไม่รู้ล้าเหนื่อย มีความเด็ดขาด เด็ดเดี่ยว มั่นคง อดทน

3) ด้านคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ กล่าวคือ ผู้บริหารต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความทะเยอทะยาน ความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ความมานะ ความมีจินตนาการ ความตื่นตัวอยู่เสมอ มีจริยธรรม มีน้ำใจเยือกเย็น ความเป็นผู้บรรลุจุดหมายทางอารมณ์ ความคล่องแคล่ว ว่องไว และตื่นตัวอยู่เสมอ รู้จักสร้างและระวังรักษาบุคลิกลักษณะของตนอยู่เสมอ

4) ด้านคุณลักษณะด้านกรงาน กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติกิจกรรมทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาบุคลากรผู้เรียนและชุมชน มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้ศึกษา ปฏิบัติงาน ได้เต็มศักยภาพ พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้จนเกิดผลดี ใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำและร่วมสร้างผู้นำสร้างโอกาสการพัฒนาในทุกสถานการณ์ และรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

5) ด้านคุณลักษณะทางสังคมกล่าวคือผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร เป็นผู้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมและมีฐานะทางสังคมดี สามารถที่จะร่วมงานกับผู้อื่น มีน้ำใจ ใจกว้างและถ่อมตนมีความยุติธรรม ชมคนเป็นผู้น้อยพบปะได้ง่าย กินง่ายอยู่ง่ายไม่ถือตัว เข้ากับคนทุกชั้นได้สร้างการบริหารและร่วมงานด้วยหลักการที่ดี

คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาโดยยึดประเด็นตามการแบ่งคุณลักษณะของผู้บริหารตามมาตรา 39 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงเป็น 4 ด้านด้วยกัน (สำนักนายกรัฐมนตรื, 2545; กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

1) การบริหารงานด้านวิชาการ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้และเป็นผู้นำด้านวิชาการ มีความรู้ มีทักษะ มีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน มีวิสัยทัศน์สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทั่วทั้งที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มุ่งพัฒนาตนเองอยู่เสมอรอบรู้ทางด้านการศึกษา ความรับผิดชอบ แสวงหาข้อมูลข่าวสาร รายงานการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ใช้นวัตกรรมทางการบริหารโดยคำนึงถึงมาตรฐานวิชาการ

2) การบริหารงานด้านการงบประมาณ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีเข้าใจนโยบาย อำนาจหน้าที่ และกิจกรรมในหน่วยงานมีความรู้ระบบงบประมาณ ระเบียบคลัง พัสดุ การเงิน มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความละเอียดรอบคอบมีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล หมั่นตรวจสอบการใช้งบประมาณอยู่เสมอและรายงานการเงินอย่างเป็นระบบ

3) การบริหารงานบุคลากร ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการบริหารงานบุคคล เป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์อันดี เป็นนักประชาธิปไตย ประนีประนอม อุดหนุน อดกลั้น กล้าตัดสินใจเป็นนักพูดที่ดีมีความสามารถในการประสานงาน การจูงใจร่วมกันทำงานและมุ่งมั่นพัฒนาองค์กร

4) การบริหารงานทั่วไป ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นนักวางแผนและนักกำหนดนโยบายที่ดี ตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการที่ดี ใช้ระบบสารสนเทศที่ทันสมัย มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มอบอำนาจและความรับผิดชอบแก่ผู้ที่เหมาะสม มีความคล่องแคล่ว ว่องไว และตื่นตัวอยู่เสมอ มีความรับผิดชอบงานสูง ไม่ย่อท้อต่อปัญหา อุปสรรค และกำกับ ติดตามและประเมินผล

สมชาย เทพแสง (2543, น. 16-17) ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพรองผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีลักษณะ 20 P ดังนี้

1) Psychology ผู้บริหารต้องมีจิตวิทยาในการบริหารคน รู้นิสัยใจคอผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างดี อย่างที่เรียกว่า “รู้เขารู้เรา รบร้อยครั้ง ชนะร้อยครั้ง” ดังนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษานิสัยใจคอของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร พยายามๆ ก็คือ จะไปบริหารใครต้องวิเคราะห์เขาก่อนอันดับแรก

2) Personality ผู้บริหารต้องมีบุคลิกดี ตั้งแต่การเดิน การแต่งกาย ตลอดจนการพูดจา มีหลักเกณฑ์ น่าเชื่อถือ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอัธยาศัยไมตรี รวมทั้งรู้จักการวางตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงาน มารยาทต่างๆ ต้องคำนึงถึงทุกๆ ด้าน

3) Pioneer ต้องเป็นผู้ริเริ่มบุกเบิก กล้าได้ กล้าเสีย รู้จักการวางแผนเชิงรุก เพื่อให้คนยอมรับศรัทธา ต้องมีความมานะอดทนเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

4) Poster มีการประชาสัมพันธ์ การทำงานถ้าขาดการประชาสัมพันธ์ งานนั้นก็รู้เพียงไม่กี่คน ดังนั้นจึงต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์ เพื่อดึงเอาจุดเด่นของงานมาตีแผ่เพื่อเป็นการช่วยให้เป็นที่รู้จักได้มากขึ้น

5) Parent ผู้บริหารต้องเป็นพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ต้องมีพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายเสมอหน้า สร้างสังคมให้เป็นปึกแผ่นแน่นแฟ้น

6) Punctual ผู้บริหารต้องเป็นคนตรงเวลา รู้จักรักษาเวลาเท่าชีวิต เพื่อจะได้เป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

7) Pacific ผู้บริหารต้องมีความสุขรอบคอบ ใจเย็น มีกลยุทธ์ที่ขยี้ดขยี้มดังสำนวนภาษาอังกฤษที่ว่า “A Snake in the Grass” หรือ คมในฝัก ทำให้คนอื่นไม่สามารถรู้จิตใจเราว่าคิดอะไร ทำอะไร การทำงานที่สุขุมรอบคอบ ทำให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8) Pleasure ผู้บริหารต้องมีอารมณ์ขัน แก่สถานการณ์ในช่วงที่ตรึงเครียดได้ ทำให้คนใกล้ชิดสบายใจ ตลอดจนการทำงานเป็นไปด้วยความสุข ไม่เคร่งเครียด

9) Prudent มองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ทำให้เราเป็นผู้ที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพราะการคาดการณ์ที่เกิดขึ้นล่วงหน้า

10) Principle การทำงานต้องยึดหลักการเป็นหลัก รวมทั้งทฤษฎีต่างๆ ที่สามารถอ้างอิงได้ นอกจากนี้ควรมีเหตุผลประกอบคำชี้แจงได้

11) Perfect งานที่เกิดขึ้นต้องสมบูรณ์เท่าที่จะทำได้ครบถ้วน ถูกต้องและมีการตรวจสอบ ประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นคุณภาพของงานเป็นหลัก

12) Point งานที่ทำมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ชัดเจน สามารถดำเนินไปอย่างมีทิศทาง เหมือนทางเสือที่บังคับให้เรือเดินไปอย่างถูกต้องแม่นยำ

13) Plan งานที่ต้องมีการวางแผนงานอย่างรอบคอบ และพึงระลึกเสมอว่า “งานใดก็ตามที่มีการวางแผนงาน งานนั้นสำเร็จไปแล้วครึ่งทาง”

14) Pay ต้องมีการกระจายงานอย่างทั่วถึงและให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำผลงานดีเด่น เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับบุคคลที่สร้างสรรค์ผลงานให้เจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรมุ่งมั่นเพื่อให้เกิดพัฒนาต่อไป

15) Participation ต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ทำให้ทุกคนมองเห็น ความสำคัญของงาน พร้อมทั้งจะช่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

16) Pundit ต้องมีความรู้เรื่องที่ทำอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้ ไม่ใช่รู้แต่ในตำรา พอถึงการปฏิบัติกลับล้มเหลว

17) Politic ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านการเมือง การปกครอง บางครั้งต้องทำตนเหมือน นักการเมือง เข้ากับคนได้ทุกชนชั้น ตลอดจนกลุ่มข้างอย่าแข็งเกินไป

18) Poet ต้องมีความสามารถด้านสำนวนโวหาร เพราะถ้าเรามีความสามารถด้านการเขียน จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง

19) Perception ต้องมีความสามารถในการหยั่งรู้ คาดการณ์ตรวจสอบและทบทวนสิ่งที่ คาดการณ์ได้ ตลอดจนบันทึกเหตุการณ์เพื่อนำมาเปรียบเทียบสิ่งที่เกิดขึ้น และเลือกใช้อย่างเหมาะสม

20) Psycho ต้องมีจิตวิญญาณของนักบริหาร เป็นผู้ที่มีความรักในอาชีพ ผู้บริหารมี อุดมการณ์และปณิธานที่แน่วแน่ในการแก้ไขปัญหาสังคม ตลอดจนการปฏิรูปสังคม โดยใช้การศึกษา

เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ผู้บริหารต้องรักศักดิ์ศรีในสถาบันและของตนเองพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย ตลอดจนจรรยาบรรณในอาชีพของตน

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2547, น. 11-12) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมืออาชีพ สามารถจำแนกได้ 10 ประการดังนี้

1) มีความพร้อมทางด้านข้อมูลสารสนเทศ ต้องรู้ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยมีข้อมูลและสารสนเทศช่วยดำเนินการและบริหารงานให้บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) มีความรู้ทางวิชาชีพ เป็นความรู้ที่รวมถึงความรู้ทางเทคนิค เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ทางการบริหาร เช่น หลักการทฤษฎีการบริหารการวางแผน การจัดองค์กร หลักสูตรการสอน การวัดประเมินผล เป็นต้น

3) มีความรู้เท่าทันในสถานการณ์ สามารถปรับตัวและสนองตอบฯ ได้จับไวและต่อเนื่องกับสถานการณ์รอบด้าน และดำเนินบทบาทได้อย่างเหมาะสม รวดเร็วและเข้าใจความรู้สึกของคนรอบข้าง

4) มีทักษะในการเข้าสังคม โดยการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ เช่น การสื่อสาร การกระจายอำนาจ การเจรจาต่อรอง การมอบหมายงาน การสมาคม การสร้างสัมพันธที่ดีให้เกิดทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร

5) มีทักษะการวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหาและตัดสินใจอาศัยหลักตรรกศาสตร์ การใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณเข้าช่วย เพื่อรักษาความสมดุลให้เกิดขึ้นทุกๆ ด้านในองค์กร

6) การควบคุมอารมณ์ ผู้บริหารมีจิตใจเข้มแข็ง มั่นคงในอารมณ์ ไม่หวั่นไหวง่าย จะต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ความรู้สึก มีจิตระลึกละเสมอและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

7) มีพฤติกรรมกล้าเสี่ยง กล่าวคือผู้บริหารมืออาชีพต้องมองงานให้ทะลุปรุโปร่ง รู้ระบบการทำงานอย่างดี รู้ภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งตนเองและสมาชิกในองค์กร และรู้รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ คำนึงถึงประโยชน์ระยะยาวและเป้าหมายโดยรวม

8) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ริเริ่มโครงการใหม่ๆ และทำให้สำเร็จเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นวิธีการที่เกิดการยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่ดี มีความละเอียดรอบคอบและยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

9) มีความรู้สึกไวต่อบุคคลอื่น เกี่ยวข้องกับระดับสติปัญญาสามารถค้นหาทางเลือกได้หลากหลายเพื่อการแก้ปัญหา รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ให้เกียรติและสนใจในความรู้สึกของคนอื่น

10) มีความใฝ่รู้และฝึกฝนการเรียนรู้ ต้องรู้ว่าต้องรู้อะไร และต้องรู้ให้จริง ต้องคิดเป็น คิดได้ และสามารถบูรณาการความรู้ได้ ประยุกต์ใช้ได้ สามารถสร้างทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ได้จากกรปฏิบัติงาน สามารถพัฒนางานวิชาการและรูปแบบวิธีการจากทฤษฎีได้

วิระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2548, น. 112-113) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ที่ใช้ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้

1) ด้านความรู้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติ การวางแผนกลยุทธ์ และการบริหารกลยุทธ์ การบริหารเชิงคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมองค์การ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เทคโนโลยีการศึกษา การวัดและประเมินผล

2) ด้านทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีม การแสวงหาทรัพยากร การแสวงหาสารสนเทศและความรู้ใหม่ๆ การสื่อสาร การบริหารเชิงคุณภาพ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3) ด้านทัศนคติ ทัศนคติของผู้บริหารที่ควรมี คือ ความเชื่อมั่น และเห็นความสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เน้นความสัมพันธ์กับชุมชน เชื่อมั่นในภูมิปัญญาท้องถิ่น ไว้วางใจและเชื่อมั่นในความสามารถของบุคลากรในโรงเรียน

4) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีคุณธรรม จริยธรรมด้าน ความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ศรัทธาและรักในวิชาชีพครู มีวิญญูณความเป็นครู ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในองค์การ ชุมชนให้ความเชื่อถือ

5) ด้านบุคลิกภาพผู้บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ต้องมีความกล้าหาญ ในการตัดสินใจ กล้ารับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์การตรวจสอบ มีความสามารถในการสื่อสารวางตัวเหมาะสมกับสถานการณ์ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีมนุษยสัมพันธ์ดี

สมชาย เทพแสง และอรจิรา เทพแสง (2549, น. 127) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ด้วยกัน 6 ข้อ ดังนี้

- 1) สร้างวิสัยทัศน์ให้ชัดเจน
- 2) ใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิผลและสื่อสารหลายๆ ครั้ง
- 3) จูงใจให้บุคคลพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 4) สร้างทีมงานที่มีประสิทธิผล
- 5) เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ทำงานในด้านที่ตนถนัดและมีความรู้
- 6) ผู้นำปรับกระบวนการทัศนจากการเป็นผู้บริหารมาเป็นผู้นำ

ธีระ รุญเจริญ (2553, น. 128-131) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นมืออาชีของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารและการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

1) ลักษณะพื้นฐานธรรมชาติเดิมเป็นทุน: ผู้นำตามธรรมชาติได้แก่ ความถนัด (Aptitude) ในการเป็นผู้นำลักษณะนิสัยในการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้แก่ ร่วมทำงาน เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์

2) การศึกษา : ปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษาขึ้นไปครอบคลุมเนื้อหาสาระ ได้แก่ บริหารและการจัดการการศึกษา จิตวิทยาการทำงานกับผู้อื่น พื้นฐานการศึกษาค้นคว้าวิจัยบริบททางการบริหารการศึกษ้อันประกอบด้วยระเบียบกฎหมาย สังคมวิทยาปรัชญา เศรษฐกิจ การปกครอง

3) บุคลิกภาพน่าเชื่อถือ ได้แก่ น้ำเสียงการพูดน่าฟัง เข้าใจง่าย อารมณ์มั่นคง (Emotional Quotient : EQ) เข้มแข็งแต่ถ่อมตน กิริยามารยาทเป็นที่ยอมรับของสังคม การแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ

4) คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ได้แก่ มีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง ยึดระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง โปร่งใส ยุติธรรม ซื่อสัตย์ ไม่คอร์รัปชัน อดทน อดกลั้น รับทั้งผิดและชอบ เป็นคนดีของสังคม

5) ความสามารถ/ชำนาญในการบริหารและจัดการศึกษาตามหลักวิชาและการปฏิบัติ นำองค์การไปสู่เป้าหมาย โดยยึดองค์คณะบุคคลมีส่วนร่วม ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม ประสานงานเพื่อผลงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ และปรับเปลี่ยนเทคนิคเพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

6) ความรู้ลึกและรู้รอบ การบริหาร/จัดการ การจัดการศึกษา ระเบียบกฎหมาย บริบททางสังคม การวิจัย จิตวิทยาการบริหาร

7) ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา เพื่อเป็นหลักประกันเพื่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เป็นหลักประกันคุณภาพ ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ พัฒนาและปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง มุ่งมั่นปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553, น. 2) ได้กำหนดคุณลักษณะผู้บริหารเชิงพฤติกรรมเพื่อสร้างความเป็นผู้บริหารภาครัฐพลเรือนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย

- 1) สภาวะผู้นำ
- 2) วิสัยทัศน์
- 3) การวางกลยุทธ์ภาครัฐ
- 4) ศักยภาพเพื่อนำการเปลี่ยนแปลง
- 5) การควบคุมตนเอง
- 6) การสอนงานและการมอบหมายงาน

จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เกิดนวัตกรรมการจัดการศึกษาการศึกษาที่เรียกว่า “โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School)” ซึ่งมีการกำหนดคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารคุณภาพ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น. 14)

- 1) มีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากล
  - 2) บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ
  - 3) มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับ
  - 4) สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร
  - 5) มีประสบการณ์ อบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษานานาชาติ
- สต็อกคิลล์ (Stogdill, 1984, p. 74-75) ได้วิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำระหว่าง

ปี ค.ศ.1948 – 1970 โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้นำที่ดีไว้ดังนี้

1) คุณลักษณะทางกาย ประกอบด้วย การเป็นผู้นำที่มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีวุฒิภาวะ มีความสง่างาม

2) ภูมิหลังทางสังคม ประกอบด้วย เป็นผู้มีการศึกษาดี มีฐานะทางสังคม มีความคล่องแคล่ว

3) สถิติปัญญาและความสามารถ ประกอบด้วย มีสติปัญญาดี มีการวินิจฉัย การตัดสินใจที่ดี มีความรู้และทักษะในการสื่อสารความหมายและการพูด

4) บุคลิกภาพ ประกอบด้วย มีความสามารถในการปรับตัว การมีอำนาจ มีความตื่นตัว อยู่เสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ดี เป็นคนใจกว้าง เป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ มีความซื่อสัตย์ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจริยธรรมและความเชื่อมั่นในตนเอง

5) คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ประกอบด้วย มีความปรารถนาที่จะทำดีที่สุด มีความทะเยอทะยาน มีความรับผิดชอบในการติดตามผลงาน มุ่งงานและไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค

6) คุณลักษณะทางสังคม ประกอบด้วย ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพและร่วมมือกับผู้อื่น เข้าสังคมได้ดี เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น การประสานงานที่ดี และมีความชำนาญในการสื่อสาร

แม็กนัสสัน (Magnuson, 1971, p.78-91) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้จัดการ โรงเรียน ที่ประสบความสำเร็จ โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้จัดการ โรงเรียน ออกเป็น 2 คุณลักษณะ ได้แก่

1) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ มีความสามารถในการติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีและให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือและมีเวลาสำหรับผู้อื่น ให้ความสนใจบุคคลอื่นๆ มีความสามารถในการวางแผนและจัดระเบียบงาน รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่นๆ และรู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่

2) คุณลักษณะส่วนตัว ประกอบด้วย คุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ มีวิจรรย์ญาณและมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์ และจงรักภักดี มีความรู้กว้างขวาง เป็นผู้มีสติไม่ใช้อารมณ์ มีความจริงใจ ความเป็นมิตร มีอารมณ์ขัน มีใจกว้างและเปิดเผย มีความเสมอต้นเสมอปลาย มีความเมตตาปราณี และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

นอกจากนี้ยังมีข้อควรคำนึงในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพซึ่งประกอบด้วย การมีทักษะ หลักการและใช้กระบวนการทางการบริหารได้ดี มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ จริยธรรมและจรรยาบรรณของผู้นำ รู้หน้าที่และมีความรับผิดชอบต่อองค์กร มีมนุษยสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีวิสัยทัศน์และวุฒิภาวะทางอารมณ์ รู้จักใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ สำหรับการบริหาร รวมถึงการจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองและสถานศึกษา (นพพงษ์ บุญจิตราดุล, 2554; จรินทร์ แสกระโทก, 2551)

เมื่อนำแนวความคิดของนักการศึกษา นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษามาสังเคราะห์รวมกัน ซึ่งจะได้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์แนวความคิดของนักการศึกษา นักวิชาการเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพ
ผู้บริหารสถานศึกษา

ลำดับที่	รายการคุณลักษณะ	รายชื่อนักการศึกษา /นักวิชาการ							รวม
		ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2549)	นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2554)	ธีระ บุญเจริญ (2553)	เดทซ์ (Katz, 1974)	เดร์กแอนดรูว์ (Drake and Roc, 1996)	แม็กนุสัน (Magnuson, 1971)	สตีกลิด (Stogdill, 1984)	
1	ด้านวิชาการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
2	ด้านการบริหารจัดการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
3	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	▪	6
4	ด้านประสิทธิภาพการบริหาร	▪	▪	▪	▪	✓	▪	▪	1
5	ด้านการพัฒนาด้านวิชาชีพผู้บริหาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
6	ด้านการใช้นวัตกรรมในการบริหาร	▪	✓	✓	▪	▪	▪	▪	2
7	ด้านประสานสังคมและชุมชน	▪	✓	▪	✓	✓	✓	✓	5
8	ด้านแสวงหาข้อมูลข่าวสาร	✓	✓	▪	▪	▪	▪	▪	2
9	ด้านการจัดระบบที่ดี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
10	ด้านการสื่อสาร	✓	✓	▪	▪	▪	✓	✓	4
11	ด้านยืดหยุ่นตามการเปลี่ยนแปลง	▪	✓	✓	▪	✓	▪	▪	3
12	ด้านจิตวิญญาณของนักบริหาร	✓	✓	✓	▪	▪	▪	▪	3

จากตารางที่ 2.1 แสดงให้เห็นว่าการสังเคราะห์แนวความคิดของนักการศึกษา นักวิชาการหลายท่าน เห็นว่าคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ควรจะมีเหมือนกันดังนี้

- 1) ด้านวิชาการ
- 2) ด้านการบริหารจัดการ
- 3) ด้านการจัดระบบที่ดี
- 4) ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร

5) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

6) ด้านประสานสังคมและชุมชน

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษา โดยประกอบด้วย 6 ด้านไว้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

จากการสังเคราะห์จะเห็นได้ว่านักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้มีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านวิชาการ ว่าควรเป็นคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษา (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2549; ธีระ รุญเจริญ, 2553; นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2554; Magnuson, 1971; Katz, 1974; Stogdill, 1984; Drake and Roe, 1996) ดังนี้

1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษาอีกด้านหนึ่ง คือ ด้านวิชาการ ซึ่งถือเป็นภารกิจที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการ นักการศึกษาให้ความหมายเกี่ยวกับด้านวิชาการ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 84) ได้ให้ความหมายของ งานวิชาการ ว่าหมายถึง งานบริหาร ปรับปรุง พัฒนา ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้เกิดผลดีสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

กมล ภูเจริญ (2547, น. 6) ได้ให้ความหมายของ งานวิชาการ ว่าหมายถึง การบริหาร ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจสถานศึกษา

วราภรณ์ อริยชนพล (2552, น. 14) ได้สรุปการบริหารงานวิชาการ ว่าหมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารกิจกรรมทุกอย่างทางด้านวิชาการในโรงเรียนที่เกี่ยวกับหลักสูตร เช่น การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา

วัฒนา โจรณ์เจริญชัย (2553, น. 10) ได้สรุปความหมายของ การบริหารงานวิชาการไว้ว่าเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริม ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 หลักการและขอบข่ายงานวิชาการ

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2545, น. 35-40) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำด้านวิชาการมีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

- 1) มีความมุ่งมั่นในการสอนและการเรียนรู้
- 2) มีความร่วมใจร่วมมือของครูในการวางแผนและการจัดหลักสูตรบนพื้นฐานความต้องการของนักเรียน การวิจัย นโยบาย
- 3) มีการพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การใฝ่เรียนรู้ด้วยความร่วมใจร่วมมือที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการสอน การปฏิบัติและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
- 4) มีการจัดโครงสร้างองค์การ ตารางเวลา การวางแผน การจัดกลุ่มนักเรียน และการกำหนดรูปแบบของครูให้เหมาะสมกับผลลัพธ์ของนักเรียนที่ต้องการ
- 5) อำนวยความสะดวกให้ครูในการเลือกวัสดุการเรียนรู้ และการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับสไตล์การเรียนรู้ที่หลากหลายและความต้องการเฉพาะของนักเรียน
- 6) มีการสนับสนุนและสนองตอบการเรียนรู้ตามเพศ วัฒนธรรม และความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม
- 7) สนับสนุนการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบประยุกต์
- 8) มีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการประเมินเพื่อวัดผลลัพธ์ของนักเรียน
- 9) รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการสอน
- 10) มีการใช้เทคโนโลยีในการสอน
- 11) มีการบูรณาการกิจกรรมในการเรียนการสอน
- 12) อำนวยความสะดวกในการพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งสนับสนุนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, น. 28-29) ได้กำหนดหลักการและ
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจาย
อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พุทธศักราช 2550 ดังนี้

1) ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมที่แท้จริง
โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม

2) มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

3) มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรและกระบวนการ
เรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้

4) มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีวัดคุณภาพ การจัดหลักสูตร
และกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้ทุกชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่และ
ระดับสถานศึกษา

5) มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และคุณภาพในการจัด
และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เหมรรัฐ อินสุข, นิรุติ ครูฯหลวงและสมชาติ บุญมัติ (2552, น. 56-57) ได้สรุปว่า
การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพควรมี
หลักการบริหารงานวิชาการให้บังเกิดประสิทธิภาพต่อสถาบันการศึกษา บุคลากรทางการศึกษา ครู
อาจารย์ และนักเรียน ดังนี้

1) มีการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3) มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

4) มีหลักและแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

5) มีกลยุทธ์การนิเทศการศึกษา

6) มีการวางแผนและประเมินผลการนิเทศการศึกษา

7) ส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

8) มีหลักการและเทคนิควัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

9) มีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้

10) มีการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการและการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

จากการศึกษาแนวความคิดของนักวิชาการ นักการศึกษาหลายท่านสามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพควรมีได้แก่ การวางแผน พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่นที่จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งมีการนิเทศการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการนำการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) มาใช้ในการพัฒนาครู โดยให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน

2. ด้านการบริหารจัดการ

จากการสังเคราะห์จะเห็นได้ว่านักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้มีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการบริหารจัดการ ว่าควรเป็นคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2549; ชีระ รุญเจริญ, 2553; นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2554; Magnuson, 1971; Katz, 1974; Stogdill, 1984; Drake and Roe, 1996) ดังนี้

2.1 ความหมายของการจัดการ

นักวิชาการหรือนักการศึกษาได้กำหนดความหมายของคำว่า การจัดการกับการบริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางร่วมกันในการอธิบายขอบข่ายของลักษณะการจัดการ ไว้ดังนี้

การจัดการ คือ กระบวนการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามขั้นตอน (ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, 2545) ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การจัดการองค์การ 3) การนำ และ 4) การควบคุม

กูลิค (Gulick, 1956) ได้เสนอกระบวนการบริหารจัดการศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์ไว้ 7 ประการ ซึ่งเป็นงานของผู้บริหารระดับสูง เรียกว่า “พอสคอบ (POSDCoRB)” อันได้แก่

- 1) การวางแผน (P-Planning)
- 2) การจัดองค์การ (O-Organizing)
- 3) การจัดคนเข้าทำงาน (S-Staffing)

- 4) การสั่งการ (D-Directing)
- 5) การประสานงาน (Co-Coordinating)
- 6) การรายงาน (R-Reporting)
- 7) การบริหารงบประมาณ (B-Budgeting)

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2545, น. 35-40) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำการบริหารจัดการมีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

- 1) มีการกำหนดแผนการดำเนินการและวิธีการเพื่อบรรลุเป้าหมาย
- 2) มีกระบวนการจัดการและวิธีการเน้นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ
- 3) ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 4) มีการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา
- 5) มีการทบทวนโครงสร้างขององค์กรและระบบการจัดการเสมอ
- 6) มีการพัฒนาระบบการวางแผนงบประมาณ ซึ่งบ่งบอกอันดับความสำคัญก่อนหลังของ

โรงเรียนและชุมชน

- 7) มีรายงานการจัดการปฏิบัติการตามแผนการบริหารงบประมาณ
- 8) ใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการบริหารจัดการ
- 9) การใช้กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรและ

การบริหารจัดการ

- 10) มีการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียน
- 11) จัดให้มีข้อตกลงในการต่อรอง
- 12) มีการพัฒนาเงินทุนและสนับสนุนการให้บริการ

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2554, น. 90) ได้กล่าวถึง การเป็นผู้นำการบริหารจัดการว่าหมายถึง คุณลักษณะการเป็นผู้นำในการวางแผนกลยุทธ์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารผู้นำ การเปลี่ยนแปลง การบริหารความขัดแย้ง การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และมีเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่

เหมรัฐ อินสุข, นิรุตติ คุรุทหลวงและสมชาติ บุญมัติ (2552, น. 63) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพด้านการบริหารจัดการว่าควรมีลักษณะดังนี้

- 1) เปิดโอกาสให้ครู เจ้าหน้าที่และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของโรงเรียน
- 2) มีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับการบำรุงขวัญและกำลังใจของครูที่ดี
- 3) มีความสามารถในการระดมทรัพยากรด้านการเงิน และด้านวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
- 4) สร้างและสนับสนุนให้เกิดผู้นำใหม่ๆ ในทุกระดับ
- 5) สร้างความยืดหยุ่นในการทำงาน ทำให้เกิดการริเริ่มจัดทำโครงการใหม่ๆ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น
- 6) สามารถบริหารงบประมาณ และต้องใช้งบประมาณโดยประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด
- 7) เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในโรงเรียนได้เสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงการศึกษา
- 8) การบริหารและการตัดสินใจด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้
- 9) ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและโครงการใหม่ๆ

จากการศึกษาแนวความคิดของนักวิชาการ นักการศึกษาหลายท่านสามารถสรุปได้ว่าคุณลักษณะด้านการบริหารจัดการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพควรมี ได้แก่ การวางแผนกลยุทธ์ กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ในการบริหารสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและสอดคล้องกับนโยบายต้นสังกัดและการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งมีการบริหารความขัดแย้ง การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่

3. ด้านการจัดระบบที่ดี

จากการสังเคราะห์จะเห็นได้ว่านักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้มีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการจัดระบบที่ดี ว่าเป็นคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อการสร้างวิสัยทัศน์ซึ่งเป็นการกำหนดอนาคตให้สถานศึกษามีการพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีการจัดและใช้ระบบสารสนเทศ

และการสื่อสาร ก่อให้เกิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ ซึ่งเป็นสิ่งมีส่วนประกอบหลายอย่างด้วยกัน(ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2549;ธีระ ฤกษ์เจริญ ,2553; นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์, 2554; Magnuson, 1971; Katz, 1974; Stogdill, 1984; Drake and Roe, 1996) ดังนี้

3.1 การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้

องค์การแห่งการเรียนรู้หรืออาจเรียกให้ชัดเจนว่า องค์การที่มีการเรียนรู้เป็นองค์การที่มีการสร้างช่องทางให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันภายในระหว่างบุคลากร ควบคู่ไปกับการรับรู้ความรู้จากภายนอก โดยมีเป้าประสงค์สำคัญคือ เพื่อให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้เป็นฐานการพัฒนาต่อไป (ปาริฉัตร สัจจะนันท์, 2554)

วรภัทร์ ภูเจริญ (2548, น. 21) กล่าวว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์การที่ทุกคนทุกระดับ พัฒนาขีดความสามารถในการสร้างผลงานที่ดีให้กับองค์กรด้วยใจรักอย่างต่อเนื่อง

องค์การแห่งการเรียนรู้ คือ องค์การที่สามารถรับรู้สิ่งเร้าต่างๆ เช่น ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ และการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในองค์การเอง สามารถประมวลผล ทำความเข้าใจตีความออกมาเป็นแนวคิด นโยบาย มาตรการ นวัตกรรมและแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานขององค์การได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วทันการณ์ และเหมาะสมกับสภาพการณ์ และสามารถที่จะเรียนรู้จากประสบการณ์มีการประยุกต์ใช้ความรู้นั้น เพื่อสั่งสมไว้เป็นสินทรัพย์ทางปัญญา สำหรับทางเลือกมาใช้ได้ต่อไปในอนาคต (ปีณรศ มาลากุล ณ อยุธยา, 2554)

เหมรัฐ อินสุข, นิรุตติ คุรุทหลวงและสมชาติ บุญมัติ (2552, น. 48) ได้ให้ความหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้ หมายถึง องค์กรที่ประกอบด้วยบุคลากรทุกระดับที่ใฝ่เรียนใฝ่รู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องกระทั่งเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตร่วมกันทั่วทั้งองค์กร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ได้รับความรู้ใหม่ๆ ได้อย่างถูกต้อง อันส่งผลให้เกิดการพัฒนาองค์การที่มีประสิทธิภาพ

3.2 การจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสาร

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ความรู้หรือข้อมูลและข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ได้รับการประมวลแล้วและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ (มนตรี ดวงจิโน, 2546)

สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ได้ถูกกระทำให้มีความสัมพันธ์หรือความหมายนำไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งสารสนเทศมีประโยชน์ คือ ให้ความรู้ ทำให้เกิดความคิดความเข้าใจ ให้เห็น

สภาพปัญหาสภาพการเปลี่ยนแปลงว่าก้าวหน้าหรือตกต่ำสามารถประเมินค่าได้ (วิเศษศักดิ์ โศทรอาษา, 2542)

ลาวดอน และ ลาวดอน (Laudon & Laudon, 2001) ได้ให้ความหมายของ ระบบสารสนเทศ ว่าหมายถึง ชุดขององค์ประกอบที่ทำหน้าที่รวบรวม ประมวลผล จัดเก็บและแจกจ่ายสารสนเทศเพื่อช่วยในการตัดสินใจและการควบคุมองค์การ ในการทำงานของระบบสารสนเทศประกอบด้วยกิจกรรม 3 อย่าง คือ การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ การประมวลผล และการนำเสนอผลลัพธ์ ระบบสารสนเทศอาจมีการสะท้อนกลับเพื่อประเมินและปรับปรุงข้อมูลนำเข้า

อรอุมา แก้วสว่าง (2548, น. 23) ได้สรุปเกี่ยวกับ ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่ประสานเชื่อมโยงกับระบบอื่นๆ ในองค์การเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการสนับสนุนการบริหารงานทุกระดับ โดยอาศัยเครื่องมือและผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินการตั้งแต่การรวบรวม การประมวลผล และการนำเสนอ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารองค์การ

ระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่ประกอบด้วยส่วนต่างๆ เพื่อกำหนด รวบรวม จัดเก็บข้อมูล ประมวลผลข้อมูลเพื่อสร้างสารสนเทศและส่งผลลัพธ์หรือสารสนเทศ ที่ได้ให้ผู้ใช้เพื่อสนับสนุนการทำงาน การตัดสินใจ การวางแผน การบริหาร การควบคุม การวิเคราะห์และติดตามผล การดำเนินงานขององค์การ (สุชาติ กิระนันท์, 2541)

ระบบสารสนเทศตามการสนับสนุนระดับการทำงานในองค์การ จะแบ่งสารสนเทศได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้ (Laudon & Laudon, 2001)

1. ระบบสารสนเทศสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ช่วยสนับสนุนการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในส่วนปฏิบัติงานพื้นฐานและงานทำรายการต่างๆขององค์การ เพื่อช่วยให้การดำเนินงานประจำวัน และควบคุมรายการข้อมูลที่เกิดขึ้น

2. ระบบสารสนเทศสำหรับผู้ชำนาญการ ระบบนี้สนับสนุนผู้ทำงานที่มีความรู้เกี่ยวข้องกับข้อมูล เพื่อช่วยให้มีการนำความรู้ใหม่มาใช้ และช่วยควบคุมการหมุนเวียนของงานเอกสารองค์การ

3. ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร เป็นระบบสารสนเทศที่ช่วยในการตรวจสอบการควบคุม การตัดสินใจ และการบริหารงานของผู้บริหารระดับกลางขององค์การ

4. ระบบสารสนเทศระดับกลยุทธ์ เป็นระบบสารสนเทศที่ช่วยการบริหารระดับสูงช่วยในการสนับสนุนการวางแผนระยะยาว จัดความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมภายนอกกับความสามารถภายในองค์กร

3.3 การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ

การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบในสถานศึกษาประกอบด้วย

3.3.1 หลักการบริหารภายในสถานศึกษา มีดังต่อไปนี้

3.3.1.1 การบริหารงานด้านบุคลากร

ธงชัย สันติวงษ์ (2542, น. 3) ได้ให้ความหมายของ การบริหารงานบุคลากร ว่าหมายถึง ภารกิจของผู้บริหารทุกคน ที่มุ่งปฏิบัติในกิจกรรมทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร เพื่อให้ปัจจัยด้านบุคลากรขององค์กรเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดตลอดเวลา ซึ่งจะส่งผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์กร

มงคล ตีระดิเรก (2548, น. 6) ได้สรุปความหมายของ การบริหารงานบุคลากร หมายถึง การดำเนินการในการบริหารที่มุ่งปฏิบัติในกิจกรรมทั้งปวงที่เกี่ยวกับบุคลากร เพื่อให้ปัจจัยด้านบุคลากรขององค์กรเป็นทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยแบ่งการบริหารงานเป็น 4 ด้าน คือ โครงสร้างการบริหารงานบุคลากร การสรรหาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการธำรงรักษาบุคลากร

การบริหารงานบุคลากรเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ซับซ้อน การที่เราจะบริหารงานบุคคลให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีกระบวนการควบคุมพัฒนาบุคลากรซึ่งควรใช้หลักของเดมมิ่งหรือวงจร PDCA ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข (มุสดี สมณา, 2550, น. 11)

3.3.1.2 การบริหารงานด้านการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนรู้เป็นสื่อกลางในการนำหลักสูตรไปสู่ผู้เรียน สำคัญที่สุดสถานศึกษามีหน้าที่จัดกิจกรรมการสอนให้มีผลต่อการพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ และสังคมแก่นักเรียนเพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ

กำจัด บุญพันธ์ (2548, น. 47-48) ได้ให้ความหมายของ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ว่าหมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ แนวทางการจัดกิจกรรมหรือการสอนแตกต่างกันไปตามลักษณะเนื้อหาวิชา ผู้สอนจะต้องนำหลักวิธีการสอนแต่ละวิธีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ซึ่งการจัดกิจกรรมการสอนแต่ละครั้งต้องเริ่มที่วัตถุประสงค์ของหลักสูตรผู้สอนควรพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้หรือประสบการณ์ที่บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้นๆ ได้โดยคำนึงถึงการประหยัดเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่ายเพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

3.3.2 การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

การจัดสภาพแวดล้อม อาคาร ห้องเรียนหรือสถานที่ต่างๆ ของโรงเรียนก็ถือเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทุกสถานการณ์ ซึ่งมีนักการศึกษาและนักวิชาการ ได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

นุสรณ์จิต ธรรมศิริ (2544, น. 22) ได้ให้ความหมายว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน คือ การรับรู้ความรู้สึกและเจตคติที่สมาชิกในโรงเรียนมีต่อโรงเรียนในทางที่ดีและในทางที่ไม่ดีความรู้สึกในทางที่ดีนั้นทำให้เกิดความประทับใจ พอใจและอบอุ่นใจ ความรู้สึกที่ไม่ดีนั้นอาจทำให้ขาดความรักไม่มีความผูกพันปราศจากความเป็นเจ้าของความเบื่อหน่าย และความไม่รับผิดชอบ

สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง บรรยากาศหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในบริเวณโรงเรียนที่เป็นทั้งวัตถุตัวบุคคล ตลอดจนกระบวนการหรือวิธีการต่างๆ ที่อยู่โดยรอบ และส่งผลถึงการพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียน

เหมรัฐ อินสุข, นิรุตติ ครูจาทหลวงและสมชาติ บุญมัติ (2552, น. 51) ได้สรุปการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ ว่าเป็นการจัดสิ่งแวดล้อมทั้งด้านบุคลากร ครู นักเรียน สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ที่ดีจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนถ้ามีปัจจัยต่างๆ เป็นตัวส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2545, น. 35-40) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบว่าควรมีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

- 1) มีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันในการเรียนรู้
- 2) มีการพัฒนาโรงเรียน ชุมชนที่มุ่งเน้นการสอนและการเรียนรู้
- 3) มีการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของคณะทีมงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันสร้าง

- 4) มีการใช้ประโยชน์จากกระบวนการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับปรุงองค์การ
- 5) มีการกำหนดกรอบการวิเคราะห์และแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจ
- 6) มีการรวบรวมวิเคราะห์และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 7) สามารถนำเสนอสื่อ วัสดุทัศน และความเชื่อของสถานศึกษาสู่ชุมชนสังคมของสถานศึกษา
- 8) มีการยอมรับในโอกาสและอุปสรรคที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ การกิจของชุมชนของสถานศึกษา
- 9) มีการตรวจ ติดตาม ทบทวนวิสัยทัศน์ การกิจของชุมชนของสถานศึกษา
โดยคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ในด้านการจัดระบบ ประกอบด้วย การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ ดังนี้ (เหมรัฐ อินสุข, นิรุตติ ครูฑาหลวงและสมชาติ บุญมัติ, 2552, น. 51-52)
- 1) สามารถพัฒนางานสถานศึกษาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
- 2) สามารถนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบโดยวิธีการที่หลากหลาย
- 3) สามารถพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษา ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
- 4) สามารถสร้างระบบการจัดการสารสนเทศและการสื่อสารภายในหน่วยงานที่เป็นปัจจุบัน
- 5) สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- 6) สามารถประเมินผลและติดตามการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 7) สามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงาน เพื่อรองรับการประเมินภายนอก
- 8) สามารถบริหารงานด้านบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 9) สามารถจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 10) การบริหารงานจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

จากการศึกษาแนวความคิดของนักวิชาการ นักการศึกษาหลายท่านสามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านการจัดระบบที่ดีที่ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพมีความสามารถในการพัฒนาองค์กร ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จัดและใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสารระบบเครือข่ายเพื่อพัฒนา คุณภาพ และการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบของผู้บริหารสถานศึกษา

4. ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร

จากการสังเคราะห์จะเห็นได้ว่านักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้มีความเห็น สอดคล้องกันเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร ว่าเป็น คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา (Magnuson, 1971; Katz, 1974; Stogdill, 1984; Drake and Roe, 1996; สักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2549; ชีระ รุณเจริญ, 2553; นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์, 2554) ดังนี้

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2545, น. 35-40) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำด้านการ พัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร มีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

1) สามารถวิเคราะห์จุดด้อย จุดแข็ง และข้อจำกัดของตนเองบนพื้นฐานองค์ความรู้เรื่อง ผู้นำในยุคปัจจุบัน ได้แก่ มีการวางแผนความก้าวหน้าในอาชีพ มีความรู้เรื่องการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาการทางด้านทฤษฎีการเรียนการสอนในปัจจุบัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงาน และมีความเข้าใจในการบริหารงานระดับปฏิบัติงาน

2) สามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการ บริหารงานนำไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ มีการวางแผนเป้าหมายการทำงานและกำหนดแนวทางที่จะทำให้งาน บรรลุเป้าหมาย พร้อมทั้งมีการประเมินการทำงานของตนเองด้วยวิธีที่หลากหลาย

3) สามารถวางแผนเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและกระตือรือร้น เข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพได้แก่ กำหนดแนวทางการพัฒนาตนเองเป็นระยะอย่างต่อเนื่องมีการ จัดสรรเวลาและทรัพยากรด้านต่างๆ ในการสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมทักษะ สร้างอุปนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาวิชาชีพของ ตนเอง

4) สร้างสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรงทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตวิญญาณ ได้แก่ การให้ความสำคัญในการดูแลร่างกายด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ฝึกตนเองให้เป็นผู้ที่มีอารมณ์แจ่มใส จิตใจเป็นสุขอยู่เสมอ

5) มีการจัดลำดับความสำคัญของภาระงาน มีเป้าหมายในการทำงานและพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ได้แก่ วางนโยบายการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสถานศึกษา ท้องถิ่นและหน่วยเหนือ กำหนดแผนระยะสั้นเพื่อทำการวางแผนการทำงาน ทั้งของตนเองและเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับตนเองและสถานศึกษาในสายตาของสาธารณชน

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2554, น. 90) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร หมายถึง คุณลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพและพัฒนาวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิทยาการใหม่ๆ ในด้านการบริหาร มีการศึกษาเอกสาร ตำราทางวิชาการและนำมาเผยแพร่ให้ความรู้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

เหมรัฐ อินสุข, นิรุติ คุรุทหลวงและสมชาติ บุญมดี (2552, น. 77-78) ได้สรุปคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร ว่าควรมีลักษณะดังนี้

- 1) การเข้าร่วมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ด้านการบริหารองค์การในรูปแบบต่างๆ แนวใหม่
- 2) การนำข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศมาใช้ในการพัฒนางานด้านการบริหารอย่างเป็นระบบทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 3) พัฒนาตนเองด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับการบริหารงานตามบริบทขององค์การ
- 4) สร้างผลงานทางวิชาการและเผยแพร่อยู่เสมอ
- 5) พัฒนาตนเองให้มีความพร้อมด้านการช่วยเหลือผู้ได้บังคับบัญชา
- 6) สามารถคิดค้นผลิตสื่อ เครื่องมือ เทคนิควิธีในการบริหารการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ
- 7) สามารถเป็นวิทยากรในการประชุม อบรม สัมมนา การพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาและวิชาชีพครู

8) สามารถสร้างความรู้ใหม่ทางการบริหารการศึกษาและนำเสนอในการประชุมอบรม
สัมมนา

5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

จากการสังเคราะห์จะเห็นได้ว่า นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้มีความเห็น
สอดคล้องกันเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านคุณธรรม จริยธรรม ว่าควรเป็น
คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา (ศักดิ์ไทย สุรกีจาวร, 2549; ชีระ รุญเจริญ
,2553; นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์, 2554; Magnuson, 1971; Katz, 1974; Drake and Roe, 1996) ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2550) ได้ให้ความหมายของ คุณธรรม ไว้ว่าหมายถึง สภาพคุณงาม
ความดี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, น. 7) ได้ให้ความหมายของ
คำว่า คุณธรรม คือ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี สำนึกในหน้าที่แล้วปฏิบัติตามหน้าที่อย่างถูกต้อง
และรับผิดชอบซึ่งมีอยู่ในจิตใจ สามารถแสดงออกได้ทั้งกาย วาจาและใจ

คุณธรรม คือ แนวความคิดที่เป็นตัวบังคับให้พฤติกรรมดี (จรรยาพร ธรณินทร์, 2551)

ส่วนจริยธรรม นั้นก็มีนักวิชาการ นักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน
ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2550) ได้ให้ความหมายของ จริยธรรม ว่าหมายถึง ธรรมที่เป็น
เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่เป็นธรรมชาติ เกิดคุณธรรมในตัวเองก่อให้เกิดความ
สงบเรียบร้อยในสังคม รวมสรุปว่าเป็น ข้อควรประพฤติปฏิบัติ (จรรยาพร ธรณินทร์, 2551)

สรุปว่า คุณธรรม จริยธรรม คือ การประพฤติปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามหลักศาสนาและ
เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจาและใจ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553, น. 36) ได้กล่าวถึงหลักการปฏิบัติของ
ผู้บริหารว่าควรมีคุณธรรม จริยธรรมในการบริหาร 4 ประการ คือ 1) ปัญญาผล คือกำลังแห่งความ
รอบรู้เรื่องตน เรื่องคน เรื่องงาน 2) วิริยะผล คือกำลังแห่งความขยันที่ปลุกใจตนเอง และคนอื่น
ตลอดมา 3) อดวิชัยผล คือ กำลังแห่งความสุจริตที่ปราศจากอบายมุข 4) สังกหผล คือ กำลังแห่ง
มนุษย์สัมพันธ์ ที่ประสานคนร่วมงานดี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, น. 30) ได้กล่าวถึงแนวทางของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีคุณธรรม จริยธรรมในเรื่องต่อไปนี้เป็นพื้นฐานในการบริหารงาน

- 1) มีความเมตตากรุณาต่อเพื่อนร่วมงานและผู้อื่น
- 2) มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
- 3) ไม่เอารัดเอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน
- 4) มีความยุติธรรม มีเหตุผล วางตัวเป็นกลางอย่างสม่ำเสมอ
- 5) มีความรัก และห่วงใยต่อเพื่อนร่วมงาน
- 6) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- 7) ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อหน่วยงานและต่อผู้อื่น
- 8) มองโลกในแง่ดี
- 9) ยึดระบบคุณธรรมในการบริหาร

สมชาย เทพแสง และอรจิรา เทพแสง (2549, น. 20-23) ได้กล่าว ผู้บริหารที่มีคุณธรรม
จริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารต้องมีพรหมวิหาร 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ไม่เข้าข้างใดข้าง
หนึ่ง วางตัวเป็นกลางให้ความยุติธรรมกับทุกฝ่าย

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2543, น. 27-33) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรม
หมายถึง ผู้บริหารที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาใช้เป็น
แบบอย่าง ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่การงานแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองไม่ว่าจะทางตรงและ
ทางอ้อม

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2545, น. 35-40) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำด้านคุณธรรม
จริยธรรมมีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

- 1) เป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางจริยธรรมในวิชาชีพชั้นสูง
- 2) ใช้การตัดสินใจในกรอบความคิดทางจริยธรรม
- 3) มีการสร้างวัฒนธรรมขององค์กรเพื่อชี้นำนโยบายสถานศึกษาและเป็น โครงการ
ส่งเสริมวัฒนธรรมสถานศึกษาที่ดี
- 4) แสดงออกถึงความมีเหตุผล การเคารพนับถือ และมีมนุษยสัมพันธ์
- 5) มีทักษะในการเขียนและสื่อสารด้วยคำพูดและท่าทางที่สุภาพ

- 6) ผลักดันให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 7) มีการพัฒนาโอกาสการเป็นผู้นำด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู
- 8) ใช้ประโยชน์จากความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่หลากหลายของชุมชน
- 9) แก้ปัญหาความขัดแย้ง และความตึงเครียด
- 10) ตระหนักถึงความรู้สึกของบุคคลในเรื่องเพศและวัฒนธรรม
- 11) มีการตรวจสอบสนับสนุนพฤติกรรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมในชุมชนของสถานศึกษา
- 12) มีการทดลองความสำเร็จของครูและนักเรียน

มารินทร์ เมฆดี (2547, น. 15) ได้สรุปกล่าวว่า ผู้บริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่บริหารงานอยู่บนความตั้งมั่นของความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอารัดเอาเปรียบและเห็นแก่ได้ ไม่สร้างความเดือนร้อนให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน เป็นแบบอย่างที่ดีกับทุกคน และไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานของตนเองแสวงหาผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม และวางตัวเป็นกลางให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2554, น. 90) ได้กล่าวว่าคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย คุณลักษณะการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ การบริหารบุคคลตามแนวคิดของศาสนา และการบริหารจัดการภูมิปัญญาไทยเพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

ธีระ รุญเจริญ (2553, น. 128-131) ได้กล่าวถึง คุณธรรม จริยธรรม ว่าหมายถึง มีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง ยึดระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง โปร่งใส ยุติธรรม ซื่อสัตย์ ไม่คอร์ปชั่น อุดม อุดมถ้วน รับทั้งผิดและชอบ เป็นคนดีของสังคม

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2548, น. 112-113) ได้กล่าวถึง คุณธรรม จริยธรรม ว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องมีคุณธรรม จริยธรรมด้าน ความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ศรัทธาและรักในวิชาชีพครู มีวิญญูณความเป็นครู ขอมรับการเปลี่ยนแปลงในองค์กร ชุมชนให้ความเชื่อถือ

จากการศึกษาแนวความคิดของนักวิชาการ นักการศึกษาหลายท่านสามารถสรุปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหารที่ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม

คำสอนตามหลักศาสนา มีจรรยาบรรณและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้น
ตนเอง ครู นักเรียนและบุคคลทั่วไป ยึดระบบธรรมาภิบาลเป็นที่ตั้ง

6. ด้านประสานสังคมและชุมชน

จากการสังเคราะห์จะเห็นได้ว่านักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้มีความเห็น
สอดคล้องกันเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านประสานสังคมและชุมชน
ควรเป็นคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2554;
Magnuson, 1971; Katz, 1974; Stogdill, 1984; Drake and Roe, 1996) ดังนี้

ชุมชน หมายถึง หมู่ชน กลุ่มคนที่อยู่รวมกันเป็นสังคมขนาดเล็ก อาศัยในอาณาบริเวณ
เดียวกัน และมีผลประโยชน์ร่วมกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550)

เหมรัฐ อินสุข, นิรุติ คุรุทหลวงและสมชาติ บุญมัติ (2552, น. 65) สังคมและชุมชน
หมายถึง อาณาบริเวณแห่งหนึ่งที่มีคนจำนวนหนึ่งอาศัยอยู่รวมกัน มีความสัมพันธ์ผูกพันกันต่อ
สถาบันนั้น มีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความคิดเห็นและความเชื่อไปในทางเดียวกัน
ใช้สถาบันต่างๆร่วมกันและร่วมแรงร่วมใจกันทำกิจกรรมบางอย่างได้สำเร็จ

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2545, น. 35-40) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำด้านประสาน
สังคมและชุมชน มีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่

- 1) มีการนำจุดมุ่งหมายและนโยบายที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนและโรงเรียนมาใช้
- 2) มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ของนักเรียน
- 3) มีการพิจารณาความสัมพันธ์กับชุมชน ครอบคลุม เพื่อทำให้ความมุ่งมั่นและโอกาส
ทางการศึกษามีความเข้มแข็งขึ้น
- 4) มีการนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและองค์กรต่างๆ มาสร้างสิ่ง
นับสนุนเป้าหมายและโครงการต่างๆ ของโรงเรียน
- 5) นำมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมของสังคม ชุมชนมาประยุกต์ในการพัฒนาและประยุกต์
นโยบาย
- 6) เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนประเมินนโยบายและโครงการ
ต่างๆ ของโรงเรียน
- 7) มีการริเริ่มโครงการ การสร้างวิสัยทัศน์การศึกษาของโรงเรียนให้ชัดเจน

- 8) มีการพัฒนาการมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการศึกษาของนักเรียนทุกคน
- 9) มีการทำงานร่วมกับคณะกรรมการการศึกษาของชุมชน
- 10) ประยุกต์การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารกับครู เพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน
- 11) การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารกับผู้ปกครองชุมชนและบุคลากรในโรงเรียน
- 12) มีการพัฒนาเงินทุนและสนับสนุนการให้บริการ

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2554, น. 90) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำด้านประสานสังคมและชุมชน ว่าหมายถึง คุณลักษณะการเป็นผู้นำในการบริหารจัดการ โรงเรียนเพื่อชุมชนและสังคมสามารถประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย และการบริหารในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม

เหมรัฐ อินสุข, นิรุตติ ฤทธิ์หลวงและสมชาติ บุญมัติ (2552, น. 71-72) ได้สรุปคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสานสังคมและชุมชนว่าควรมีลักษณะดังนี้

- 1) สามารถเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และกิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชน
- 2) สามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยมีเป้าหมายเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
- 3) สามารถระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา
- 4) เป็นผู้นำชุมชนทำให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชน โดยวิธีการศึกษาในรูปแบบต่างๆ
- 5) สามารถจัดทำแผนพัฒนาการส่งเสริม โดยใช้ชุมชนและสังคมส่วนร่วมกับสถานศึกษา
- 6) สร้างระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
- 7) สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
- 8) สามารถทำให้ชุมชนยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถในการปฏิบัติตนทั้งในด้านคุณธรรม ศีลธรรม วัฒนธรรมและการดำรงชีวิต

จากการศึกษาแนวความคิดของนักวิชาการ นักการศึกษาหลายท่านสามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านสังคมและชุมชนที่ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพควรมีได้แก่ มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสังคมและชุมชนเพื่อประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษา เปิดโอกาส

ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นศูนย์กลางให้ความร่วมมือสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาแนวความคิดของนักวิชาการ นักการศึกษาหลายท่านสามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านสังคมและชุมชนที่ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพควรมีได้แก่ พัฒนาวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิทยาการใหม่ๆ ในด้านการบริหาร มีการศึกษาเอกสาร ตำราทางวิชาการและนำมาเผยแพร่ให้ความรู้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

2.4 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา

2.4.1 ความหมายของการเตรียมความพร้อม

การเตรียมความพร้อมถือเป็นสิ่งสำคัญที่บุคลากรหรือหน่วยงานควรจะมีอยู่เสมอเพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักการศึกษา และนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการเตรียมความพร้อมไว้ดังนี้

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2540, น. 229-230) ได้ให้ความหมายของ ความพร้อมว่าหมายถึง สภาพความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจที่พร้อมจะตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่งทางด้านร่างกาย ได้แก่ ภาวะสุขภาพ ซึ่งหมายถึง การเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ของอวัยวะร่างกาย ทางด้านจิตใจ ได้แก่ ความพอใจที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือพอใจที่จะกระทำสิ่งต่างๆ

วิชุดา หารษาจารุพันธ์ (2540, น. 26) ได้ให้ความหมาย ความพร้อม ว่าหมายถึง สภาพที่เตรียมพร้อมในการปฏิบัติ หรือดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นผลมาจากการเตรียมตัวไว้แล้วสำหรับกิจกรรมนั้น ๆ

วิชญพร สุวรรณแทน (2541, น. 30) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจ เต็มใจ และมีความกระตือรือร้นที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างให้สำเร็จลุล่วงโดยได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า

สรุปได้ว่า ความพร้อม หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจที่จะปฏิบัติหรือดำเนินกิจกรรมงานต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า

2.4.2 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ซึ่งมีรายละเอียด (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน, 2552; กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ต่อไปนี้

1) การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน อัตลักษณ์อาเซียน และเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษาและประชาชนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558

2) การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียนและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ

4) การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วยการจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษาการพัฒนาความสามารถ ประสิทธิภาพในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

5) การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้กำหนดมาตรฐานให้สถานศึกษาได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไว้ 3 ด้านด้วยกันดังนี้

- 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน
- 2) ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา
- 3) ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (2555) ได้กล่าวถึงการกำหนดกลยุทธ์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน คือ การพัฒนาผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบสู่ประชาคมอาเซียน

ชินวรณ์ บุญเกียรติ (2553) ได้กล่าวถึง การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาของไทยเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ไว้ดังนี้

1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษา ให้ประเทศไทยเป็น Education Hub มีการเตรียมความพร้อมในด้านกรอบความคิด คือ แผนการศึกษาแห่งชาติที่จะมุ่งสร้างความตระหนักรู้ของคนไทยในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้ เป็นคนของประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะให้พร้อมจะอยู่ร่วมกันและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษาโดยให้มีการร่วมมือกันใน 3 ด้านคือ ด้านพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและจัดการศึกษา

2) ขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษาด้วยการสร้างความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียน ความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ ทัศนคติมนุษยชน การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในประเทศอาเซียน มีการเพิ่มครูที่จบการศึกษาด้านภาษาอังกฤษเข้าไปในทุกระดับชั้นการศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนไทยสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับภาคเอกชนในการรับอาสาสมัครเข้ามาสอนภาษาต่างประเทศ รวมถึงวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจกันของประเทศในประชาคมอาเซียน

3) ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จะพัฒนาตามหลัก 3N ได้แก่ Ned Net โครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ NEIS ศูนย์กลางรวบรวม จัดเก็บ และเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา NLC ศูนย์เรียนรู้แห่งชาติเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา มีการพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ความเอื้ออาทรโดยใช้การศึกษาเป็นกลไกในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ นักศึกษาที่จบจากอาชีวศึกษาจะต้องเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ มีทักษะการทำงานร่วมกันในประชาคมอาเซียน

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2554) ได้กล่าวถึงการสร้างศักยภาพการศึกษาไปสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนของประเทศไทยโดยยึดโยงแนวคิดจากยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาหลายระดับ ทั้งระดับที่ลงสู่สถานศึกษามาเป็นตัวแทนของการเตรียมและสร้างความพร้อมซึ่งมี 3 ตัวแบบ ดังนี้

ตัวแบบที่ 1 การสร้างความพร้อมของการศึกษาเชิงระบบ

ตัวแบบที่ 2 ระบบการจัดการศึกษาที่สมบูรณ์

ตัวแบบที่ 3 การศึกษาเพื่อสร้างเป็นพลเมืองโลก

เมื่อนำแนวความคิดของหน่วยงานทางการศึกษานักการศึกษา และนักวิชาการมาสังเคราะห์รวมกัน ซึ่งจะได้ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 การสังเคราะห์แนวความคิดของนักการศึกษา นักวิชาการเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ลำดับที่	การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในด้านต่างๆ	รายชื่อหน่วยงานทางการศึกษา/นักการศึกษา / นักวิชาการ					รวม
		กระทรวงศึกษาธิการ (2554)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554)	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (2555)	ชินวรณ์ บุณยเกียรติ (2553)	สุรศักดิ์ ปาเฮ (2554)	
1	ด้านคุณภาพผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	5
2	ด้านการจัดการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5
3	ด้านคุณภาพการก่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	✓	✓	▪	✓	✓	4
4	ด้านการเปิดเสรีเคลื่อนย้ายแรงงาน	✓	▪	▪	▪	▪	1

จากตารางที่ 2.2 แสดงให้เห็นว่าการสังเคราะห์แนวความคิดของหน่วยงานทางการศึกษานักการศึกษา นักวิชาการหลายท่าน เห็นว่าการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาที่ควรจะมีเหมือนกันดังนี้

- 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน
- 2) ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา
- 3) ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวไว้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนในด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านความรู้ ได้แก่ ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน มีทักษะทางภาษาและทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาอาเซียนได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศในสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา) สามารถใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เป็นพลเมืองอาเซียนสามารถดำรงชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีภาวะผู้นำเห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี มีความสามารถในการจัดการและควบคุมตนเอง ภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นพลเมืองอาเซียน ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล (การระธรรม ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม สันติวิธีและสันติธรรม) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

คุณภาพผู้เรียนตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้กำหนดคุณลักษณะผู้เรียนที่เป็นผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลเมืองโลก ไว้ 5 ข้อด้วยกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ดังนี้

- 1) ผู้เรียนเป็นเลิศด้านวิชาการ
- 2) ผู้เรียนสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา
- 3) ผู้เรียนมีความกล้าหาญทางความคิด

4) ผู้เรียนผลิตงานอย่างสร้างสรรค์

5) ผู้เรียนร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก

สรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียนในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ที่ผู้เรียนควรมี ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สามารถเป็นผู้นำและแก้ปัญหา รวมทั้งมีทักษะในการทำงาน สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ และเป็นพลเมืองที่อยู่ร่วมกับผู้ที่ดีต่อประชาคมอาเซียน

2. ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา

คุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวไว้ว่า ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นการสร้าง มาตรฐานในการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาด้านครูที่มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อการพัฒนาผู้เรียน สู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งครูต้องมีความรู้ ความสามารถและ ความเชี่ยวชาญผ่านการประเมินระดับชาติ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารผู้สอน ใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Information Communication Technology : ICT) ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการเผยแพร่ผลงานทั้งระบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์ (Offline) ใช้เทคนิควิธีสอนที่ หลากหลาย สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในประเทศ และในกลุ่ม ประชาคมอาเซียน ใช้ประสบการณ์วิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้ง จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาราชการของประเทศสมาชิกอาเซียน ด้านผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการบริหารจัดการ คุณภาพ มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผสานภาคี เครือข่ายเพื่อความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ด้านหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษามี หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน นั่นคือหลักสูตร สถานศึกษาเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน จัดรายวิชาและกิจกรรมเพิ่มเติม เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ สนับสนุนครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน ได้ลงมือได้ปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง

นิเทศภายใน กำกับติดตามตรวจสอบและนำผลปรับปรุงการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

คุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวทางการดำเนินงาน โรงเรียนมาตรฐานสากล ได้กำหนดไว้ 4 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ดังนี้

- 1) ด้านคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ด้านระบบการบริหารจัดการ
- 3) ด้านปัจจัยพื้นฐานในสถานศึกษา
- 4) ด้านเครือข่ายในการพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

สรุปได้ว่า คุณภาพการจัดการศึกษาในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการสร้างมาตรฐานในการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาในด้านการบริหาร ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอนที่มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อการพัฒนาผู้เรียน และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

3. ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

สังคมแห่งการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการทางสังคมที่เกื้อหนุนส่งเสริมให้บุคคลหรือชุมชน สังคมเกิดการเรียนรู้โดยผ่านสื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศ แหล่งการเรียนรู้ องค์กรความรู้ต่างๆ จนสามารถสร้างความรู้ ทักษะ มีระบบการจัดการความรู้และระบบการเรียนรู้ที่ดี มีการถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทุกภาคส่วนในสังคมให้เกิดพลังสร้างสรรค์ และใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการเลือกและตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเหมาะสมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (อนันต์ งามสะอาด, 2552)

การ์วิน (Garvin, 1993, p. 80) ได้ให้ความหมาย องค์กรแห่งการเรียนรู้ ว่าหมายถึง องค์กรที่มีทักษะในการสร้าง ใช้และถ่ายโอนความรู้ ตลอดจนปรับปรุงแบบพฤติกรรมเพื่อสร้างความรู้ใหม่

มาร์ควอร์ท (Marquardt, 1994, p. 2) สรุปว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นองค์กรที่ปรับเปลี่ยนตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อบริหารความรู้ใช้เทคโนโลยีเสริมอำนาจบุคคลและขยายการเรียนรู้ให้ปรับตัวให้ดีขึ้นและมีความสำเร็จในสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลง

พรทิพย์ ไชยประณีต (2553, น. 27) ได้สรุปองค์การแห่งการเรียนรู้ว่าหมายถึง องค์การที่บุคคลในองค์การสนใจ และใฝ่หาที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ มีการขยายขอบเขตของแบบแผนของการคิด เป็นที่ซึ่งสามารถสร้างแรงบันดาลใจใหม่ๆ ได้อย่างอิสระ และเป็นที่ยอมรับของ องค์การมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

คุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม อาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวไว้ว่า คุณภาพการสร้างสรรค์แห่ง การเรียนรู้ หมายถึง การที่สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ ประชาคมอาเซียน ซึ่งผู้บริหารมีความสามารถในการประสานภาคีเครือข่าย เพื่อการร่วมมือในการจัด การศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน นิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับภาคีเครือข่ายในกลุ่มประชาคมอาเซียน และคณะกรรมการ สถานศึกษากำกับ ดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

สรุปได้ว่า คุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้ในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม อาเซียน เป็นการสร้างมาตรฐานในการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการประสานความร่วมมือกับเครือข่าย พร้อมใช้เทคโนโลยีในการพัฒนา สถานศึกษา และสามารถนิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติหรือ ดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษามีคุณภาพใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพการจัด การศึกษา และด้านคุณภาพสังคมแห่งการเรียนรู้ ให้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้สถานศึกษาได้เตรียมการไว้ ล่วงหน้า

2.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 37 กล่าวว่า “การ บริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษาโดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้น พื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรมและความเหมาะสมด้านอื่นด้วย ในกรณีที่

สถานศึกษาใดจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษากำหนดให้สถานศึกษาแห่งนั้นอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาใดให้ยึดระดับของสถานศึกษานั้นเป็นสำคัญ” (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553, น. 2) และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 จึงทำให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเกิดความไม่คล่องตัวและเกิดปัญหาการพัฒนาการศึกษาจึงได้มีการแยกเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพอันจะเป็นการพัฒนาการศึกษาแก่นักเรียนในช่วงชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลและมีคุณภาพยิ่งขึ้น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553, น. 3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 รับผิดชอบบริหารจัดการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่อำเภอลำลูกกา อำเภอธัญบุรีและอำเภอนองเสือ ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดภาครัฐ จำนวน 67 โรงเรียน ซึ่งทิศทางการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 เป็นองค์กรขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558” และมีพันธกิจด้านนักเรียนเพื่อพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถตามมาตรฐาน และการพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล ให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับ โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสิทธิที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรมยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาทักษะการใช้ภาษา เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพผู้มีอาชีพ ด้านผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ได้รับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2555)

มีภารกิจหลักที่สำคัญ คือ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และ ระดับมัธยมศึกษาให้ประชากรในวัยเรียนได้รับการศึกษาจนจบการศึกษา ภาคบังคับทุกคนรวมทั้งพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในส่วนที่รับผิดชอบให้ได้รับการพัฒนา เป็นที่น่าพอใจ สามารถแข่งขันในระดับสากลต่อไปได้ ซึ่งวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีดังนี้

1) นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

2) ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับ โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสิทธิที่กำหนดไว้

3) นักเรียนทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรม และยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

4) นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษา เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน

5) ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงาน ได้อย่างเต็มตามศักยภาพผู้มีอาชีพ

6) ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรได้รับการพัฒนาทักษะการใช้ ภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

7) สถานศึกษามีความเข้มแข็งและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

8) เขตพื้นที่การศึกษามีความเข้มแข็งและมีคุณภาพตามมาตรฐานเขตพื้นที่การศึกษา

9) นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานอาชีพให้มีความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน

10) นักเรียนทุกคนมีความพร้อมในการแข่งขันกับประชาคมอาเซียน

ดังนั้น โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทั้งหมดต่างก็เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีฐานะเป็นนิติบุคคลตาม มาตรา 35 ในพระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ที่จะต้องดำเนินการตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ให้ดำเนินเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างเหมาะสม และมีคุณภาพมากที่สุด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2, 2555; สำนักนายกรัฐมนตรี, 2546)

2.6 ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

2.6.1 กำเนิดอาเซียน

อาเซียนหรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) ได้ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) ซึ่งได้มีการลงนามที่วังสราญรมย์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2510 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศสมาชิกที่ก่อตั้ง 5 ประเทศได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย ในเวลาต่อมา มีประเทศต่างๆ เข้ามาเป็นสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ประเทศเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พม่า ประเทศกัมพูชา จึงทำให้ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด 10 ประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) และวัตถุประสงค์การก่อตั้งอาเซียนก็เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพเสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีของประชาชนบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก

2.6.2 สัญลักษณ์ของอาเซียน

ภาพที่ 2.1 ธงสัญลักษณ์อาเซียน

สัญลักษณ์ของอาเซียน คือ รูปวงข้าวสีเหลืองบนพื้นสีแดงล้อมรอบด้วยวงกลมสีขาวและน้ำเงิน ซึ่งรวงข้าว 10 รวงหมายถึง ประเทศสมาชิก 10 ประเทศ สีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญและการมีพลวัติ สีขาวหมายถึง ความบริสุทธิ์ สีน้ำเงิน หมายถึง

สันติภาพและความมั่นคง ซึ่งมีแนวคิดเดียวกันที่ว่า “One Vision, One Identity, One community” หมายถึงหนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554; สุรศักดิ์ ปาเส, 2554; ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2554)

2.6.3 กฎบัตรอาเซียน

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อปี พ.ศ. 2550 ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ.2558 (ค.ศ.2015) ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้โดยวัตถุประสงค์ของกฎบัตรอาเซียนคือ ทำให้อาเซียนเป็นองค์การที่มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเคารพกฎกติกาในการทำงานมากขึ้น กฎบัตรจะให้สถานะนิติบุคคลแก่อาเซียนเป็นองค์การระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Organization) ซึ่งกฎบัตรประกอบด้วยข้อต่างๆ 13 บท 55 ข้อมีประเด็นใหม่ ที่แสดงความก้าวหน้าของอาเซียนได้แก่ 1) การจัดตั้งองค์กรสิทธิมนุษยชนอาเซียน 2) การให้อำนาจเลขาธิการอาเซียนสอดส่องและรายงานการทำตามความตกลงของรัฐสมาชิก 3) การจัดตั้งกลไกสำหรับการระงับข้อพิพาทต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิก 4) การให้ผู้นำเป็นผู้ตัดสินว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อรัฐผู้ละเมิดพันธกรณีตามกฎหมายอย่างร้ายแรง 5) การเปิดช่องให้ใช้วิธีการอื่นในการตัดสินใจได้หากไม่มีฉันทมติ 6) การส่งเสริมการปรึกษาหารือระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อแก้ปัญหาที่กระทบต่อผลประโยชน์ร่วม 7) การเพิ่มบทบาทของประชาคมอาเซียนเพื่อให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที 8) การเปิดช่องทางให้อาเซียนสามารถปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภาคประชาสังคมมากขึ้น 9) การปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ให้มีการประชุมสุดยอดอาเซียน 2 ครั้งต่อปี จัดตั้งคณะมนตรีเพื่อประสานความร่วมมือในแต่ละ 3 เสาหลัก และการมีคณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียนที่ กรุงจาการ์ตา เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการประชุมของอาเซียน ซึ่งกฎบัตรอาเซียนนั้นจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2551 หลังจากที่ประเทศสมาชิกครบทั้ง 10 ประเทศ ได้ให้สัตยาบันกฎบัตรและการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2552

ที่จังหวัดเพชรบุรี เป็นการประชุมระดับผู้นำอาเซียนครั้งแรกหลังจากกฎบัตรมีผลบังคับใช้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552; กรมอาเซียน, 2555)

2.6.4 ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยความร่วมมือ 3 เสาหลัก ได้แก่

เสาหลัก 3 ของประชาคมอาเซียนเสาหลักแรกได้แก่ เสาประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community : APSC) (พาดินา วงศ์เลขา, 2554) มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้ง โดยสันติวิธี อาเซียนจึงได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน โดยเน้น 3 ประการ คือ 1) การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่างๆที่จะร่วมกันทำเพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคมวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ที่แตกต่างกัน ของประเทศสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การต่อต้านการทุจริต การส่งเสริมหลักนิติธรรม และหลักธรรมาภิบาล เป็นต้น 2) ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงสำหรับประชาชนที่ครอบคลุมความร่วมมือเพื่อสร้างความมั่นคงในรูปแบบเดิม มาตรการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจและการระงับข้อพิพาท โดยสันติเพื่อป้องกันสงครามและให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ด้วยกัน โดยสงบสุขและไม่มีความหวาดระแวง และขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น ต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติต่างๆ เช่น ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและจัดการภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ 3) การมีพลวัติและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก เพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น กรอบอาเซียนบวก 3 กับจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี(เกาหลีใต้) และประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศและองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554, น. 111; พาดินา วงศ์เลขา, 2554; กรมอาเซียน, 2555)

เสาหลักที่ 2 คือเสาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(ASEAN Economic Community : AEC) มีเป้าหมายเพื่อทำให้อาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี อาเซียนได้จัดทำแผนงาน การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นแผนงานการบูรณาการการค้าในด้านการเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุ

วัตถุประสงค์ 4 ด้าน คือ 1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรีและการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น 2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายภาษีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน) 3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ให้มีการพัฒนารัฐวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ 4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาคเพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554, น. 112; กรมอาเซียน, 2555)

เสาหลักที่ 3 คือเสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community : ASCC) อาเซียนได้ตั้งเป้าเป็นประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ในปี พ.ศ.2558 โดยมีมุ่งหวังเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียนเพื่อรองรับการเป็นประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม 3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม 4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม 5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน 6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554, น. 113; กรมอาเซียน, 2555)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายหลายท่านด้วยกันดังนี้

ทองย้อม สาครสูงเนิน (2548, บทคัดย่อ) พบว่า พฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมทุกด้านมีระดับพฤติกรรมการบริหารทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ พฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรม จริยธรรมในการครองคน พฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรม จริยธรรมในการครองตนและพฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรม จริยธรรมในการครองงาน

บุญเพ็ง พิลาถ้ำ (2548, บทคัดย่อ) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อคุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านเจตคติ ด้านทักษะ ด้านอื่นๆ และด้านความรู้ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) บุคคลมีคุณธรรม จริยธรรมประจำใจ โดยสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ได้อย่างสม่ำเสมอ 2) ควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารการศึกษา สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้านการศึกษาได้อย่างฉับไว มีประสิทธิภาพ 3) เป็นบุคคลที่มีอุดมการณ์ในการทำงานโดยไม่เข้าไปฝักใฝ่กับการเมือง 4) เป็นบุคคลที่มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 5) สามารถปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น 6) มีความเสียสละคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน 7) ใช้เหตุและผลในการตัดสินใจดำเนินงาน 8) เป็นบุคคลที่ยึดกฎระเบียบของทางราชการในการปฏิบัติ 9) เป็นผู้มีความหนักแน่นในตนเองและสามารถตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผลได้ และ 10) ควรเป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของสังคม

ปิยพจน์ ตูลาชม (2549, บทคัดย่อ) ได้กล่าวถึงผลการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาใน 6 คุณลักษณะ คือ 1) มีพื้นฐานเดิมเป็นทุน 2) มีการศึกษา 3) มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ 4) มีคุณธรรม จริยธรรม 5) มีความสามารถ ความชำนาญ 6) มีความรู้ลึกและรู้รอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 กับผู้บริหารมืออาชีพของ

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชนากัทร เกิดประกอบ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง มีผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพได้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นด้วยว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษอ่างทองมีคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านความ ซื่อสัตย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านบุคลิกภาพที่ดี ด้านวิสัยทัศน์ และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

พรพิมล นิยมพันธุ์ (2550, น. 77) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัย เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ รองลงมาคือ การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ การเป็นผู้นำ ด้านวิชาการ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม และการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน

รังสิทธิ มังคละคีรี (2551, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษหนองคายเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และอยู่ในระดับ ปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านคุณลักษณะเชิงบูรณาการ ด้านคุณลักษณะพื้นฐาน และด้านคุณลักษณะเฉพาะ/ความสามารถและทักษะเฉพาะตัว

อภิรักษ์ ทองจรัส (2548, น. 104) ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษามืออาชีพตามแนวปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านทักษะและความสามารถในการบริหารงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความเป็นผู้นำ

บรรเจิด อินทร์กล้า (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพ ตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพจริงตามทัศนะของครูโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ด้านการมีผลงานที่แสดงถึงความชำนาญในการบริหาร สถานศึกษา ด้านการเป็นผู้นำทางการศึกษาและด้านการมีจิตวิญญาณนักบริหาร ส่วนคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอาชีพตามทัศนะครูโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ด้านการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านการมีผลงานที่แสดงถึงความชำนาญในการบริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเป็นผู้นำทางการศึกษา และด้านการมีจิตวิญญาณนักบริหาร

สไว้ พลพุทธา (2550, น. 73) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดหนองคาย การศึกษาพบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนตามสภาพที่เป็นจริงและตามสภาพที่คาดหวัง กล่าวคือผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนตามสภาพที่เป็นจริง ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่เห็นด้วยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านผู้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านผู้นำทางการศึกษา ด้านผู้นำจิตวิญญาณนักบริหาร ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านผู้นำการบริหาร และตามสภาพที่คาดหวัง ครูผู้สอนมีความเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูผู้สอนที่มีความเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ผู้นำทางการศึกษา ด้านผู้นำจิตวิญญาณนักบริหาร และด้านผู้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยี ครูผู้สอนมีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านผู้นำการบริหารและด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลง

จิรินทร์ แสกระโทก (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า ทั้งภาพรวมและรายคุณลักษณะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เหมรัฐ อินสุข, นิรุตติ ฤทธิ์หลวง และสมชาติ บุญมัติ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านการจัดระบบงาน 3) ด้านวิชาการ 4) ด้านบริหารจัดการ 5) ด้านสังคมและชุมชนและ 6) ด้านการพัฒนาตนเอง ในเชิงบริหาร ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความจำเป็นด้านกระบวนการดำเนินงานพัฒนาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านพัฒนาปัจจัยสนับสนุนตามลำดับ ซึ่งความสอดคล้องของมาตรฐานในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกตามมิติความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ พบว่า มาตรฐานฯ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมากและมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลางจำนวน 5 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาและทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสาร มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนเป็นพลเมืองอาเซียนดำรงชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นพลเมืองอาเซียน และมาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน รองลงมามาตรฐานที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลางและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางมีจำนวน 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับ

ประชาคมอาเซียน และมาตรฐานที่ 5 มีศักยภาพในการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียน
สู่ประชาคมอาเซียน ส่วนมาตรฐานที่มีความเหมาะสมในระดับมากและมีความเป็นไปได้ในการ
ปฏิบัติ ที่อยู่ในระดับมาก มีจำนวน 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 6 ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัด
การศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ชัยอนันต์ หาญจิต (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ของการ
บริหารสถานศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาใน
ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การ
บริหารสถานศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีความเหมาะสมกับการขับเคลื่อนการศึกษาใน
ประชาคมอาเซียน ทั้งบนเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ
มาก แนวทางขับเคลื่อนการศึกษาของประชาคมอาเซียนมีความเหมาะสมกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง
ในทุกแนวทาง ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และการบริหารสถานศึกษาตามหลัก
เศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาในประชาคมอาเซียนใน
ทุกด้าน โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องอนาคตของการอาชีวศึกษาไทยใน
ทศวรรษหน้า (พ.ศ.2554-2564) ผลการศึกษาพบว่าการศึกษาอาชีวศึกษาไทยใน 10 ปีข้างหน้าต้องเผชิญกับ
แนวโน้มสำคัญการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ซึ่งการศึกษาอาชีวศึกษาไทยต้องพัฒนา 8 ด้านดังนี้
1) ด้านคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านครูผู้สอนที่ต้องรู้ศักยภาพ
นักเรียนเป็นรายบุคคล 4) ด้านความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค
5) ด้านมาตรฐานวิชาชีพ 6) ด้านการสนับสนุนของรัฐบาล 7) ด้านค่านิยมในการเรียนอาชีวศึกษาและ
8) ด้านการบริหารจัดการที่ต้องเป็นอิสระ

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แอสตัน (Easton, 1974) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของคณบดีผิวดำที่ประสบ
ความสำเร็จในการบริหารงานของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในรัฐแถบภาคตะวันตกเฉียงใต้ของ
สหรัฐอเมริกาโดยกลุ่มประชากร คือ คณบดี 58 คน สอบถามคณบดี โดยใช้แบบสอบถาม 39 คน และ
ใช้สัมภาษณ์ 19 คน สอบถามเกี่ยวกับบุคลิกและความสามารถพื้นฐานหน้าที่ ความสัมพันธ์กับ
อธิการบดีและหัวหน้าแผนกวิชา หน้าที่ในการบริหารกับคุณสมบัติทางการบริหาร และคุณลักษณะ

ความสามารถของอธิการบดีจะนำไปสู่ความสำเร็จได้แก่ ความสามารถในการทำงานกับประชาชน การจัดการ การเป็นผู้นำ การศึกษาและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ได้รับการเคารพและความไว้วางใจจากคณาจารย์ เชื่อมมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มและความรู้ทั่วไป

สต็อกคิลล์ (Stogdill, 1984, p. 74-75) ได้วิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำระหว่างปี ค.ศ. 1948 – 1970 โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้นำ ที่ดีไว้ดังนี้

1) คุณลักษณะทางกาย ประกอบด้วย การเป็นผู้นำที่มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรงมีวุฒิภาวะ มีความสง่างาม

2) ภูมิหลังทางสังคม ประกอบด้วย เป็นผู้มีการศึกษาดี มีฐานะทางสังคม มีความคล่องแคล่ว

3) สติปัญญาและความสามารถ ประกอบด้วย มีสติปัญญาดี มีการวินิจฉัยการตัดสินใจที่ดี มีความรู้และทักษะในการสื่อสารความหมายและการพูด

4) บุคลิกภาพ ประกอบด้วย มีความสามารถในการปรับตัว การมีอำนาจ มีความตื่นตัวอยู่เสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ดี เป็นคนใจกว้าง เป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ มีความซื่อสัตย์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจริยธรรมและความเชื่อมั่นในตนเอง

5) คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ประกอบด้วย มีความปรารถนาที่จะทำให้อดีที่สุด มีความทะเยอทะยาน มีความรับผิดชอบในการติดตามผลงาน มุ่งงานและไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค

6) คุณลักษณะทางสังคม ประกอบด้วย ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพและร่วมมือกับผู้อื่น เข้าสังคมได้ดี เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น การประสานงานที่ดี และมีความชำนาญในการสื่อสาร

แม็กนุสัน (Magnuson, 1971, p.78-91) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียน ออกเป็น 2 คุณลักษณะ ได้แก่

1) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ มีความสามารถในการติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีและให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือและมีเวลา

สำหรับผู้ร่วมงาน ให้ความสนใจบุคคลอื่นๆ มีความสามารถในการวางแผนและจัดระเบียบงาน รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่นๆ และรู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่

2) คุณลักษณะส่วนตัว ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ มีวิจรรย์ญาณและมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์ และจงรักภักดี มีความรู้กว้างขวาง เป็นผู้สติไม่ใช้อารมณ์ มีความจริงใจมีความเป็นมิตร มีอารมณ์ขัน มีใจกว้างและเปิดเผย มีความเสมอต้น เสมอปลาย มีความเมตตาปราณีและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

นอทคอต (Northcott, 1995, Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะการเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามความเป็นจริง ซึ่งสามารถสรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่ควรจะมีสำหรับในการฝึกอบรม ดังนั้น ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้นำที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลง พร้อมพัฒนาเพื่อนร่วมงาน และพัฒนาเทคนิค กลวิธีนวัตกรรมใหม่ๆ รวมถึงความรู้ในการบริหารอยู่เสมอ

บิสเซล (Bizzell, 2011, Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาในเขตชนบทของเวอร์จิเนีย ซึ่งได้สัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 13 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้สรุปประเด็นที่ผู้บริหารต้องการในพัฒนาตนเองสู่ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ได้แก่ 1) ด้านบทบาทในการเป็นผู้นำ 2) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) ด้านคุณธรรม จริยธรรมและพฤติกรรมของผู้บริหาร 4) ด้านเทคโนโลยี 5) ด้านเทคนิคพัฒนาวิชาชีพครู

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศจะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร ที่มีหน้าที่ผลักดันและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้คุณภาพ มีมาตรฐานทุกด้านตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพในด้านต่างๆ เพื่อรองรับในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในปี พ.ศ.2558

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียน ประถมศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 30 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหาร ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 30 คน และ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 5 คนรวมผู้บริหารสถานศึกษา 35 คน และครู 379 คน รวมทั้งหมด 414 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2555)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p.608 - 609) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 199 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบ แบ่งชั้นภูมิชนิดที่เป็นสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	วัดกลางคลองสิบ	8	4
2	เจริญดีวิทยา	20	10
3	ชุมชนเลิศพินิจพิทยาคม	26	12
4	ชุมชนวัดท่าเลทอง	16	7
5	ร่วมจิตประสาธ	5	2
6	ร่วมใจประสิทธิ์	9	4
7	รวมราษฎร์สามัคคี	10	5
8	วัดกลางคลองสี่	18	9
9	วัดเกตุประภา	12	6
10	วัดคลองชัน	29	13
11	วัดแจ้งลำหิน	6	3
12	วัดชัยมงคลาราม	10	5
13	วัดคอนใหญ่	12	6
14	วัดศทิส	12	6
15	วัดธัญญะผล	12	6

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
16	วัดนิเทศน์	3	2
17	วัดประชุมราษฎร์	11	5
18	วัดประยูรธรรมาราม	18	9
19	วัดปัญญาทิวากาส	21	11
20	วัดพิรุณศาสตร์	12	6
21	วัดพีชอุดม	8	4
22	วัดโพสพผลเจริญ	24	12
23	วัดมงคลรัตน์	9	4
24	วัดลาดสนุ่น	50	22
25	วัดลานนา	5	3
26	วัดสมุหราษฎร์บำรุง	15	7
27	วัดสุวรรณ	12	6
28	วัดโสภณาราม	6	3
29	วัดอติสร	4	2
30	สหราษฎร์บำรุง	11	5
	รวม	414	199

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 ข้อเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1961) โดยกำหนดค่าน้ำหนักในการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและมีความเที่ยงตรง ผู้วิจัยจึงสร้างเครื่องมือโดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาและการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา
2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับและแบบตรวจสอบรายการ
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลกำหนดขอบเขตของเนื้อหา เพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาและกรอบแนวคิดของการวิจัย
4. ตรวจสอบเบื้องต้น โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล เพื่อพิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาแก้ไข ปรับปรุงเนื้อหา การใช้ภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์
5. นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและด้านวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

n หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การให้คะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

0 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

-1 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในข้อคำถามนั้นไม่ตรงตามเนื้อหา

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม พิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ไม่ต่ำกว่า 0.50 ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ (Try Out) หากผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พบว่า ข้อความใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.50 ขึ้นไป จึงจะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ผลการตรวจสอบสรุปประเด็นโดยการหาค่า IOC พบว่าทุกข้อคำถามมีค่า 0.60 – 1.00

6. นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนรวมจำนวน 30 คนในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อตรวจสอบความ ชัดเจนของภาษาและหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาโดยวิธี ของครอนบาค (Cronbach, 1984) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของตอนที่ 2 เกี่ยวกับ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.97 ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.98 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.98

7. ได้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.3.1 ติดต่อกับงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมนังคชญบุรี เพื่อขอทำหนังสือเกี่ยวกับการขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยถึงผู้อำนวยการ สถานศึกษาอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษปทุมธานี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 นำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งไปยังโรงเรียนที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง ในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษปทุมธานี เขต 2 เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง กำหนด วัน เวลา ขอรับแบบสอบถามคืน ภายใน 15 วัน

3.3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลและติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน และแจกแบบสอบถามอีกครั้งในรายที่แบบสอบถามสูญหายหรือไม่สมบูรณ์ โดยขยายเวลาอีก 10 วัน

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รวบรวมจากกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ส่งไปยังโรงเรียน จำนวน 199 ชุดและได้รับคืน 199 ชุดอย่างสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการดังนี้

3.4.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check List) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อและใช้การวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

3.4.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale) โดยนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ทางคอมพิวเตอร์มาแปลความหมาย รายชื่อรายด้าน และความหมายในภาพรวม การแปลผลค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์ของช่วงคะแนน (Class Interval) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

3.4.3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมผู้ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในเขตอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยมีลักษณะ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale) โดยนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ มาแปลความหมายรายชื่อ รายด้าน และความหมายในภาพรวม การแปลผลค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์ของช่วงคะแนน (Class Interval) แบ่งเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2552) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

3.4.4 นำข้อมูลที่ได้แปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมผู้ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ได้แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย (Cohen, 1988) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 – 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 – 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยขอกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

** แทน การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่องคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้แสดงจำนวนร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน ประสิทธิภาพในการทำงาน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	69	34.70
หญิง	130	65.30
อายุ		
21 – 30 ปี	43	21.60
31 – 40 ปี	44	22.10
41 – 50 ปี	54	27.10
51 ปีขึ้นไป	58	29.10
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	154	77.40
ปริญญาโท	43	21.60
ปริญญาเอก	-	-
อื่น ๆ	2	1.00

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	19	9.50
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	3	1.50
ครู	169	84.90
อื่น ๆ	8	4.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า/เท่ากับ 10 ปี	86	43.20
11 – 20 ปี	14	7.00
21 – 30 ปี	62	31.20
31 ปีขึ้นไป	37	18.60
รวม	199	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง (ร้อยละ 65.30) มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 29.10) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญา (ร้อยละ 77.40) ด้านตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันเป็นครู (ร้อยละ 84.90) และมีประสบการณ์ต่ำกว่า/เท่ากับ 10 ปี (ร้อยละ 43.20)

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้แสดง
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาใน
อำเภอลำลูกกา ที่มีต่อคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสรุปเป็นภาพรวม
ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร
สถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านวิชาการ	4.25	0.68	มาก
2. ด้านการบริหารจัดการ	4.23	0.73	มาก
3. ด้านการจัดระบบที่ดี	4.13	0.68	มาก
4. ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร	4.26	0.66	มาก
5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.27	0.71	มาก
6. ด้านประสานสังคมและชุมชน	4.24	0.69	มาก
เฉลี่ย	4.23	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X}= 4.23$, S.D. = 0.69) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.27$, S.D. = 0.71) คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรมที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา ($\bar{X}= 4.26$, S.D. = 0.66) คือด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร และด้านที่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด ($\bar{X}= 4.13$, S.D. = 0.68) คือ ด้านการจัดระบบที่ดี

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยแยกเป็น รายด้าน ดังตารางที่ 4.3 – 4.8

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ด้านวิชาการ

ด้านวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและจัดทำหลักสูตร สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลบนพื้นฐานความต้องการของนักเรียนและชุมชน	4.14	0.64	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ	4.16	0.68	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.34	0.64	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการความรู้และเปิดโอกาสให้ครูได้อบรม สัมมนา และแสวงหาความรู้ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียน การสอน	4.41	0.70	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัยของครูเพื่อนำมา พัฒนาการเรียนการสอน	4.21	0.75	มาก
เฉลี่ย	4.25	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.68) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.70) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการความรู้และเปิดโอกาสให้ครูได้อบรม สัมมนา และแสวงหาความรู้ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.64) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = 0.64) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลบนพื้นฐานความต้องการของนักเรียนและชุมชน

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร
สถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 2 ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ ในการบริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.32	0.71	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน	4.34	0.68	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวิธีการปฏิบัติงาน	4.18	0.86	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมและเป็นกลาง สามารถเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทข้อขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์	4.19	0.73	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระดมและบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	4.14	0.67	มาก
เฉลี่ย	4.23	0.73	มาก

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.73) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.34, S.D.=0.68) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน ที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 0.71) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ในการบริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 4.14, S.D.=0.67) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระดมและบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร
สถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 2 ด้านการจัดระบบที่ดี

ด้านการจัดระบบที่ดี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของครู นักเรียน และบุคคลทั่วไป	4.21	0.68	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.14	0.60	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น เครือข่ายการวิจัย เป็นต้น	3.96	0.70	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ	4.10	0.70	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งในสถานศึกษาและชุมชน	4.24	0.71	มาก
เฉลี่ย	4.13	0.68	มาก

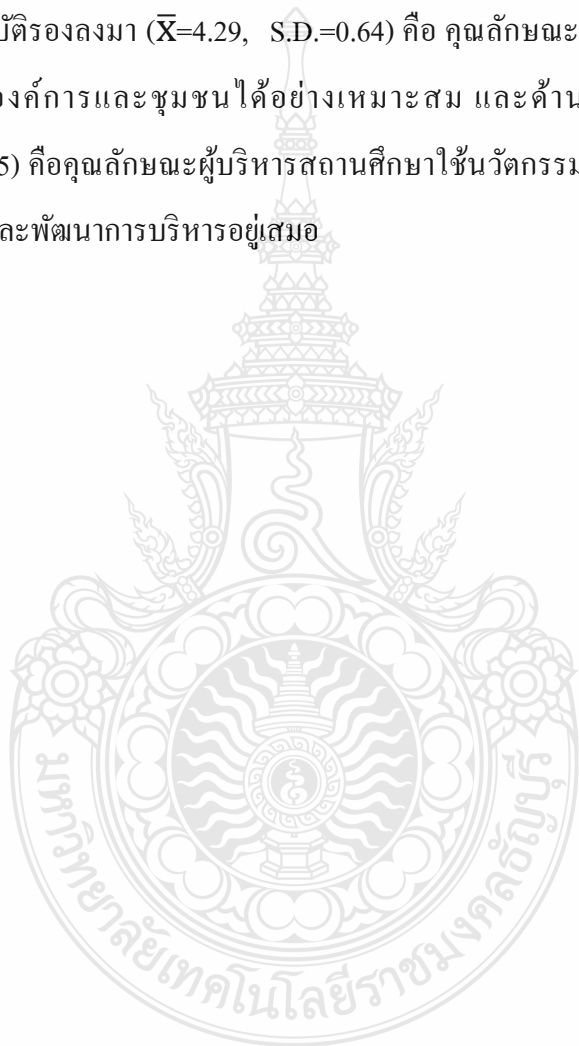
จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการจัดระบบที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.68) และเมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.24, S.D.=0.71) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งในสถานศึกษาและชุมชน ที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา ($\bar{X}$ = 4.21, S.D.= 0.68) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของครู นักเรียน และบุคคลทั่วไป, ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง, ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ, และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.96, S.D.= 0.70) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น เครือข่ายการวิจัย เป็นต้น

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร
สถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 2 ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร

ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความเป็นผู้นำขององค์กรและชุมชนได้อย่างเหมาะสม	4.29	0.64	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้นวัตกรรม เทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่มาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารอยู่เสมอ	4.21	0.65	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมการอบรมสัมมนา การฝึกปฏิบัติหรือศึกษาต่อในสถาบันต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.26	0.69	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีผลงานที่ได้รับการยกย่องจากหน่วยงานหรือสถาบันต่างๆ ที่แสดงถึงการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ	4.25	0.66	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้ใหม่ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ปัจจุบัน เผยแพร่ให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาได้รับรู้อยู่เสมอ	4.30	0.67	มาก
เฉลี่ย	4.26	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการพัฒนา วิชาชีพผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.66) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.67) คือคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้ใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ปัจจุบัน เผยแพร่ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับรู้อยู่เสมอ และที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.64) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาแสดง ความเป็นผู้นำขององค์กรและชุมชนได้อย่างเหมาะสม และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\bar{X}= 4.21$, S.D.=0.65) คือคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาใช้นวัตกรรม เทคนิคการบริหารจัดการ แนวใหม่มาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารอยู่เสมอ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร
สถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ด้านคุณธรรม จริยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และใจโดยปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมคำสอนตามหลักศาสนา	4.27	0.72	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงปฏิบัติ	4.28	0.69	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์เอื้อเพื่อเพื่อนและให้ความช่วยเหลือด้วยความเสมอภาคแก่ผู้ได้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป	4.27	0.78	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความเชื่อถือและศรัทธาจากครู นักเรียนและผู้ปกครอง	4.24	0.65	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา	4.31	0.71	มาก
เฉลี่ย	4.27	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาใน
อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณธรรม
จริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}= 4.27, S.D.=0.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยด้านที่มี
ระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.31, S.D.=0.71$) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติตาม
หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา และที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา ($\bar{X}= 4.28, S.D.= 0.69$)
คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงปฏิบัติ และ
ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.24, S.D.=0.65$) คือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความเชื่อถือและ
ศรัทธาจากครู นักเรียนและผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร
สถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 2 ด้านประสานสังคมและชุมชน

ด้านประสานสังคมและชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.25	0.70	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ กับชุมชน	4.15	0.71	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการเผยแพร่ข้อมูลของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ต่อชุมชนและสังคมได้ทราบ	4.23	0.71	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.26	0.66	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่างๆ ให้ปรากฏต่อสายตาคณาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	4.31	0.65	มาก
เฉลี่ย	4.24	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านประสานสังคม และชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.24, S.D.= 0.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.31, S.D.=0.65$) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสถานศึกษา ในด้านต่างๆ ให้ปรากฏต่อสายตาคูครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา ($\bar{X}=4.26, S.D.=0.66$) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการ จัดกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\bar{X}= 4.15, S.D.= 0.71$) คือ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ กับชุมชน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของ สถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

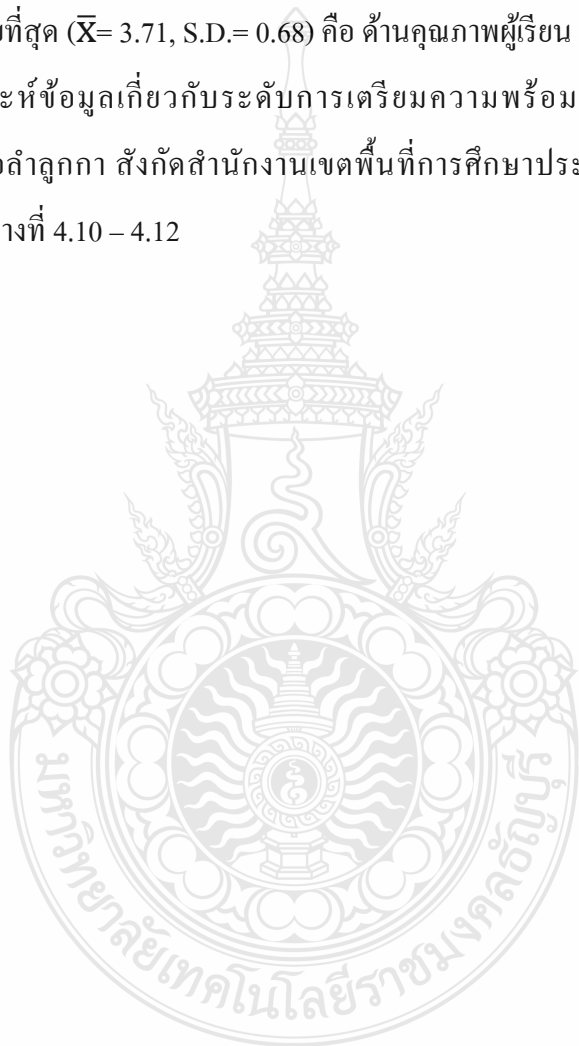
การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของ
สถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัย
ได้แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติของการเตรียมความพร้อม
สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
ของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม

การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม อาเซียนของสถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติ
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	3.71	0.68	มาก
2. ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา	3.93	0.69	มาก
3. ด้านคุณภาพการสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้	4.03	0.55	มาก
เฉลี่ย	3.89	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.89$, S.D.= 0.64) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.03$, S.D.=0.64) คือ ด้านคุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้ และที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.69) คือด้านคุณภาพการจัดการศึกษา และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\bar{X}= 3.71$, S.D.= 0.68) คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกรายด้าน ดังตารางที่ 4.10 – 4.12

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
 ของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพผู้เรียน

ด้านคุณภาพผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนในด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และกฎบัตรอาเซียน	3.74	0.67	มาก
2. ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารให้ได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศในสมาชิกอาเซียน)	3.39	0.65	ปานกลาง
3. ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาความรู้ ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างสร้างสรรค์	3.82	0.82	มาก
4. ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้ปัญหาและการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี	3.80	0.65	มาก
5. ผู้เรียนมีภาวะผู้นำ	3.67	0.64	มาก
6. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยน เรียนรู้	3.76	0.68	มาก
7. ผู้เรียนมีความตระหนักในคุณค่าความเท่าเทียมกันของมนุษย์ ถึงแม้จะต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา	3.89	0.68	มาก
8. ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และมีวิสัยคิด อย่างถูกต้องตามหลักการหรือหลักวิชาการ	3.64	0.61	มาก
เฉลี่ย	3.71	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่าการเตรียมความพร้อมผู้ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.71, S.D.=0.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}= 3.89, S.D.=0.68$) คือ การเตรียมความพร้อมผู้เรียนมีความตระหนักในคุณค่าความเท่าเทียมกันของมนุษย์ ถึงแม้จะต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา และที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา ($\bar{X}= 3.82, S.D.=0.82$) คือ การเตรียมความพร้อมผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างสร้างสรรค์ และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\bar{X}= 3.39, S.D.=0.65$) คือ การเตรียมความพร้อมผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารให้ได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศในสมาชิกอาเซียน)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
ของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา

ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ	4.12	0.65	มาก
2. สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียนมีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร	4.02	0.68	มาก
3. สถานศึกษามีการนิเทศภายใน กำกับติดตาม ตรวจสอบและนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง	3.96	0.71	มาก
4. สถานศึกษามีการจัดรายวิชาและกิจกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ	3.80	0.75	มาก
5. ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง	3.93	0.70	มาก
6. ครูสามารถสื่อสาร โดยใช้ภาษาต่างประเทศ และมีการใช้หนังสือ ตำราเรียน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้	3.78	0.72	มาก
7. ครูใช้การวิจัย สื่อ และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.87	0.66	มาก
เฉลี่ย	3.93	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่าการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.98, S.D.=0.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}= 4.12, S.D.=0.65$) คือ การเตรียมความพร้อมสถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและที่มีระดับการปฏิบัติรองลงมา ($\bar{X}=4.02, S.D.=0.68$) คือ การเตรียมความพร้อมสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียนมีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.78, S.D.=0.72$) คือ การเตรียมความพร้อมครูสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศ และมีการใช้หนังสือ ตำราเรียน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
 ของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดป้ายนิเทศ มีธงชาติ อาเซียน เป็นต้น	4.15	0.62	มาก
2. สนับสนุนให้ผู้เรียนและบุคลากรภายในสถานศึกษา ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา	4.12	0.69	มาก
3. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างบุคลากรภายใน สถานศึกษากับครอบครัว ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง	3.96	0.71	มาก
4. สถานศึกษามุ่งเน้นการจัดการความรู้ที่เรียนรู้ด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศและศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.99	0.66	มาก
5. สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผสม ภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ	3.91	0.73	มาก
เฉลี่ย	4.03	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่าการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.03, S.D.=0.55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.15, S.D.=0.62) คือ การเตรียมความพร้อมจัดบรรยากาศบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดป้ายนิเทศ มีธงชาติอาเซียน เป็นต้นและมีระดับการปฏิบัติรองลงมา ($\bar{X}$ = 4.12, S.D.= 0.69) คือการเตรียมความพร้อมสนับสนุนให้ผู้เรียนและบุคลากรภายในสถานศึกษาใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.91, S.D.= 0.73) คือการเตรียมความพร้อมสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสารสนเทศสาธาณภาติเครือข่ายเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอ ลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เมื่อได้แล้วนำไป
เปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมายโดยแสดงค่าความสัมพันธ์ดังตารางที่ 4.13 – 4.16

ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาใน
อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
โดยภาพรวม

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษา	การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา			การเตรียมความ พร้อมฯ
	ด้านคุณภาพ ผู้เรียน	ด้านคุณภาพ การจัด การศึกษา	ด้านคุณภาพ การสร้างสังคม แห่งการเรียนรู้	
1. ด้านวิชาการ	0.43**	0.64**	0.60**	0.63**
2. ด้านการบริหารจัดการ	0.49**	0.66**	0.63**	0.67**
3. ด้านการจัดระบบที่ดี	0.52**	0.68**	0.65**	0.70**
4. ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร	0.45**	0.63**	0.59**	0.62**
5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	0.50**	0.65**	0.60**	0.65**
6. ด้านประสานสังคมและชุมชน	0.47**	0.67**	0.66**	0.68**
คุณลักษณะฯของผู้บริหารฯ	0.52**	0.72**	0.68**	0.72**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพรองของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวม ($r = 0.72$) และรายด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงที่สุด ($r = 0.68$) คือ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพรองของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจัดระบบที่ดีกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาด้านคุณภาพการจัดการศึกษา รองลงมา ($r = 0.67$) คือ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพรองของผู้บริหารสถานศึกษาด้านประสานสังคมและชุมชนกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และที่มีความสัมพันธ์กันในระดับที่ต่ำสุด ($r = 0.43$) คือ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพรองของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน

ดังนั้น สรุปความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพรองของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.72$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพระยะยาวของผู้บริหาร
 สถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา
 ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
 ด้านคุณภาพผู้เรียน

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา	การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน	
	Pearson Correlation	ระดับ ความสัมพันธ์
1. ด้านวิชาการ	0.43**	ปานกลาง
2. ด้านการบริหารจัดการ	0.49**	ปานกลาง
3. ด้านการจัดระบบที่ดี	0.52**	ปานกลาง
4. ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร	0.45**	ปานกลาง
5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	0.50**	ปานกลาง
6. ด้านประสานสังคมและชุมชน	0.47**	ปานกลาง
คุณลักษณะฯของผู้บริหารฯ	0.52**	ปานกลาง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของ
 ผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวม
 ($r = 0.52$) มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ($r = 0.52$) คือ
 การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านคุณภาพผู้เรียนกับคุณลักษณะฯของผู้บริหารฯด้านการ
 จัดระบบที่ดี และคู่ที่มีความสัมพันธ์รองลงมา ($r = 0.50$) คือ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม
 อาเซียนด้านคุณภาพผู้เรียนกับคุณลักษณะฯ ของผู้บริหารฯ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และที่มี

ความสัมพันธ์กันในระดับที่ต่ำสุด ($r = 0.43$) คือ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านคุณภาพผู้เรียนกับคุณลักษณะฯของผู้บริหารฯ ด้านวิชาการ

ตารางที่ 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีฟของผู้บริหาร

สถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา
ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีฟ ของผู้บริหารสถานศึกษา	การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษา ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา	
	Pearson Correlation	ระดับ ความสัมพันธ์
1. ด้านวิชาการ	0.64**	ปานกลาง
2. ด้านการบริหารจัดการ	0.66**	ปานกลาง
3. ด้านการจัดระบบที่ดี	0.68**	ปานกลาง
4. ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร	0.63**	ปานกลาง
5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	0.65**	ปานกลาง
6. ด้านประสานสังคมและชุมชน	0.67**	ปานกลาง
คุณลักษณะฯของผู้บริหารฯ	0.72**	สูง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีฟของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา

ในภาพรวม ($r = 0.72$) มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ($r = 0.68$) คือ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านคุณภาพการจัดการศึกษากับคุณลักษณะฯ ของผู้บริหารฯ ด้านการจัดระบบที่ดีและคู่ที่มีความสัมพันธ์รองลงมา ($r = 0.68$) คือ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านคุณภาพการจัดการศึกษากับคุณลักษณะฯ ของผู้บริหารฯ ด้านประสานสังคมและชุมชน และที่มีความสัมพันธ์กันในระดับที่ต่ำสุด ($r = 0.43$) คือ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านคุณภาพการจัดการศึกษากับคุณลักษณะฯ ของผู้บริหารฯ ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร

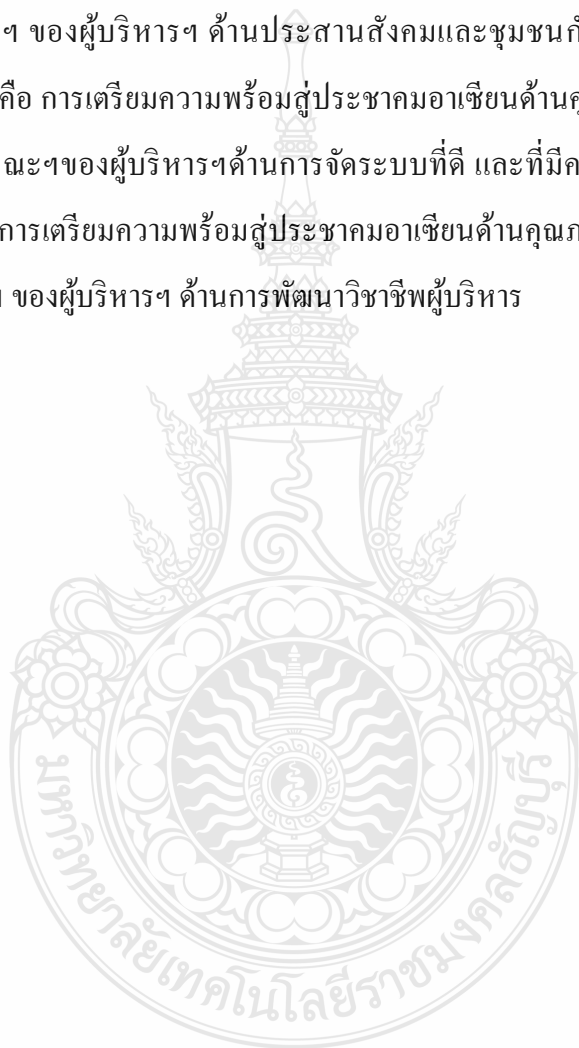
ตารางที่ 4.16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพระดับผู้บริหาร

สถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา
 ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
 ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา	การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษา ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	
	Pearson Correlation	ระดับ ความสัมพันธ์
1. ด้านวิชาการ	0.60**	ปานกลาง
2. ด้านการบริหารจัดการ	0.63**	ปานกลาง
3. ด้านการจัดระบบที่ดี	0.65**	ปานกลาง
4. ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร	0.59**	ปานกลาง
5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	0.60**	ปานกลาง
6. ด้านประสานสังคมและชุมชน	0.66**	ปานกลาง
คุณลักษณะฯของผู้บริหารฯ	0.68**	ปานกลาง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของ
ผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่ง
การเรียนรู้โดยภาพรวม ($r = 0.68$) มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และคู่ที่มีความสัมพันธ์กัน
สูงสุด ($r = 0.66$) คือ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการ
เรียนรู้กับคุณลักษณะฯ ของผู้บริหารฯ ด้านประสานสังคมและชุมชนกับ และคู่ที่มีความสัมพันธ์
รองลงมา ($r = 0.65$) คือ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่ง
การเรียนรู้กับคุณลักษณะฯ ของผู้บริหารฯ ด้านการจัดระบบที่ดี และที่มีความสัมพันธ์กันในระดับที่
ต่ำสุด ($r = 0.59$) คือ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการ
เรียนรู้กับคุณลักษณะฯ ของผู้บริหารฯ ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของบริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมผู้ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งสามารถสรุปในประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีดำเนินการวิจัย
- 5.2 สรุปผลการวิจัย
- 5.3 อภิปรายผล
- 5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของบริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมผู้ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ

- 1) ศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา
- 2) ศึกษาการเตรียมความพร้อมผู้ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และ
- 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมผู้ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 199 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิชนิดที่เป็นสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบมาตราวัดประเมินค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนซึ่งแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง และได้รับคืนเป็นแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 199 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

5.2 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สรุปผลการวิจัยดังนี้

5.2.1 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 199 คน พบว่าข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันเป็นครูและมีประสบการณ์ต่ำกว่า/เท่ากับ 10 ปี

5.2.2 ผลการศึกษาระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย และคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ คุณลักษณะด้านการจัดระบบที่ดี และเมื่อพิจารณารายด้านผลการวิจัยมีดังนี้

5.2.2.1 ด้านวิชาการ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการความรู้และเปิดโอกาสให้ครูได้อบรม สัมมนา และแสวงหาความรู้รวมทั้งสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด และที่มีระดับการ

ปฏิบัติน้อยที่สุด คือผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายของ
รัฐบาลพื้นฐานความต้องการของนักเรียนและชุมชน

5.2.2.2 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ผู้บริหาร
สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบันมีระดับการ
ปฏิบัติมากที่สุด และที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระดมและบริหาร
ทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2.3 ด้านการจัดระบบที่ดี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ผู้บริหาร
สถานศึกษาให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งในสถานศึกษาและชุมชนมีระดับการ
ปฏิบัติมากที่สุด และที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเครือข่าย
ความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น เครือข่ายการวิจัย เป็นต้น

5.2.2.4 ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่
ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้ใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ปัจจุบัน เผยแพร่ให้แก่
ผู้ได้บังคับบัญชาได้รับรู้อยู่เสมอมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด และที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ
ผู้บริหารสถานศึกษาใช้นวัตกรรม เทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่มาปรับปรุงและพัฒนาการ
บริหารอยู่เสมอ

5.2.2.5 ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ผู้บริหาร
สถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
และที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความเชื่อถือและศรัทธาจากครู
นักเรียนและผู้ปกครอง

5.2.2.6 ด้านประสานสังคมและชุมชน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่
ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่างๆ ให้ปรากฏต่อสายตาคูครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ
ชุมชนมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด และที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ กับชุมชน

5.2.3 ผลการศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาใน
อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำลูกกา เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่
ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่

ด้านคุณภาพการสร้างสรรค์องค์แห่งการเรียนรู้ และที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน และเมื่อพิจารณารายด้านผลการวิจัยมีดังนี้

5.2.3.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ผู้เรียนมีความตระหนักในคุณค่าความเท่าเทียมกันของมนุษย์ ถึงแม้จะต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด และที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารให้ได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศในสมาชิกอาเซียน)

5.2.3.2 ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด และที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ครูสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศ และมีการใช้หนังสือ ตำราเรียน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้

5.2.3.3 ด้านคุณภาพการสร้างสรรค์องค์แห่งการเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดป้ายนิเทศ มีธงชาติอาเซียน เป็นต้น มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด และที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผสมผสานภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ

5.2.4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ($r = 0.68$) คือ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจัดระบบที่ดีกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาด้านคุณภาพการจัดการศึกษา และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ($r = 0.43$) คือ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายคู่ ผลการวิจัยมีดังนี้

5.2.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ในภาพรวมมี

ความสัมพันธ์กันในระดับสูง และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ($r = 0.68$) คือ คุณลักษณะด้านการจัดระบบที่ดีกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านคุณภาพการจัดการศึกษาและที่มีความสัมพันธ์กันในระดับที่ต่ำสุด ($r = 0.43$) คือ คุณลักษณะด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านคุณภาพการจัดการศึกษา

5.2.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ($r = 0.66$) คือ คุณลักษณะฯ ด้านประสานสังคมและชุมชนกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และที่มีความสัมพันธ์กันในระดับที่ต่ำสุด ($r = 0.59$) คือ คุณลักษณะฯ ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

5.2.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ($r = 0.70$) คือ คุณลักษณะฯ ด้านการจัดระบบที่ดีกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และที่มีความสัมพันธ์กันในระดับที่ต่ำสุด ($r = 0.62$) คือ คุณลักษณะฯ ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

5.3 อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผลของการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.3.1 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนโยบายและกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ที่ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนา ด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และหลักธรรมาภิบาล หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอันประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2544) เป็นสิ่งที่มีการเร่งรัดและรณรงค์ให้ใช้ในสถานศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาอย่างครอบคลุม เป็นการพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้เต็มตามศักยภาพสู่การเป็นมืออาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับจิรินทร์ แสกระโทก (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู พบว่า ทั้งภาพรวมและรายคุณลักษณะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของชนาภัทร เกิดประกอบ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองมีผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพได้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นด้วยว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองมีคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านบุคลิกภาพที่ดี ด้านวิสัยทัศน์ และด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิมล นิยมพันธุ์ (2550, น. 77) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านผลการวิจัยพบว่า

5.3.1.1 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดหลักการและขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาพุทธศักราช 2550 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, น. 28-29) และสอดคล้องกับสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2545, น.35-40) ที่ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำด้านวิชาการต้องมีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีความมุ่งมั่นในการสอนและการเรียนรู้ 2) มีความร่วมใจร่วมใจของครูในการวางแผนและการจัดหลักสูตรบนพื้นฐานความต้องการของนักเรียน การวิจัย น โยบาย 3) มีการพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การใฝ่เรียนรู้ด้วยความร่วมใจร่วมใจที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการสอนการปฏิบัติและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน 4) มีการจัดโครงสร้างองค์การ ตารางเวลา การวางแผน การจัดกลุ่มนักเรียน และการกำหนดรูปแบบของครูให้เหมาะสมกับผลลัพธ์ของนักเรียนที่ต้องการ 5) อำนวยความสะดวกให้ครูในการเลือกวัสดุการเรียนรู้อ และการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับสไตล์การเรียนรู้ที่หลากหลายและความต้องการเฉพาะของนักเรียน 6) มีการสนับสนุนและสนองตอบการเรียนรู้ตามเพศ วัฒนธรรม และความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม 7) สนับสนุนการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา การเรียนรู้แบบประยุกต์ 8) มีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการประเมินเพื่อวัดผลลัพธ์ของนักเรียน 9) รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการสอน 10) มีการใช้เทคโนโลยีในการสอน 11) มีการบูรณาการกิจกรรมในการเรียนการสอน 12) อำนวยความสะดวกในการพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งสนับสนุนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการความรู้ และเปิดโอกาสให้ครูได้อบรม สัมมนา และแสวงหาความรู้ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักการและขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พุทธศักราช 2550 ได้แก่ 1) ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมที่แท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม 2) มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด 3) มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ 4) มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีวัดคุณภาพ การจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้ทุกชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่และระดับสถานศึกษา 5) มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และคุณภาพในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, น. 28-29) สอดคล้องกับ วราภรณ์ อริยชนพล (2552, น. 14) ที่ได้สรุปการบริหารงานวิชาการ ว่าเป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารกิจกรรมทุกอย่างทางด้านวิชาการ ในโรงเรียนที่เกี่ยวกับหลักสูตร เช่นการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตร และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา

5.3.1.2 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ กำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ในการบริหารสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายตามนโยบายต้นสังกัดรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เหมรัฐ อินสุข, นิรุตติ ฤทธิ์หลวง และสมชาติ บุญมัติ (2552, น. 63) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพด้านการบริหารจัดการว่าควรควรมีลักษณะดังนี้ 1) เปิดโอกาสให้ครู เจ้าหน้าที่และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของโรงเรียน 2) มีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับการบำรุงขวัญ

และกำลังใจของครูที่ดี 3) มีความสามารถในการระดมทรัพยากรด้านการเงิน และด้านวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน 4) สร้างและสนับสนุนให้เกิดผู้นำใหม่ๆ ในทุกระดับ 5) สร้างความยืดหยุ่นในการทำงาน ทำให้เกิดการริเริ่มจัดทำโครงการใหม่ๆ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น 6) สามารถบริหารงบประมาณ และต้องใช้งบประมาณโดยประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด 7) เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในโรงเรียนได้เสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงการศึกษา 8) การบริหารและการตัดสินใจทำด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ 9) ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและโครงการใหม่ๆ และงานวิจัยของ อภิรักษ์ ทองจรัส (2548, น.104) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามแนวปฏิรูปการศึกษาในทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้านทักษะและความสามารถในการบริหารงานด้านบุคลิกภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความเป็นผู้นำ

เมื่อพิจารณาข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดทำแผนกลยุทธ์ เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีเพราะเป็นตัวกำหนดอนาคตขององค์กรหรือสถานศึกษาวิธีที่ใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์ SWOT คือการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งการวางแผนกลยุทธ์นั้นนำไปสู่การกำหนดควิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และนโยบายของสถานศึกษาเอง (นพพงษ์ บุญจิตราดุล, 2554, น.54-55) สอดคล้องกับสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2545, น. 35-40) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำการบริหารจัดการมีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ 1) มีการกำหนดแผนการดำเนินการและวิธีการเพื่อบรรลุเป้าหมาย 2) มีกระบวนการจัดการและวิธีการเน้นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ 3) ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) มีการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา 5) มีการทบทวนโครงสร้างขององค์กรและระบบการจัดการเสมอ 6) มีการพัฒนาระบบการวางแผนงบประมาณ ซึ่งบ่งบอกอันดับความสำคัญก่อนหลังของโรงเรียนและชุมชน 7) มีรายงานการจัดการปฏิบัติการตามแผนการบริหารงบประมาณ 8) ใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการบริหารจัดการ 9) การใช้กระบวนการการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรและการบริหารจัดการ 10) มีการสร้างสิ่งแวดล้อม

ที่ปลอดภัยในโรงเรียน 11) จัดให้มีข้อตกลงในการต่อรอง 12) มีการพัฒนาเงินทุนและสนับสนุนการให้บริการ

5.3.1.3 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการจัดระบบที่ดีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะกระบวนการทางสังคมที่เกื้อหนุน ส่งเสริมให้บุคคลหรือสมาชิกในชุมชน/สังคมเกิดการเรียนรู้โดยผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ องค์ความรู้ต่างๆ จนสามารถสร้างความรู้ ทักษะมีระบบการจัดการความรู้และระบบการเรียนรู้ที่ดี (อนันต์งามสะอาด, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล นิยมพันธุ์ (2550, น.77) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ รองลงมาคือ การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหารการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ การเป็นผู้นำด้านวิชาการ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม และการเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน

เมื่อพิจารณาข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งในสถานศึกษาและชุมชน อาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนจะตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ และจะเกิดการยอมรับและเคยชินขึ้นมาได้ เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โดยตรงที่จะสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับผู้เรียน (นพพงษ์ บุญจิตราดุล, 2554, น.127) สอดคล้องกับงานวิจัยของเหมรัฐ อินสุข, นิรุติ คุรุทหลวงและสมชาติ บุญมัติ (2552, น. 51-52) ได้สรุปการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ ว่าเป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งด้านบุคลากร ครู นักเรียน สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ที่ดีจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนถ้ามีปัจจัยต่างๆ เป็นตัวส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ โดยคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ในด้านการจัดระบบ ประกอบด้วย การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ ได้แก่

- 1) สามารถพัฒนางานสถานศึกษาให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
- 2) สามารถนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบโดยวิธีการที่หลากหลาย
- 3) สามารถพัฒนาระบบการนิเทศ

การศึกษา ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง 4) สามารถสร้างระบบการจัดการสารสนเทศและการสื่อสารภายในหน่วยงานที่เป็นปัจจุบัน 5) สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 6) สามารถประเมินผลและติดตามการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) สามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงาน เพื่อรองรับการประเมินภายนอก 8) สามารถบริหารงานด้านบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ 9) สามารถจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 10) การบริหารงานจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

5.3.1.4 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะมีการกำหนดนโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฏิบัติงาน ได้ติดตามศึกษาทฤษฎีวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับประยุกต์ ประมุขทิพย์ (2544, น. 25-26) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้บริหารที่จะนำโรงเรียนสู่ความสำเร็จไว้ว่า ผู้บริหารต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ยอมรับสิ่งใหม่กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ความคิดใหม่ๆ รวมทั้งกล้าเผชิญหน้าและยอมรับการเปลี่ยนแปลง หลักข้อนี้จะทำให้ผู้บริหารหรือผู้นำเป็นคนสำคัญต่อการตัดสินใจของโรงเรียน เพราะผู้นำจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ เสนอความคิดใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ และงานวิจัยของ บรรเจิด อินทร์กล้า (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพจริงตามทัศนะของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ด้านการมีผลงานที่แสดงถึงความชำนาญในการบริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้นำทางการศึกษาและด้านการมีจิตวิญญาณนักบริหาร ส่วนคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามทัศนะครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ด้านการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านการมีผลงานที่แสดงถึงความชำนาญในการบริหาร

สถานศึกษา ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเป็นผู้นำทางการศึกษา และด้านการมีจิตวิญญาณนักบริหาร

เมื่อพิจารณาข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้ใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ปัจจุบัน เผยแพร่ให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาได้รับรู้อยู่เสมอ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเป็นผู้นำด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารเป็นคุณลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพและพัฒนาวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิทยาการใหม่ ๆ ในด้านการบริหาร มีการศึกษาเอกสาร ตำราทางวิชาการและนำมาเผยแพร่ให้ความรู้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อเป็นผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพ (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์, 2554, น. 90) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เหมรัฐ อินสุข, นิรุติ คุรุทหลวง และสมชาติ บุญมัติ (2552, น. 77-78) ที่ได้สรุปคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารว่าควรมีลักษณะดังนี้ 1) การเข้าร่วมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านการบริหารองค์การในรูปแบบต่าง ๆ แนวใหม่ 2) การนำข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศมาใช้ในการพัฒนางานด้านการบริหารอย่างเป็นระบบ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง 3) พัฒนาคณะกรรมการศึกษาให้สอดคล้องกับการบริหารงานตามบริบทขององค์การ 4) สร้างผลงาน วิชาการและเผยแพร่อยู่เสมอ 5) พัฒนาคณะกรรมาธิการให้มีความพร้อมด้านการช่วยเหลือผู้ได้บังคับบัญชา 6) สามารถคิดค้นผลิตสื่อ เครื่องมือ เทคนิควิธีในการบริหารการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ 7) สามารถเป็นวิทยากรในการประชุม อบรม สัมมนา การพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาและวิชาชีพครู 8) สามารถสร้างความรู้ใหม่ทางด้านการบริหารการศึกษาและนำเสนอในการประชุม อบรม สัมมนา และงานวิจัยของ บรรเจิด อินทร์กล้า (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามทัศนะของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี ได้พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพจริงตามทัศนะของครูโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ด้านการมีผลงานที่แสดงถึงความชำนาญในการบริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้นำทางการศึกษาและด้านการมีจิตวิญญาณนักบริหาร ส่วนคุณลักษณะ

ของผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพตามทัศนคติโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาด้านการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร ด้านการมีผลงานที่แสดงถึงความชำนาญในการบริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเป็นผู้นำทางการศึกษา และด้านการมีจิตวิญญาณนักบริหาร

5.3.1.5 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการกำหนดนโยบายจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาถือการปฏิบัติตามแนวทางของหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าที่นำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา (สำนักนายกรัฐมนตรี้, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสงค์ ปาสิงห์ (2548, บทคัดย่อ) ที่พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก โดยด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากกว่าด้านอื่น และงานวิจัยของ บุญเพ็ง พิลาถ้ำ (2548, บทคัดย่อ) พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีต่อคุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเจตคติ ด้านทักษะด้านอื่นๆ และและด้านความรู้ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) บุคคลมีคุณธรรม จริยธรรมประจำใจ โดยสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ได้อย่างสม่ำเสมอ 2) ควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารการศึกษา สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้านการศึกษาได้อย่างฉับไวมีประสิทธิภาพ 3) เป็นบุคคลที่มีอุดมการณ์ในการทำงาน โดยไม่เข้าไปฝักใฝ่กับการเมือง 4) เป็นบุคคลที่มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 5) สามารถปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น 6) มีความเสียสละคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว 7) ใช้เหตุและผลในการตัดสินใจดำเนินงาน 8) เป็นบุคคลที่ยึดกฎระเบียบของทางราชการในการปฏิบัติ 9) เป็นผู้มีความหนักแน่นในตนเองและสามารถตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผลได้

และ 10) ควรเป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของสังคมสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองย้อม สาครสูงเนิน (2548, บทคัดย่อ) พบว่าพฤติกรรม การบริหารด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมทุกด้านมีระดับ พฤติกรรมการบริหารทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ พฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรม จริยธรรมในการครองคน พฤติกรรมการบริหาร ด้านคุณธรรม จริยธรรมในการครองตนและพฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรม จริยธรรมในการครองงาน

เมื่อพิจารณาข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติตาม หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ศรัทธาและรักในวิชาชีพครูมีวิญญานความเป็นครู ยอมรับ การเปลี่ยนแปลงในองค์การชุมชนให้ความเชื่อถือ (วิระยุทธ ชาติตะกานัญญ์, 2548, น.112-113) และ ธีระ รุญเจริญ (2553, น. 128-131) ที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง ยึดระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง โปร่งใส ยุติธรรม ซื่อสัตย์ไม่คอร์รัปชั่น อดทน อดกลั้น รับฟังคิดและชอบเป็นคนดีของสังคม สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559 ที่กล่าวถึงแผนพัฒนาการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559 ที่มีพันธกิจ คือ 1) ยกระดับคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาสู่สากล 2)เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และ3) พัฒนาระบบการจัดการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วน (สำนักนายกรัฐมนตรื, 2554)

5.3.1.6 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาใน อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านประสานสังคม และชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้านซึ่งเป็นไปตามหลักการและแนวทฤษฎีของกริฟฟิธส์ (Friffiths D.E.)ได้แก่ 1) ผู้นำในฐานะผู้มีคามคิดริเริ่ม 2) ผู้นำในฐานะผู้จัดการปรับปรุงแก้ไข 3) ผู้นำในฐานะผู้ให้การ ยอมรับนับถือ 4) ผู้นำในฐานะผู้ให้การช่วยเหลือ 5) ผู้นำในฐานะผู้พูดที่เก่ง 6) ผู้นำในฐานะ ผู้ประสานงานที่ดี 7) ผู้นำในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี และนพพงษ์ บุญจิตราคุล ได้เพิ่มเติมมาอีก 2 ด้าน

คือ 8) ผู้นำในฐานะเป็นนักเปลี่ยนแปลง และ 9) ผู้นำในฐานะผู้วางพื้นฐานหรือควบคุมมาตรฐานทางพฤติกรรมให้กับผู้อื่น (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เหมรัฐ อินสุข, นิรุติ ทรุทหลวงและสมชาติ บุญมดี (2552, น.71-72) ได้สรุปคุณลักษณะความเป็นมืออาชีของผู้บริหารสถานศึกษาด้านประสานสังคมและชุมชนว่าควรมีลักษณะดังนี้ 1) สามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชน 2) สามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยมีเป้าหมายเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 3) สามารถระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา 4) เป็นผู้นำชุมชนทำให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชน โดยวิธีการศึกษาในรูปแบบต่างๆ 5) สามารถจัดทำแผนพัฒนาการส่งเสริมโดยใช้ชุมชนและสังคมส่วนร่วมกับสถานศึกษา 6) สร้างระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา 7) สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา 8) สามารถทำให้ชุมชนยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถในการปฏิบัติตนทั้งในด้านคุณธรรม ศีลธรรม วัฒนธรรมและการดำรงชีวิต

เมื่อพิจารณาข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่างๆ ให้ปรากฏต่อสายตาคณาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ตามหลักการและทฤษฎีของแคทซ์ (Katz, 1974) อันปรากฏให้เห็นเด่นชัดแก่คณาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของอีสตัน (Easton, 1974) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของคณบดีผิวดำที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในรัฐแถบภาคตะวันตกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกาโดยกลุ่มประชากร คือ คณบดี 58 คน สอบถามคณบดี โดยใช้แบบสอบถาม 39 คนและใช้สัมภาษณ์ 19 คน สอบถามเกี่ยวกับบุคลิกและความสามารถพื้นฐานหน้าที่ ความสัมพันธ์กับอธิการบดีและหัวหน้าแผนกวิชา หน้าที่ในการบริหารกับคุณสมบัติทางการบริหาร และคุณลักษณะความสามารถของอธิการบดีจะนำไปสู่ความสำเร็จได้แก่ ความสามารถในการทำงานกับประชาชน การจัดองค์การการเป็นผู้นำ การศึกษาและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ได้รับการเคารพและความไว้วางใจจากคณาจารย์เชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มและความรู้ทั่วไป และสอดคล้องกับ แม็กนุสัน (Magnuson, 1971, p. 78-91) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โดยจำแนก

คุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนออกเป็น 2 คุณลักษณะได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ มีความสามารถในการติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีและให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือและมีเวลาสำหรับผู้อื่น ให้ความสำคัญบุคคลอื่น ๆ มีความสามารถในการวางแผนและจัดระเบียบงาน รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น ๆ และรู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่ 2) คุณลักษณะส่วนตัว ประกอบด้วย คุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ มีวิจรรย์คุณธรรมและความซื่อสัตย์ มีความซื่อสัตย์ และจงรักภักดี มีความรู้กว้างขวางเป็นผู้สติไม่ใช้อารมณ์ มีความจริงใจ มีความเป็นมิตร มีอารมณ์ขัน มีใจกว้างและเปิดเผย มีความเสมอต้น เสมอปลาย มีความเมตตาปราณีและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

5.3.2 ผลการศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า สถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย สอดคล้องกับวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความจำเป็นด้านกระบวนการดำเนินงานพัฒนาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านพัฒนาปัจจัยสนับสนุนตามลำดับซึ่งความสอดคล้องของมาตรฐานในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกตามมิติความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ พบว่า มาตรฐานฯ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมากและมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลางจำนวน 5 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาและทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสาร มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนเป็นพลเมืองอาเซียน ดำรงชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นพลเมืองอาเซียน และมาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน รองลงมามาตรฐานที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลางและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางมีจำนวน 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และมาตรฐานที่ 5 มีศักยภาพในการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อ

พัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน ส่วนมาตรฐานที่มีความเหมาะสมในระดับมากและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ที่อยู่ในระดับมาก มีจำนวน 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 6 ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และเมื่อพิจารณารายด้าน ดังนี้

5.3.2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้มีการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านต่างสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความจำเป็นด้านกระบวนการดำเนินงานพัฒนาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านพัฒนาปัจจัยสนับสนุนตามลำดับ และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ที่ได้กำหนดกำหนดคุณภาพผู้เรียนตามแนวทางการดำเนินงาน โรงเรียนมาตรฐานสากล ว่าควรมีคุณลักษณะผู้เรียนที่เป็นผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลเมืองโลกไว้ 5 ข้อด้วยกันคือ 1) ผู้เรียนเป็นเลิศด้านวิชาการ 2) ผู้เรียนสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา 3) ผู้เรียนมีความกล้าหาญทางความคิด 4) ผู้เรียนผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และ 5) ผู้เรียนร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก

โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้เรียนมีความตระหนักในคุณค่าความเท่าเทียมกันของมนุษย์ถึงแม้จะต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกฎบัตรอาเซียนที่จะช่วยส่งเสริมให้ไม่ใช้กำลังในการแก้ปัญหา การยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชนและการส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554, น.109) สอดคล้องกับมาตรฐานในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่ได้ระบุเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน ว่าเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนในด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านความรู้ ได้แก่ ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน มีทักษะทางภาษาและทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาอาเซียนได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศในสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา) สามารถใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เป็นพลเมืองอาเซียนสามารถดำรงชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีส่วนร่วมในการแสดง

ความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีภาวะผู้นำเห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี มีความสามารถในการจัดการและควบคุมตนเอง ภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นพลเมืองอาเซียน ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล (การระบธรรม ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม สันติวิธีและสันติธรรม)

5.3.2.2 ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (2555) ได้มีนโยบายส่งเสริมพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางการกระจายอำนาจ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้กำหนดคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเป็นการสร้างมาตรฐานในการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาในด้านครูที่มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อการพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งครูต้องมีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญผ่านการประเมินระดับชาติ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารผู้สอนใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการเผยแพร่ผลงานทั้งระบบออนไลน์ และออฟไลน์ ใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ทั้งในประเทศ และในกลุ่มประชาคมอาเซียน ใช้ประสบการณ์วิจัยสื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาราชการของประเทศสมาชิกอาเซียน ด้านผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพ มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผสานภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนด้านหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษามีหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน นั่นคือหลักสูตรสถานศึกษาเหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน จัดรายวิชาและกิจกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ สนับสนุนครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน

ได้ลงมือได้ปฏิบัติจริงจนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง นิเทศภายใน กำกับติดตามตรวจสอบและนำผลปรับปรุงการเรียนการสอน และงานวิจัยของ ชัยอนันต์ หาญจิต (2555, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารสถานศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาในประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมื่อพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีความเหมาะสมกับการขับเคลื่อนการศึกษาในประชาคมอาเซียนทั้งบนเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แนวทางขับเคลื่อนการศึกษาของประชาคมอาเซียนมีความเหมาะสมกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงในทุกแนวทางทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และการบริหารสถานศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาในประชาคมอาเซียนในทุกด้าน โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

โดยข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการ (2554) ได้มีการกำหนดการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาให้มีความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนและเตรียมตัวเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่ต้องเผชิญในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กำหนดคุณภาพการจัดการศึกษาตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลไว้ 4 ด้านด้วยกัน คือ 1) ด้านคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ด้านระบบการบริหารจัดการ 3) ด้านปัจจัยพื้นฐานในสถานศึกษา 4) ด้านเครือข่ายในการพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บิสเซล (Bizzell, 2011, Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาในเขตชนบทของเวอร์จิเนีย ซึ่งได้สัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 13 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้สรุปประเด็นที่ผู้บริหารต้องการในพัฒนาตนเองสู่ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ได้แก่ 1) ด้านบทบาทในการเป็นผู้นำ 2) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) ด้านคุณธรรม จริยธรรมและพฤติกรรมของผู้บริหาร 4) ด้านเทคโนโลยี และ 5) ด้านเทคนิคพัฒนาวิชาชีพครู

5.3.2.3 ด้านคุณภาพการสร้างสรรค์องค์ความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (2555) มีการส่งเสริมการจัดการสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในทุกจุดของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และเตรียมพร้อมในการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2554) ได้กำหนดคุณภาพการสร้างสรรค์องค์ความรู้ตามมาตรฐานการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเป็นการที่สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งผู้บริหารมีความสามารถในการประสานภาคีเครือข่าย เพื่อการร่วมมือในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน นิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับภาคีเครือข่ายในกลุ่มประชาคมอาเซียน และคณะกรรมการสถานศึกษากำกับ ดูแล และขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

โดยข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดป้ายนิเทศ มีธงชาติอาเซียน เป็นต้น ทั้งนี้เป็นเพราะองค์การแห่งการเรียนรู้ว่าเป็นองค์การที่บุคคลในองค์กรสนใจ และใฝ่หาที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ มีการขยายขอบเขตของแบบแผนของการคิด เป็นที่ซึ่งสามารถสร้างแรงบันดาลใจใหม่ๆ ได้อย่างอิสระ และเป็นที่ยังสมาชิกขององค์การมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (พรทิพย์ ไชยประณีธาน , 2553, น. 27) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อดิพันธ์ อมาตยคง (2552, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามอยู่ในระดับมาก

5.3.3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า

5.3.3.1 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด

มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r = 0.68$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจัดระบบที่ดีกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 (2555) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะเป็นองค์กรขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาขึ้นพื้นฐานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 โดยกำหนดเป็นนโยบายและกลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งในสถานศึกษาและชุมชนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของครู นักเรียน และบุคคลทั่วไป โดยให้มีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง จัดระบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น เครือข่ายการวิจัย เป็นต้น และให้ความสำคัญในการบริหารงานบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางการกระจายอำนาจเน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน อันเป็นการพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้เต็มตามศักยภาพสู่การเป็นมืออาชีพ ซึ่งตรงกับ ชินวรณ์ บุญเกียรติ (2553) ได้กล่าวไว้ว่าการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาของไทย เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี.ศ.2558 การสร้างประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษาให้ประเทศไทยเป็น Education Hub มีการเตรียมความพร้อมในด้านกรอบความคิด คือ แผนการศึกษาแห่งชาติ ที่จะมุ่งสร้างความตระหนักของผู้คนไทยในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้ เป็นคนของประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะให้พร้อมจะอยู่ร่วมกันและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษาโดยให้มีการร่วมมือกันใน 3 ด้านคือ ด้านพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและจัดการศึกษาสอดคล้องกับ ดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องอนาคตของการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2564) และผลการศึกษาพบว่าการศึกษาไทยใน 10 ปีข้างหน้าต้องเผชิญกับแนวโน้มสำคัญการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ซึ่งการศึกษาไทยต้องพัฒนา 8 ด้านดังนี้ 1) ด้านคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านครูผู้สอนที่ต้องรู้ศักยภาพนักเรียนเป็นรายบุคคล 4) ด้านความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค 5) ด้านมาตรฐานวิชาชีพ 6) ด้านการสนับสนุนของรัฐบาล 7) ด้านค่านิยมในการเรียนอาชีวศึกษา และ 8) ด้านการบริหารจัดการที่ต้องเป็นอิสระ

5.3.3.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์รองลงมา คือ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประสานสังคมและชุมชนกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r = 0.67$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ได้แก่ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปไปยังสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและองค์กรภายนอก เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาให้เดินหน้าต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 (2555) ก็ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะเป็นองค์กรขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 โดยกำหนดเป็นนโยบายและกลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษา ซึ่งตรงกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2554, น. 90) ได้กล่าวถึงการเป็นผู้นำด้านประสานสังคมและชุมชน ว่าเป็นคุณลักษณะการเป็นผู้นำในการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อชุมชนและสังคมสามารถประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย และการบริหารในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ แอสตัน (Easton, 1974) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของคณบดีที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในรัฐแถบภาคตะวันตกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกาโดยกลุ่มประชากร คือ คณบดี 58 คน สอบถามคณบดี โดยใช้แบบสอบถาม 39 คน และใช้สัมภาษณ์ 19 คน สอบถามเกี่ยวกับบุคลิกและความสามารถพื้นฐานหน้าที่ ความสัมพันธ์กับอธิการบดีและหัวหน้าแผนกวิชา หน้าที่ในการบริหารกับคุณสมบัติทางการบริหาร และคุณลักษณะความสามารถของอธิการบดีจะนำไปสู่ความสำเร็จได้แก่ความสามารถในการทำงานกับประชาชน การจัดองค์การ การเป็นผู้นำ การศึกษาและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ได้รับการเคารพและความไว้วางใจจากคณาจารย์ เชื่อมมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มและความรู้ทั่วไป และงานวิจัยของ สโตกคิลล์ (Stogdill, 1984, p. 74-75) ที่ได้วิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำระหว่างปีค.ศ.1948 – 1970 โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้นำ ในด้านคุณลักษณะทางสังคม

ประกอบด้วย ทักษะในการสร้าง สัมพันธภาพและร่วมมือกับผู้อื่น เข้าสังคมได้ดี เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น การประสานงานที่ดี และมีความชำนาญในการสื่อสาร และแม็กนุสัน (Magnuson, 1971, p. 78-91) ก็ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้จัดการ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โดยจำแนกคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียน ออกเป็น 2 คุณลักษณะโดยคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ มีความสามารถในการ ติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีและให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือและมีเวลาสำหรับผู้อื่น ให้ความสนใจบุคคลอื่นๆ มีความสามารถในการวางแผนและจัดระเบียบงาน รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่นๆ และรู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่

5.3.3.3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r = 0.43$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 (2555) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะเป็นองค์กรขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 แต่เนื่องจากว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ไม่มีโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการให้นำร่องสู่ประชาคมอาเซียนทั้งที่เป็น Sister School, Buffer School หรือแม้กระทั่ง ASEAN Focus School และอาจทำให้การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนไม่ตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งตรงกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ พบว่าความต้องการจำเป็นด้านคุณภาพผู้เรียน ลำดับความจำเป็นสูงสุด คือผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ รองลงมาคือผู้เรียนมีทักษะการคิดแก้ปัญหา และผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและรักการเรียนรู้ตามลำดับ และตรงกับ ชินวรรณ บุญเกียรติ (2553) ได้กล่าวไว้ว่าการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาของไทย เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ.2558 การสร้างประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษาให้ประเทศไทยเป็น Education Hub ต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านรอบความคิด

คือ แผนการศึกษาแห่งชาติ ที่จะมุ่งสร้างความตระหนักรู้ของคนไทยในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนของประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะให้พร้อมจะอยู่ร่วมกันและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษาโดยให้มีการร่วมมือกันใน 3 ด้านคือ ด้านพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องอนาคตของการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554-2564) และผลการศึกษาพบว่าการศึกษาไทยใน 10 ปีข้างหน้าต้องเผชิญกับแนวโน้มสำคัญการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนซึ่งการศึกษาไทยต้องพัฒนา 8 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านครูผู้สอนที่ต้องรู้ศักยภาพนักเรียนเป็นรายบุคคล 4) ด้านความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค 5) ด้านมาตรฐานวิชาชีพ 6) ด้านการสนับสนุนของรัฐบาล 7) ด้านค่านิยมในการเรียนอาชีวศึกษา และ 8) ด้านการบริหารจัดการที่ต้องเป็นอิสระ และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความจำเป็นด้านกระบวนการดำเนินงานพัฒนาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านพัฒนาปัจจัยสนับสนุนตามลำดับ ซึ่งความสอดคล้องของมาตรฐานในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกตามมิติความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ พบว่า มาตรฐานฯ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมากและมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลางจำนวน 5 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาและทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้และการสื่อสาร มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนเป็นพลเมืองอาเซียน ดำรงชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นพลเมืองอาเซียน และมาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน รองลงมามาตรฐานที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลางและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางมีจำนวน 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และมาตรฐานที่ 5 มีศักยภาพในการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

5.4.1.1 จากผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดระบบที่ดี ดังนั้นผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมการจัดระบบให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะการที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการจัดระบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษาทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น เครือข่ายการวิจัย เครือข่ายวิชาการ เป็นต้น

5.4.1.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ในการพูด การใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียนในการสื่อสารอย่างน้อย 2 ภาษา

5.4.1.3 ผลการวิจัยจากตารางที่ 4.14 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการกับการเตรียมความพร้อมฯ ด้านคุณภาพผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะส่งเสริมความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านวิชาการ เพื่อส่งผลในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และกฎบัตรอาเซียน มีภาวะผู้นำ มีความตระหนักในคุณค่าความเท่าเทียมกันของมนุษย์ถึงแม้จะต่างเชื้อชาติ ต่างภาษามีการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และมีวิธีคิดอย่างถูกต้อง ตามหลักการหรือหลัก

วิชาการพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระบุปัญหาและการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี และสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารให้ได้ อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศในสมาชิกอาเซียน)

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพผู้บริหารสถานศึกษาให้ครอบคลุมผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 และเขตพื้นที่การศึกษาอื่น

5.4.2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบแนวทางในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น

5.4.2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประชาคมอาเซียนสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2555). ประเทศไทยกับการเตรียมความพร้อมก้าวเป็นประชาคมอาเซียน: มิติด้านการศึกษา. วารสารรัฐสภาสาร, 60(3), 38.
- กมล ภูเจริญ. (2547). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ปกรณ์ศิลป์ พรินติ้ง.
- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2540). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กชกร นิมกระโทก. (2547). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพยุคปฏิรูปการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ. 2540 ในทัศนะผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 3-4 ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี).
- กรมวิชาการ. (2544). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา กรอบและแนวการดำเนินงาน. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมอาเซียน, กระทรวงการต่างประเทศ. (2555). เกี่ยวกับอาเซียน. สืบค้นจาก <http://www.mfa.go.th/asean/th/other>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2548). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 2547. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2554). แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2554). การศึกษา: การสร้างประชาคมอาเซียน 2558. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2552). กฎบัตรอาเซียน. สืบค้นจาก <http://www.asean.moe.go.th/index.php?option>,
- _____. (2550). กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่124. ตอนที่ 24ก.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- กองบรรณาธิการ. (2555). อาเซียนกับการเปลี่ยนแปลงในปี 2558. *นิตยสารยุทธโทย*, 120(4), (กรกฎาคม-กันยายน), 52-53.
- การเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. (2554). สืบค้นจาก http://www.baanjommyut.com/library_2/asean_community/11.html
- กำจัด บุญพันธ์. (2548). การแก้ปัญหาการปรับปรุงและพัฒนางานของวิทยาลัยเทคนิคยะลา. เอกสารประกอบการขอกำหนดตำแหน่งผู้อำนวยการ ระดับ 9, วิทยาลัยเทคนิคยะลา.
- จรรยาพร ธรณินทร์. (2551). ความหมายและหลักการของคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และธรรมภิบาล. สืบค้นจาก <http://www.charuaypontorranin.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=5375831&Ntype=6>
- จำลอง นักฟอน. (2548). การรู้จักและเข้าใจตนเอง:ฐานในการพัฒนาตนเอง. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/wijai/road%20map.htm>
- จิรินทร์ แสกระโทก. (2551). การศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2555). ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน: การศึกษาบริบทแห่งความท้าทาย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14(3), (กันยายน-ธันวาคม), 116.
- ชนากัทธ เกิดประกอบ. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- ช่ออ่อน วงศ์เล็ก. (2548). การบริหารสู่ความเป็นเลิศ. สืบค้นจาก: <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/410605>
- ชัยอนันต์ หาญจิต. (2555). การศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารสถานศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาในประชาคมอาเซียนของโรงเรียน สังกัดสำนักการศึกษาเมื่อพัทยา จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชินวรณ์ บุญยเกียรติ. (2553). การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาของไทย เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. สืบค้นจาก <http://www.chinnaworn.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=539155790&Ntype=1>
- ดวงนภา มกรานุรักษ์. (2554). อนาคตของการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า(พ.ศ.2554-2564). (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น)
- ถวิล อรัฐเวศ. (2544). นักบริหารมืออาชีพในยุคเขตพื้นที่การศึกษา. วารสารวิชาการ, 4(2) (กุมภาพันธ์), 15-19.
- ทองยิ้ม สาครสูงเนิน. (2548). การศึกษาพฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- ธงชัย สันติวงษ์. (2542). การบริหารบุคคล **Personal Management**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2554). โน้ตย่อบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- _____. (2554). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ตีรณสาร.
- นุสรณ์จิต ธรรมศิริ. (2544). การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยระหว่างโรงเรียนสังกัดเทศบาลกับโรงเรียนสังกัดเอกชน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, สถาบันราชภัฏเพชรบุรี).
- บรรเจิด อินทร์กล้า. (2549). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามทัศนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บุษราภรณ์ จรดล. (2550). การศึกษาคูณลักษณะที่เป็นจริงกับคุณลักษณะที่คาดหวังของผู้บริหาร
โรงเรียนในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็น
ภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขต
กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2552). การแปรผลเมื่อใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า.
สืบค้นจาก http://www.kroobannok.com/news_file/p11530351030.pdf.
- บุญเพ็ง พิลาถ้ำ. (2548). คุณสมบัติผู้บริหารการศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- ประสงค์ ปาสังห์. (2548). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของ
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดลำปาง.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง).
- ประสิทธิ์ ชูณิกากอน. (2549). คุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมืออาชีพที่ชุมชนต้องการในเขตพื้นที่
การศึกษามุกดาหาร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ประยุทธ์ ประทุมทิพย์. (2544). โรงเรียนที่ปราศจากความล้มเหลว. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนา
ความก้าวหน้ากรุงเทพมหานคร.
- ป๋นรศ มาลากุล ณ อยุธยา. (2554). แนวคิดเรื่ององค์กรที่เรียนรู้. สืบค้นจาก <http://www.polsci.chula.ac.th/pa/panaros.htm>
- ปาริฉัตร สังขะนันท์. (2554). องค์กรอัจฉริยะ องค์กรแห่งการเรียนรู้. สืบค้นจาก http://dss.go.th/dssweb/st_articles
- ปิยพจน์ ตูลาชม. (2549). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสระแก้ว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- ผุสดี สมณา. (2550). การบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เชียงราย เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พรทิพย์ ไชยประณีตธาน. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทวัฒนธรรมองค์กรและการเป็น
องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา).
- พรพิมล นิยมพันธ์. (2550). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและ
ครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตรา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์).
- พระประสิทธิ์ วิชโย. (2552). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- พัญญา วงศ์เลขา. (2554). กลไกขับเคลื่อนการศึกษา...ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน. สืบค้นจาก
<http://social.obec.go.th/node/81>
- มงคล ตีระดิเรก. (2548). การบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา
เชียงราย เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- มนตรี ดวงจิโน. (2546). เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. ปัตตานี: เพื่อนคอม.
มารินทร์ เมฆดี. (2547). คุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 5 ตามเกณฑ์มาตรฐาน
การศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล และเมืองพัทยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- รังสิทธ์ มังคละศิริ. (2551). คุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาหนองคาย เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2550). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. สืบค้นจาก
<http://www.royin.go.th/th/home/>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2548). **องค์กรแห่งการเรียนรู้และการบริหารความรู้**. กรุงเทพฯ: เฟื่องฟ้า
- วราภรณ์ อริยชนพล. (2552). **การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา).
- วัฒนา โรจน์เจริญชัย. (2553). **การบริหารงานวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเบญจมิตร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- วิเศษศักดิ์ โคตรอาษา และคณะ. (2542). **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: ธีรด์เวฟ เอ็ดดูเคชั่น.
- วิษญาพร สุวรรณเทน. (2541). **ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยงต่อความรู้และความพร้อมในบทบาทพยาบาลที่เลี้ยงของพยาบาลประจำการห้องคลอด**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- วิชุดา หารรษาจารย์พันธ์. (2540). **ผลการศึกษาความพร้อมในการปฏิบัติบทบาทวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 สถาบันการศึกษาเอกชน**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- วีระยุทธ ชาคะกาญจน์. (2548). **เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2547). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารมืออาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. (2550). **สมรรถนะหลักของผู้บริหารในยุคปฏิรูปภาวะผู้นำ:สมรรถนะหลักของผู้บริหารในยุคปฏิรูป**. สืบค้นจาก http://www.kruinter.com/show.php?id_quiz=64&p=1
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2545). **องค์กรและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: พัฒนา.
- สไวก พลพุทธ. (2550). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดหนองคาย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2545, มิถุนายน). สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. เอกสาร
ประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ
หลักสูตรผู้บริหาร. โรงแรมเอส.ดี.อเวนิว กรุงเทพมหานคร.
- สมชาย เทพแสง. (2543). Professional Director. วิทยากร, 6(99), 15-16.
- สมชาย เทพแสง และอรจิรา เทพแสง. (2549). ผู้นำยุคใหม่ หัวใจของการปฏิรูป. (พิมพ์ครั้งที่ 1).
นนทบุรี: อัลฟามีเลินเนียม.
- สมบัติ บุญประเคน. (2544). ผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษาตามลักษณะ 5 ป.. วารสารครูขอนแก่น, 1(2),
20-21.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พ.ศ.2555-2558. สืบค้นจาก http://www.pathum2.net/main/index.php?option=com_content&view=article&id=955&Itemid=175
- _____. (2555). สารสนเทศ. สืบค้นจาก [http://www.ptt2.go.th/index.php?option=com_content
&view=article&id=343&Itemid=44](http://www.ptt2.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=343&Itemid=44)
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2547). การพัฒนาองค์กรและบุคลากร แนวคิดใหม่ในการพัฒนา
ทรัพยากรบุคคล. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แผนปฏิบัติราชการสี่ปี(2555-2558) ของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นจาก [http://www.obec.go.th/
node/13751](http://www.obec.go.th/node/13751)
- _____. (2554). การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายงานการวิจัย). กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2553). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ชุมนุม
การเกษตรแห่งประเทศไทย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). คู่มือการกำหนดสมรรถนะในข้าราชการพลเรือน: คู่มือสมรรถนะทางการบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: ประชุมช่าง.
- _____. (2544). คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). คู่มือการประชุมสัมมนาคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ปีงบประมาณ 2541. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2554). ประเทศไทยกับอาเซียน. กรุงเทพมหานคร: กรมประชาสัมพันธ์.
- _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษา(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 127. ตอนที่ 45 ก.
- _____. (2553). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 127 ตอนที่ 45 ก. 22 กรกฎาคม.
- _____. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 128 ตอนพิเศษ 152 ง. 14 ธันวาคม.
- _____. (2549). ประกาศคณะกรรมการคुरुสภา เรื่อง สาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 123 ตอนที่ 56 ง. 8 มิถุนายน.
- _____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก. 19 ธันวาคม.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 62 ก. 6 กรกฎาคม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

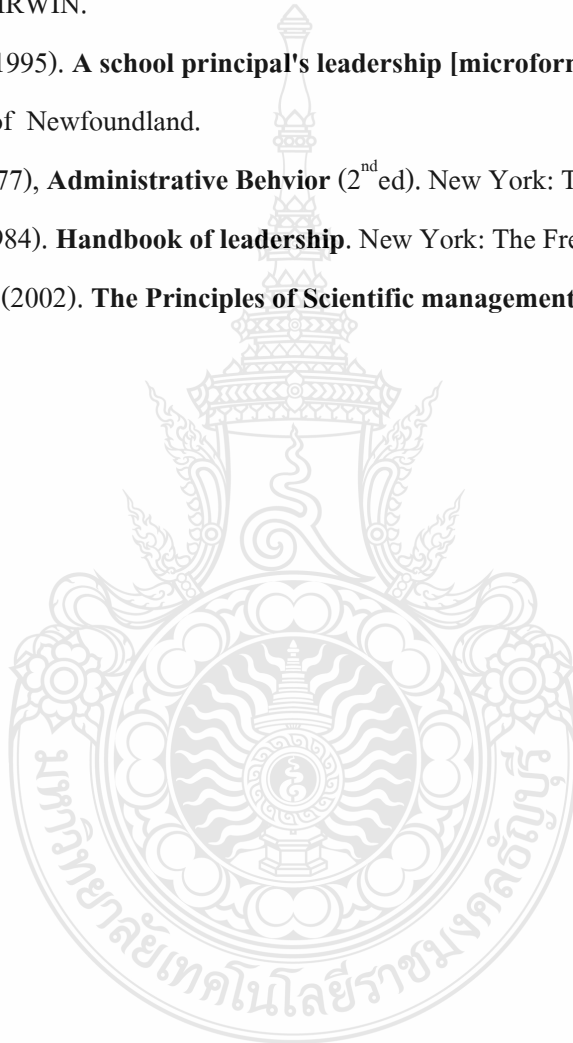
- _____. (2546). พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 100 ก ตุลาคม.
- สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. (2552). นโยบาย 5 ประการของกระทรวงศึกษาธิการตามปฏิญญาอาเซียน. สืบค้นจาก <http://www.bcca.go.th/asean/?name=EducationPolicy>
- สุชาดา กิระนันท์. (2541). เทคโนโลยีสารสนเทศสถิติ: ข้อมูลในระบบสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพล วงสินธ์. (2545). การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิชาการ, 5, 29-30.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2554). การศึกษาไทยสู่ประชาคมอาเซียน: ศักยภาพและความพร้อมเชิงระบบ. สืบค้นจาก <http://www.addkute3.com>
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2543). สุ่มิติการเป็นนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. วารสารวิชาการ, 3(6), 70-75.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2549). นักบริหารมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เหมรัฐ อินสุข, นิรุติ ครุฑหลวงและสมชาติ บุญมัติ. (2552). การศึกษาคณะลักษณะความเป็นมืออาชีพระของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- อดิพันธ์ อมาตยคง. (2552). การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม. (ค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- อนันต์ งามสะอาด. (2552). ชีวิตคุณภาพ(The Good Life). สืบค้นจาก <http://www.sisat.ac.th/main/index.php/component/content/article/36-dranand-workload/374--knowledge-base-society>
- อนุชา กอนพวง. (2550). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นผู้บริหารมืออาชีพระในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- อภิรักษ์ ทองจรัส. (2548). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามแนวปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละโวทัย เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์).
- อรอุมา แก้วสว่าง. (2548). การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). ผู้มือบริหารมืออาชีพ. วารสารบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 1(1), 23-32.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Bizzell, Brad E. (2011). **Professional Development of School Principals in the Rural Appalachian Region of Virginia**. Blacksburg, Virginia.
- Cohen J. (1988). **Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences**(2nd). Hillsdale, NJ. Lawrence Erlbaum Associates.
- Cronbach, L.J. (1984). **Essentials of Psychological testing Fourth Edition**. New York : Harper&Row
- Drake, T.L. and Roe, W.H. (1996). **The Principalship** (3rd ed). New York : Macmillan.
- Drucker, Peter f. (1954). **The Practice of Management**. New York: Harper&Row, Publishers.
- Easton, William D. (1974, May). Survey of the Characteristics of the Successful Black Deans in Predominantly in the Southeastern United States. **Dissertation Abstracts International**, **34**(11), 6894-A
- Garvin, D.A. (1993). Building a Learning Organization. **Harvard Business Review**, **71**(4), 78-91.
- Gulick, Luther and Lydall Urwick. (1956). **Paper on Science of Administration**. New York: Institute of Public of Administration Columbia University.
- Hoy, Wayne K. & Miskel, Cecil G. (2001). **Educational Administration: Theory, Research and Practice**. 6th ed. New York : McGraw-Hill.
- Katz, Robert L. (1974, September-October). Skill of An Effective Administrator. **Harvard Business Review**, **5**(3), 90-102.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. **Education and Psychological Measurement**, **30**(3).
- Laudon, Kenneth C. & Laudon, Jane P. (2001). **Essentials of management information systems : Organization and technology in the enterprise** (4th ed). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Likert, Rensis F. (1961). **New Pattern of Management**. New York: McGraw-Hill.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Magnuson, W.C.. (1971). The characteristics of Successful School Business Managers.
Dissertation Abstracts International, 32(5), 78-91.
- Marquardt, J. Michael & Angus Reynolds. (1994). **The Global Learning Organization**.
New York: IRWIN.
- Northcott, Carol A.. (1995). **A school principal's leadership [microform] : vision to reality**.
University of Newfoundland.
- Simon,Herbert A. (1977), **Administrative Behavior** (2nd ed). New York: The Free Press.
- Stogdill, Ralph M. (1984). **Handbook of leadership**. New York: The Free Press.
- Taylor, Frederick W.. (2002). **The Principles of Scientific management**. New York: Harper.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย

1. นายวิชัย ภูพรายงาม	ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ (คศ.3) โรงเรียนชุมชนเลิศพินิจพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. ผศ.ดร.ประนอม พันธุ์ไสว	หัวหน้าสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. ดร.ธัญญภรณ์ เลาะห์เพ็ญแสง	อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. ดร.ต้องลักษณะ จิรวัชรกร	อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
5. นายชัยอนันต์ มั่นคง	อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา โทร. 025493207

ที่ ศธ 0578.02/ 1904

วันที่ ๑๘ ตุลาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง

เนื่องด้วย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดให้มีการสอบวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา ประจำปีภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556

ในกรณีนี้ คณะฯ ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถร่วมเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้กับ นายวงษ์เดือน ทองคำ รหัสประจำตัวนักศึกษา 115470208002-3 ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2556 ตั้งแต่เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป ห้องประชุม ชั้น 3 อาคารศึกษาศาสตร์ 1 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ตามรายละเอียดในตารางการสอบดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(นายเรืองศักดิ์ ภูธรธราช)

อาจารย์

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ที่ พธ 0578.02 / 0103

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
12110

๑๑ ตุลาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.เกียรติคำภิง คำสุระ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตารางการสอบวิทยานิพนธ์

เนื่องด้วย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดให้มีการสอบวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา ประจำปีการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556

ในกรณีนี้ คณะฯ ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความสามารถร่วมเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้กับ นายวงษ์เดือน ทองคำ รหัสประจำตัวนักศึกษา 115470208002-3 ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2556 ตั้งแต่เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม ชั้น 3 อาคารศึกษาศาสตร์ 1 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ตามรายละเอียดในตารางการสอบดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเรืองศักดิ์ กุชรธราช)

อาจารย์

รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 0 2549 3213

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา โทร. 025493207

ที่ ศธ 0578.02/ 1906.2

วันที่ ๑๙ ตุลาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.กล้าหาญ งาม น่าน

เนื่องด้วย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดให้มีการสอบวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา ประจำปีภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556

ในกรณีนี้ คณะฯ ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถร่วมเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้กับ นายวงษ์เดียน ทองคำ รหัสประจำตัวนักศึกษา 115470208002-3 ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2556 ตั้งแต่เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม ชั้น 3 อาคารศึกษาศาสตร์ 1 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ตามรายละเอียดในตารางการสอบดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(นายเรืองศักดิ์ ภูธรธราช)

อาจารย์

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา โทร. 025493207

ที่ ศต 0578.02/ 1404 -1

วันที่ ๑๑ ตุลาคม 2556

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์

เนื่องด้วย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดให้มีการสอบวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา ประจำปีการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2556

ในการนี้ คณะฯ ขอเรียนเชิญท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถร่วมเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้กับ นายวงษ์เดือน ทองคำ รหัสประจำตัวนักศึกษา 115470208002-3 ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2556 ตั้งแต่เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุม ชั้น 3 อาคารศึกษาศาสตร์ 1 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ตามรายละเอียดในตารางการสอบดังนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(นายเรืองศักดิ์ มุทธรธรรม)

อาจารย์

รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย

ตอนที่ 1
แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [ ] ที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
2. อายุ (ถ้าเกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)	☐ 21 - 30 ปี	☐ 31 - 40 ปี
	☐ 41 - 50 ปี	☐ 51 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา	☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
	☐ ปริญญาเอก	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
4. ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน	☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา	☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
	☐ ครู	☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน (ถ้าเกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)	☐ ต่ำกว่า/เท่ากับ 10 ปี	☐ 11 - 20 ปี
	☐ 21 - 30 ปี	☐ 31 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านวิชาการ						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลบนพื้นฐานความต้องการของนักเรียนและชุมชน					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการนิเทศ การสอนอย่างสม่ำเสมอ					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการจัดการความรู้และเปิดโอกาสให้ครูได้อบรม สัมมนา และแสวงหาความรู้ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัยของครูเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน					

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการบริหารจัดการ						
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ในการบริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
7	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน					
8	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวิธีการปฏิบัติงาน					
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมและเป็นกลาง สามารถเจรจาไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทข้อขัดแย้ง ได้อย่างสร้างสรรค์					
10	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระดมและบริหารทรัพยากรทางการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ					
ด้านการจัดระบบที่ดี						
11	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของครู นักเรียน และบุคคลทั่วไป					
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง					
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น เครือข่ายการวิจัย เป็นต้น					
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ					
15	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งในสถานศึกษาและชุมชน					
ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร						
16	ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความเป็นผู้นำขององค์กร และชุมชน ได้อย่างเหมาะสม					
17	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้นวัตกรรม เทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่ มาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารอยู่เสมอ					

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
18	ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมการอบรม สัมมนา การฝึกปฏิบัติ หรือ ศึกษาต่อในสถาบันต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีผลงานที่ได้รับการยกย่องจากหน่วยงานหรือ สถาบันต่างๆ ที่แสดงถึงการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ					
20	ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้ใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ปัจจุบัน เผยแพร่ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับรู้อยู่เสมอ					
ด้านคุณธรรม จริยธรรม						
21	ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และ ใจ โดยปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมคำสอนตามหลักศาสนา					
22	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึง ปฏิบัติ					
23	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และ ให้ความช่วยเหลือด้วยความเสมอภาคแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและ บุคคลทั่วไป					
24	ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความเชื่อถือและศรัทธาจากครู นักเรียนและ ผู้ปกครอง					
25	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร สถานศึกษา					
ด้านประสานสังคมและชุมชน						
26	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
27	ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ กับชุมชน					
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีการเผยแพร่ข้อมูลของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ต่อ ชุมชนและสังคมได้ทราบ					

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
29	ผู้บริหารสถานศึกษาให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง					
30	ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่างๆ ให้ปรากฏต่อสาขาคาครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ตอนที่ 3

แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

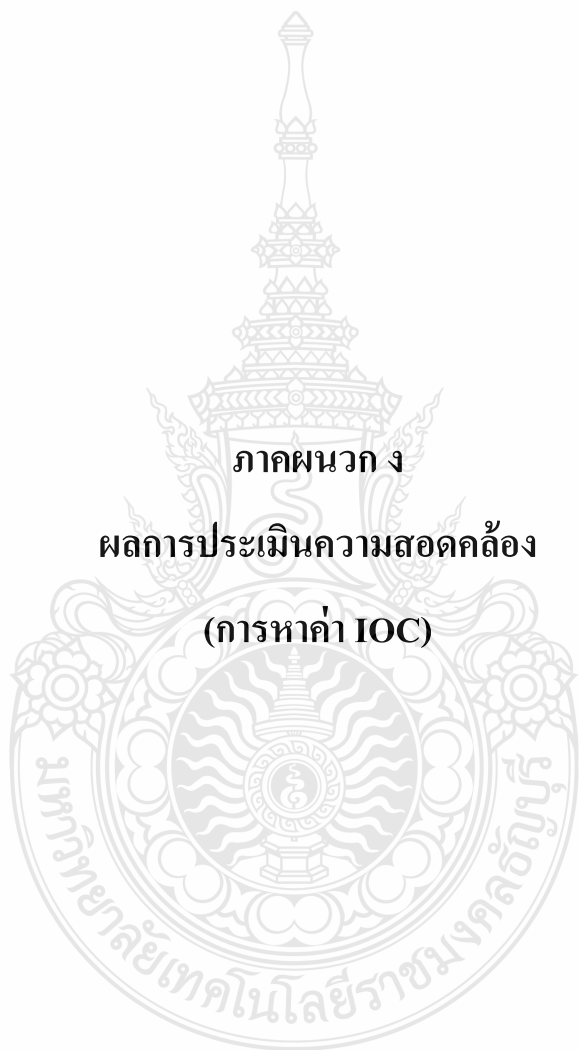
- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านคุณภาพผู้เรียน						
1	ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และกฎบัตรอาเซียน					
2	ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารให้ได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศในสมาชิกอาเซียน)					
3	ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างสร้างสรรค์					
4	ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ระบุปัญหาและการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี					
5	ผู้เรียนมีภาวะผู้นำ					
6	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
7	ผู้เรียนมีความตระหนักในคุณค่าความเท่าเทียมกันของมนุษย์ ถึงแม้จะต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา					
8	ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และมีวิธีคิดอย่างถูกต้องตามหลักการหรือหลักวิชาการ					

การเตรียมความพร้อมผู้ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา						
9	สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ					
10	สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียนมีการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร					
11	สถานศึกษามีการนิเทศภายใน กำกับติดตามตรวจสอบและนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง					
12	สถานศึกษามีการจัดรายวิชาและกิจกรรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้ผู้เรียนเลือกเรียนตาม ความถนัด ความสามารถ และ ความสนใจ					
13	ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง					
14	ครูสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศ และมีการใช้หนังสือ ตำรา เรียน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้					
15	ครูใช้การวิจัย สื่อ และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้						
16	จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดป้ายนิเทศ มีธงชาติอาเซียน เป็นต้น					
17	สนับสนุนให้ผู้เรียนและบุคลากรภายในสถานศึกษาใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
18	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายใน สถานศึกษากับครอบครัว ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง					
19	สถานศึกษามุ่งเน้นการจัดการความรู้ที่เรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง					
20	สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผสมผสานภาคีเครือข่าย เพื่อความร่วมมือทางวิชาการ					

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ภาคผนวก ง

ผลการประเมินความสอดคล้อง

(การหาค่า IOC)

ตอนที่ 1
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

สถานภาพ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. อายุ ☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 30 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3. วุฒิการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน ☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ ครู ☐ อื่นๆ (ระบุ).....	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
5. ประสบการณ์ในการทำงาน ☐ น้อยกว่า 6 ปี ☐ 6 – 10 ปี ☐ 11 – 15 ปี ☐ 16 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา		คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านวิชาการ									
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลบนพื้นฐานความต้องการของนักเรียนและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูได้อบรม สัมมนา และแสวงหาความรู้ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการวิจัยของครูเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา		คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านการบริหารจัดการ									
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ในการบริหารสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
7.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8.	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวิธีการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความยุติธรรมและเป็นกลาง สามารถเจรจาไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท ข้อขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10.	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถระดมและบริหารทรัพยากรทางการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดระบบที่ดี									
11.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของครู นักเรียน และบุคคลทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พร้อมอำนวยความสะดวกแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
13.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เช่น เครือข่ายวิชาการ เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา		คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
14.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
15.	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งในสถานศึกษาและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร									
16.	ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความเป็นผู้นำขององค์กร และชุมชนได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17.	ผู้บริหารสถานศึกษาใช้นวัตกรรม เทคนิค การบริหารจัดการแนวใหม่มาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18.	ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมการอบรม สัมมนา การฝึกปฏิบัติ หรือศึกษาต่อในสถาบันต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19.	ผู้บริหารสถานศึกษามีผลงานที่ได้รับยกย่องจากหน่วยงานหรือสถาบันต่างๆ ที่แสดงถึงการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20.	ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้ใหม่ๆ ในสถานการณ์ปัจจุบันมาเผยแพร่ให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านคุณธรรม จริยธรรม									
21.	ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และใจ โดยปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมคำสอนตามหลักศาสนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22.	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา		คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
23.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์เอื้อเพื่อเพื่อนและให้ความช่วยเหลือด้วยความเสมอภาคแก่ผู้ได้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24.	ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความเชื่อถือและศรัทธาจากครู นักเรียนและผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
25.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านประสานสังคมและชุมชน									
26.	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27.	ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ กับชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการเผยแพร่ข้อมูลของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ต่อชุมชนและสังคมได้ทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29.	ผู้บริหารสถานศึกษาให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30.	ผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆ ให้ปรากฏต่อสายตาคูครู นักเรียน และชุมชน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ตอนที่ 3

แบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา
ในอำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ตอนที่ 3

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา		คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านคุณภาพผู้เรียน									
1.	ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และกฎบัตรอาเซียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารให้ได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศในสมาชิกอาเซียน)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.	ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ระบุปัญหาและการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา		คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
5.	ผู้เรียนมีภาวะผู้นำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7.	ผู้เรียนมีความตระหนักในคุณค่าความเท่าเทียมกัน ของมนุษย์ ถึงแม้จะต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8.	ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีการ อย่างถูกต้องตามหลักการหรือหลักวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา									
9.	สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ	+1	+1	0	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
10.	สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากร นักเรียนมีการใช้ ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11.	สถานศึกษามีการนิเทศภายใน กำกับติดตาม ตรวจสอบและนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ก้าวทันการ เปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.	สถานศึกษามีการจัดรายวิชาและกิจกรรมเพิ่มเติม เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้ผู้เรียนเลือกเรียนตาม ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13.	ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนสามารถ สรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา		คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
14.	ครูสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศ และมีการใช้หนังสือ ตำราเรียน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
15.	ครูใช้การวิจัย สื่อ และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้									
16.	จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดป้ายนิเทศ การจัดให้มีธงชาติอาเซียน เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17.	สนับสนุนให้ผู้เรียนและบุคลากรภายในสถานศึกษาใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18.	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายใน สถานศึกษากับครอบครัว ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19.	สถานศึกษามุ่งเน้นการจัดการความรู้ที่เรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20.	สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผสานภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

